JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

OFISI YA WAZIRI MKUU

TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA

HALMASHAURI YA WILAYA YA KIGOMA

MKOA WA KIGOMA

MPANGO MKAKATI

(MWAKA 2012/13 – 2016/17)

MKURUGENZI MTENDAJI WA WILAYA
S,L P 332,
KIGOMA, Tanzania.
Simu: +255 028 280 4865,
Faksi: +255 028 280 2719
Baruapepe: kigomadistrictcouncil@yahoo.com
Tovuti:

Januari 2013

Yaliyomo

ORODHA YA VIFUPISHO.. ii

DIBAJI.. vi

MUHTASARI RASMI... viii

SURA YA KWANZA.. x

1.0 Utangulizi... 1

1.1 Mkabala uliotumika katika kuandaa mpango.. 1

1.2 Madhumuni ya Mpango Mkakati... 1

1.3 Historia ya Halmashauri ya Wilaya Kigoma.. 2

1.4 Makabila.. 2

1.5 Mageuzi ya Serikali za Mitaa.. 3

1.6 Taarifa za Msingi za Halmashauri ya Wilaya.. 3

1.6.1 Eneo la Halmashauri ya Wilaya na mipaka yake ………………………3

1.6.2 Eneo na Idadi ya Watu.. 3

1.6.3 Muundo wa Uongozi... 4

1.6.4 Hali ya hewa na tabianchi………………………………………………..4

1.7 Kanda za Ikolojia- Kilimo…………………………………………………… 4

1.7.1 Ukanda wa Ufukwe wa Ziwa... 4

1.7.2. Msitu wa Miombo.. 5

1.7.3 Kanda ya Kati... 5

1.7.4 Nyanda za Juu Kaskazini... 5

1.7.5 Nyanda za Juu Kusini... 5

1.8 Hali ya Ardhi.. 6

1.9 Sura ya Nchi.. 6

1.10 Shughuli za Kiuchumi... 6

SURA YA PILI.. 1

UCHANGANUZI WA HALI... 7

2.0 Utangulizi... 7

2.1 Upitiaji tena wa Utoaji wa Huduma za Kijamii na Kiuchumi.......................................7

2.1.1 Utoaji wa Huduma za Kijamii.. 7

2.1.1.1 Elimu... 8

2.1.1.2 Afya... 9

2.1.1.3 Maji... 10

2.1.2 Utoaji wa Huduma za Kiuchumi... 10

2.1.2.1 Kilimo... 10

2.1.2.2 Mifugo... 11

2.1.2.3 Vyama vya Ushirika……………………………………………………… 12

2.1.2.4 Ujenzi... 12

2.1.2.5 Maendeleo ya Jamii... 12

2.1.2.6 Maliasili... 13

2.1.2.7 Ardhi... 14

2.1.2.8 Utawala na Utumishi... 14

2.1.2.9 Mipango... 15

2.1.2.10 Fedha na Biashara... 15

2.1.2.11 Ukaguzi wa Hesabu wa Ndani... 15

2.1.2.12 Masuala ya Kisheria...15

2.1.2.13 Kitengo cha Kusimamia Ununuzi... 16

2.1.2.14 Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA)... 16

2.1.2.15 Masuala Mtambuko... 16

2.2 Raslimali Kuu zilizopo... 18

2.2.1 Ardhi... 18

2.2.2 Misitu:... 18

2.2.3 Winyama pori:... 18

2.2.4 Ugugaji Nyuki..19

2.2.5 Uvuvi... 19

2.2.6 Utalii:.. 20

2.2.7 Madini.. 21

2.3 Uchanganuzi wa Wadau.. 7

Jedwali 2.3.1 Uchanganuzi wa Wadau...22

2.4Uchanganuzi wa SAOC... 22

SURA YA TATU...

DIRA, DHAMIRA, MALENGO NA MAADILI YA MSINGI... 36

3.0 Utangulizi... 36

3.1. Dira.. 36

3.2 Dhamira... 36

3.3 Maadili Makuu.. 36

3.4 Maeneo ya Matokeo Muhimu (KRAs).. 37

3.5 Malengo ya Pamoja.. 40

SURA YA NNE...

MALENGO MKAKATI, SHABAHA NA MIKAKATI.. 41

4.0 Utangulizi…………………………………………………………………… 41

4.1 IDARA: MIPANGO.. 41

4.2 IDARA: MAENDELEO YA JAMII.. 43

4.3 IDARA: AFYA... 47

4.4 IDARA: ELIMU YA SEKONDARI.. 56

4.5 IDARA: MAJI.. 63

4.6 SEHEMU: TEHAMA.. 66

4.7 SEHEMU: SHERIA.. 67

4.8 IDARA: UJENZI.. 69

4.9 IDARA: ARDHI, MALIASILI NA MAZINGIRA.. 73

4.10 IDARA: BIASHARA NA FEDHA... 74

4.11 SEHEMU: KITENGO CHA UKAGUZI WA NDANI......................77

4.12 SEHEMU: KITENGO CHA UNUNUZI (PMU)..................................... 79

4.13 IDARA: KILIMO, UMWAGILIAJI NA USHIRIKA... 81

4.14 SEHEMU: MIFUGO NA UVUVI.. 88

4.15 IDARA: USAFI NA MAZINGIRA... 96

4.16 IDARA: ELIMU YA MSINGI.. 97

4.17 IDARA: UTAWALA.. 103

4.18 SEHEMU: UCHAGUZI... 108

SURA YA TANO..

UFUATILIAJI NA TATHMINI...

ORODHA YA VIFUPISHO

CAG	- Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Serikali
DALDO	- Ofisa Kilimo na Maendeleo ya Mifugo wa Wilaya
DCDO	- Ofisa Maendeleo ya Jamii wa Wilaya
DCO	- Kitengo cha Ushirika cha Wilaya
DE	- Mhandisi wa Wilaya
DED	-Mkurugenzi Mtendaji wa Wilaya
DEO (P)	- Ofisa Elimu wa Wilaya (Msingi)
DEO (S)	-Ofisa Elimu wa Wilaya (Sekondari)
DFsOQ	-Ofisa Mdhibiti wa Ubora wa Uvuvi
DFsOAQ	- Ofisa wa Ufugaji Samaki wa Wilaya
DIA	-Mkaguzi Hesabu wa Ndani
DLaDO	-Ofisa Uendelezaji Ardhi wa Wilaya
DMO	-Daktari wa Wilaya
DSMS –IRR	-Mtaalamu wa Umwagiliaji wa Wilaya
DSMS – PP	-Mtaalamu wa Kuhifadhi Mimea wa Wilaya
DSMS – CI	-Mtaalamu wa Kukagua Mazao wa Wilaya
DSMS – CP	-Mtaalamu wa Uzalishaji Mazao wa Wilaya
DSMS – HORT	-Mtaalamu Kilimo cha Mazao ya Bustani wa Wilaya
DSMS – LUP	-Mtaalamu wa Mipango ya Utumiaji Ardhi
DSMFSS	-Mtaalamu wa Takwimu za Uvuvi wa Wilaya
DNRO	-Ofisa Maliasili wa Wilaya
DPLO	-Ofisa Mipango wa Wilaya
DT	-Mweka hazina wa Wilaya
DVO	-Ofisa Mifugo wa Wilaya

DWE	-Mhandisi wa Maji
FsO	-Ofisa Uvuvi
HBFS	-Mfumo wa Mfuko wa Pamoja wa Afya
HIV/AIDS	-Virusi vya UKIMWI/Upungufu wa Kinga Mwilini
IEC	-Utoaji wa Taarifa za Elimu
KDC	-Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma
LGAs	-Mamlaka ya Serikali za Mitaa
LGCDG	-Ruzuku ya Mtaji wa Maendeleo ya Serikali za Mitaa
LO	-Mwanasheria
MTEF	-Mfumo wa Matumizi ya Muda wa Kati
PMO-RALG	-Ofisi ya Waziri Mkuu- Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa
PMU	-Kitengo cha Kusimamia Ununuzi
PPA	-Sheria ya Ununuzi wa Umma
PPR	-Kanuni ya Ununuzi wa Umma
RM	-Usimamizi wa Masafa (Range Management)
SA	-Wanyama Wadogo
SACCOS	-Vyama vya Ushirika wa Kuweka na Kukopa
SP	-Mpango Mkakati
TACAIDS	-Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania
TANROAD	-Mamlaka ya Barabara Tanzania
VPH	-Afya ya Mifugo (Veterinary Public Health)
WDC	-Kamati ya Maendeleo ya Kata

DIBAJI

Mpango Mkakati huu wa miaka mitano kuanzia kipindi cha 2012/2013 hadi 2016/2017 unalenga kutekeleza Dira na Dhamira ya Baraza ili kutoa huduma bora za kijamii na kiuchumi kwa watu wa wilaya ya Kigoma ambavyo vitachapuza ukuaji wa uchumi na kufikia maendelao endelevu.

Mpango unasisitiza kuboresha uzalishaji kupitia mikabala mingi kama vile kuimarisha huduma za ugani, miundombinu, vyama vya kuweka na kukopa (SACCOS) pamoja na kuwaendeleza wanawake na vijana katika shughuli za kuongeza kipato. Shughuli hizo zinatarajiwa kusaidia kuongeza uzalishaji. Baraza limechukua hatua zinazofaa katika kukabiliana na mabadiliko ya hali ya hewa ambayo yanaweza kutokea.

Maeneo mengine ya kupewa kipaumbele katika kipindi cha mpango mkakati yanajumuisha Usimamizi wa Fedha na Uwajibikaji, Uendelezaji wa Raslimali Watu na Utoaji wa Huduma Bora za Jamii. Hata hivyo, Utawala Bora unachukuliwa kuwa kipengele muhimu katika kudumisha amani na usalama kwa ajili ya maendeleo ya kijamii na kiuchumi.

Zaidi ya hayo, Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma itaweka juhudi maalumu katika kutekeleza masuala mtambuko ya mazingira, jinsia na VVU/UKIMWI kwa kuhamasisha jamii, kujenga utambuzi na mazingira yanayofaa kwa ajili ya wanawake na vikundi vya watu walio katika mazingira magumu. Mara kwa mara Halmashauri imekuwa ikipata msaada wa Ruzuku ya Mtaji wa Maendeleo wa Serikali za Mitaa (LGCDG) na Mfumo wa Mfuko wa Pamoja wa Afya (HBFS) katika kutekeleza kazi zake nyingi.

Kuhusiana na janga la VVU/UKIMWI, kuna juhudi zinazoendelea zinazofanywa na Halmashauri za kuinua utambuzi wa jamii kuhusu vyanzo, uambukizaji na mbinu za uzuiaji. Hatua mahsusi zinazochukuliwa zinajumuisha utoaji habari kwa umma, Elimu na Mawasiliano (IEC) kwa kushirikiana na TACAIDS, Mashirika ya Asasi za Kiraia (CSOs) na wabia wengine wa maendeleo.

Mpango unafafanua masuala kadhaa muhimu kuanzia uchanganuzi wa hali ya wilaya, dira na dhamira. Unafafanua pia malengo ya Halmashauri, shabaha na uwekaji wa mikakati ili kufikia shabaha na malengo yaliyokusudiwa. Zaidi ya hayo, viashirio vya utendaji vimebainishwa ambavyo vitaiwezesha Halmashauri kupima ufikiaji wa shabaha na malengo.

Katika baadhi ya sehemu za mpango huu, data husika zimetolewa katika kuelezea hali ya sasa ya huduma na maelezo mafupi ya Halmashauri.

Mwisho Halmashauri inapenda kuwashukuru wote waliohusika katika kuandaa Mpango Mkakati huu. Shukrani za pekee zinatolewa kwa wafuatao: Madiwani, Maofisa Watendaji wa Kata na vijiji, Makatibu Tarafa, Viongozi wa Vyama wa Siasa, Viongozi wa Dini, na Mashirika ya Asasi za Kiraia. Aidha, Halmashauri inatoa shukrani zake kwa wataalamu wote wa Halmashauri kwa kujitoa kwao na mchango wao katika kuandaa Mpango Mkakati huu.

Mwisho lakini siyo kwa umuhimu, ninamshukuru Bw. Mofulu George na Bibi Devotha Joseph wa Kampuni ya EDENCONSULT kwa kuwezesha maandalizi ya Mpango Mkakati huu. Ni matumaini yangu kuwa Mpango Mkakati wa 2012/2013 - 2016/2017 utaleta mafanikio yanayofaa kijamii, kiuchumi na kisiasa katika Halmashauri yetu.

Saini............................ Tarehe...........................

HAMIS S. BETETSE

MWENYEKITI

HALMASHAURI YA WILAYA KIGOMA

MUHTASARI RASMI

Mpango Mkakati wa Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma unahusu kipindi cha miaka mitano kuanzia 2012/2013 hadi 2016/2017. Utayarishaji wake uliongozwa na sera mbalimbali na kanuni za kitaifa pamoja na mikakati ya kisekta. Hususan, Mkakati wa Taifa wa Ukuaji wa Uchumi na Upunguzaji wa Umaskini (MKUKUTA 11), Mpango wa Maendeleo wa miaka mitano (2011-2015), Dira ya 2025, Malengo ya Maendeleo ya Milenia na sera za sekta nyingine vimeongoza utayarishaji wa Mpango Mkakati huu. Zaidi ya hayo, mabadiliko na mageuzi ya kiuchumi na kijamii yanayoendelea yamezingatiwa katika utayarishaji wa Mpango Mkakati huu.

Uundaji wa dira, dhamira ma maadili ya msingi pamoja na ubainishaji wa malengo, shabaha na mikakati ulifanywa kupitia warsha ya wadau. Dira ya Halmashauri ya wilaya inasema kwamba *"**Halmashauri ya wilaya inaazimia kuwapatia wakazi wake maendeleo endelevu pamoja na miundombinu iliyoboreka, mawasiliano na upatikanaji wa huduma za kijamii na kiuchumi ifikapo 2025".***

Wakati dhamira yake inasema kuwa, **" *Kuimarisha uwezo wake yenyewe na ule wa taasisi za kijamii ili kuweza kutoa huduma bora za kijamii na kiuchumi na miundombinu inayofaa kwa kushirikiana na wabia wengine wa maendeleo ndani ya vigezo vya utawala bora".***

Mpango Mkakati huu umegawanywa katika sura tano, ambapo sura ya kwanza inaelezea mtazamo wa jumla wa mkabala uliotumika katika kutengeneza waraka huu wa mpango mkakati, malengo ya mkakati, mageuzi ya serikali za mitaa na muhtasari wa uchumi na jamii wa Wilaya. Sura ya pili inatoa uchanganuzi wa hali na mtazamo wa kina wa utoaji huduma za kijamii na kiuchumi wa sekta mbalimbali. Zaidi ya hayo, uchanganuzi wa SAOC na wadau umechukuliwa kama sehemu ya uchanganuzi wa hali. Sura ya tatu inawasilisha Dira, Dhamira, Maadili ya Msingi na malengo mkakati ya Halmashauri pamoja na Maeneo Muhimu ya Matokeo (KRAs).

Katika sura ya nne mpango unaelezea malengo na mikakati ambayo imetokana na malengo mkakati yaliyokubaliwa. Aidha, unaonyesha viashio vikuu vya utendaji (KPIs), njia za uthibitishaji na mtu anayehusika na kila lengo. Sura ya mwisho inaelezea jinsi ufuatiliaji wa mpango utakavyofanyika pamoja na tathmini ya utendaji katika ngazi tofauti na katika vipindi tofauti.

Katika kuhitimisha, ninapenda kutoa shukurani zangu za dhati kwa wadau wote walioshiriki katika kutayarisha Mpango Mkakati wa Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma kwa mwaka 2012/2013-2016/2017. Ni imani yangu kwamba, Halmashauri itaendelea kutenda kazi zake vizuri kwa viwango vya hali ya juu na kuendeleza maadili yake ya msingi huku ikifuata kanuni za Utawala Bora.

Saini.................................... Tarehe......................

MIRIAM P. MMBAGA

MKURUGENZI MTENDAJI

HALMASHAURI YA WILAYA KIGOMA

SURA YA KWANZA

1.0 Utangulizi

Mpango Mkakati wa Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma unajumuisha kipindi cha miaka mitano kuanzia 2012/13 hadi 2016/17. Mpango unafafanua Dira yetu, Dhamira, Maadili ya Msingi, Malengo, Shabaha na Viashirio Vikuu vya Utendaji. Zaidi ya hayo, unatoa taratibu za ufuatiliaji na tathmini zitakazotumiwa ndani ya mpango huu.

Kwa kuzingatia mamlaka yake ya kawaida na mamlaka ya kisheria, Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma inahitajika kutoa huduma kwa wakazi wa Wilaya ya Kigoma kwa namna inayofaa na yenye ufanisi na kuendeleza ushirikiano na vikundi vya kiraia na watu wengine au mamlaka kama ilivyotajwa kwenye Sheria ya Serikali za Mitaa [SURA 288 Iliyorekebishwa 2002].

1.1 Mkabala Uliotumika katika Kutayarisha Mpango Mkakati

Utayarishaji wa Mpango Mkakati huu ni kwa mujibu wa masharti ya Sheria Namba 9 ya 1982 ambayo inazitaka Mamlaka za Serikali za Mitaa kutayarisha Mipango Mkakati ya miaka mitano itakayotumika kama miongozo katika kutayarisha mipango na bajeti za MTEF. Mpango Mkakati huu unabainisha maeneo ya vipaumbele ya utoaji wa huduma na kazi nyingine za kawaida zitakazofanywa na Halmashauri.

1.2 Madhumuni ya Mpango Mkakati

Mpango Mkakati uliotayarishwa utatumika kama Chombo cha kutekelezea dira, dhamira, malengo na hatua za zitakazochukuliwa kwa miaka mitano. Madhumuni ya Mpango Mkakati huu ni;

- Kushughulikia masuala muhimu ili kuweka jitihada za kuboresha utendaji.
- Kuhakikisha kuwa kuna uratibu pamoja na wadau wengine ili kuhimiza utumiaji wa juhudi, akili za watu na maliasili za ndani na za taifa ili kufikia malengo ya maendeleo yaliyopangwa.
- Kuhakikisha kuwa wadau wote (umma na binafsi) wanashirikishwa kikamilifu katika kufanikisha dira na dhamira ya Halmashauri.

- Kuhakikisha kuwa vipaumbele vya jamii vilivyobainishwa vinatekelezwa na wadau wote katika Halmashauri ya Wilaya.
- Kuhakikisha kuwa kunakuwepo na uelewa wa pamoja kuhusu utekelezaji wa malengo mkakati yaliyowekwa.
- Kuhakikisha kunakuwepo na utaratibu wa kufuatilia na kutathmini miradi ya utawala bora.

1.3 Historia ya Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma

Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma ilianzishwa mnamo Julai, 1984 kwa masharti ya sehemu ya 8 na 9 ya Sheria ya Serikali za Mitaa 1982 (Mamlaka za Wilaya) na Madiwani 32, ambapo miongoni mwao 25 walichaguliwa kutoka katika Kata ndani ya Halmashauri (mmoja kutoka katika kila Kata), 7 walichaguliwa na Halmashauri kutokana na watu walioteuliwa na jumuiya za chama.

1.4 Makabila

Makabila yaliyopo katika Wilaya hii yanajumuisha: Waha, Wabembe, Wabwari, na Watongwe. Waha ni asilimia 95 ya idadi ya watu na wanaishi katika maeneo yenye msongamano mkubwa ya Uvinza.

Kwa kuwa lengo kuu la Halmashauri ni kutoa huduma kwa watu wake kwa hiyo, inakusudia kutoa huduma bora zaidi na endelevu kwa watu kwa kufikia malengo yafuatayo:

- ❖ Kuhakikisha watu wake wanaishi viwango bora vya maisha.
- ❖ Kuhakikisha kuna utawala bora.
- ❖ Kutoa elimu kwa watu wake.
- ❖ Uchumi wa ushindani.

Ili kufikia malengo yaliyotajwa hapo juu Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma ni miongoni mwa Halmashauri ambazo zimepitia hatua kadhaa katika Mageuzi ya Serikali za Mitaa kama sehemu ya mchakato wa Ugatuaji Madaraka.

1.5 Mageuzi ya Serikali za Mitaa

Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma ni miongoni mwa Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo zilihusika katika programu ya Mageuzi ya Serikali za Mitaa yaliyoanza mwaka 1999. Lengo kuu la mageuzi ya Serikali za Mitaa ni kujenga uwezo; Yafuatayo yamezingatiwa na Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma.

- Mageuzi ya mtazamo wa muundo wa Halmashauri
- Utawala
- Usimamiaji wa huduma za umma
- Mageuzi ya Fedha ya Serikali za Mitaa n.k.

1.6 Taarifa za Msingi za Halmashauri ya Wilaya

Sehemu hii inatoa taarifa za msingi za Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma ikiwa ni pamoja na mahali, eneo lake na idadi ya watu, hali ya hewa, tabia nchi, maeneo ya ikolojia ya kilimo na shughuli kuu za kiuchumi. Zaidi ya hayo, inaelezea pia sura ya nchi, hali ya ardhi na mfumo wa utawala.

1.6.1 Eneo la Halmashauri ya Wilaya na mipaka yake.

Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma iko kati ya latitudo $4^{0}45^{'}$ hadi $6^{0}30'$ K na longitudo 29045'hadi $31^{0}30'$ MS. Kwa upande wa Kaskazini wilaya inapakana na wilaya ya Kasulu, upande wa Mashariki inapakana na mkoa wa Tabora/Katavi (wilaya ya Urambo), kwa upande wa Kusini mkoa wa Rukwa/Katavi (wilaya ya Mpanda), na upande wa Magharibi inapakana na Burundi na Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo.

1.6.2 Eneo na Idadi ya Watu

Wilaya ina eneo la jumla ya Kilometa za mraba 19 574 ambazo kati ya hizo Kilometa za mraba 8 029 ziko chini ya maji (hasa Ziwa Tanganyika na maziwa madogo ya Nyamagoma na Sagara) na sehemu iliyobakia ya Kilometa za mraba 11 545 ni nchi kavu.

Ardhi inayolimika inakadiriwa kuwa zaidi ya Km^2 10 150 (hekta 1 015 630) ambapo kati ya hizo ni asilimia 18 tu ndiyo imeendelezwa. Jumla ya eneo linalotumiwa kwa kilimo linakadiriwa kuwa Kilometa za Mraba 1 900 (hekta 182 813.4), Hifadhi ya taifa ya Mahale na Gombe ni Kilometa za Mraba 6 613.354 , mashamba makubwa ya misitu hekta 240.9 na hifadhi ya misitu ya asili inachukua hekta 494 835.4.

Misha ya kaya katika wilaya ya Kigoma kimsingi hutegemea kilimo. Kwa ujumla wilaya inajitegemea kwa mahitaji ya chakula.

Kwa mujibu ya sensa iliyofanyika mwaka 2002, idadi ya watu katika wilaya ilikuwa 480,81 6 (ambapo 253,474 ni wanawake na 237,342 ni wanaume) kuna jumla ya kaya 72,085 na ukubwa wa kaya wa 6.8. Kwa kiwango cha ukuaji cha asilimia 4.1 wilaya inakadiriwa kuwa na idadi ya watu 718,598 mwaka 2012.

1.6.3 Muundo wa Utawala

Kiutawala wilaya imegawanyika katika tarafa sita, ambazo ni Mwandiga, Mahembe, Ilagala, Kalinzi, Buhingu na Nguruka. Aidha, kuna kata ishirini na tano (25), vijiji 78 na vijiji vidogo 471 (Vitongoji). Kitabia nchi wilaya imegawanyika katika maeneo matatu – Nyanda za juu, maeneo ya nyanda za chini, na eneo la misitu la Miombo. Kwa upande mwingine, Ziwa Tanganyika linasababisha mgawanyo mzuri wa mvua.

1.6.4 Hali ya hewa na tabia nchi.

Kitabia nchi wilaya imegawanyika katika maeneo matatu ambayo ni nyanda za juu na chini na eneo la misitu ya miombo. Mgawanyo wa mvua ni kati ya mm 600 hadi mm 1600 kwa msimu; na halijoto huanzia nyuzi joto $22^{o} – 32^{o}$. Maeneo yamegawanywa kulingana na aina za udongo, mazao, na kiasi cha mvua.

1.7 Kanda za Ikolojia - Kilimo

Wilaya inaweza kugawanyika katika kanda tano za uchumi wa kilimo:

1.7.1 Kanda ya Ufukwe wa Ziwa

Ni kipande cha ardhi kati ya milima ya ndani na Ziwa Tanganyika. Iko ndani ya bonde la ufa upande wa magharibi kwa miinuko kuanzia mita 800 – 1,700 kutoka usawa wa bahari. Mvua kwa mwaka zinatofautiana kuanzia milimita 1000 – 1,400 pamoja na kipindi cha ukame cha miezi minne (Juni- Septemba). Ardhi katika eneo la ufukwe wa ziwa ni ndogo, iliyokauka sana, udongo tifutifu wa kahawia wenye mchanganyiko wa nyekundu na nyeusi. Katika ardhi udongo unatofautiana kuanzia udongo wa mfinyanzi mwekundu, nyeusi iliyokolea na rutuba ya wastani. Katika kanda yote uvuvi ulikuwa ni shughuli muhimu ya kiuchumi, lakini sasa

uzalishaji wa mazao unaongoza. Mazao makuu yanayolimwa ni mihogo, mawese, maharage, mahindi na mpunga. Mawese na mpunga hulimwa kwenye mabonde.

1.7.2. Msitu ya Miombo

Kanda hii iko kati ya milimita 1,000 – meta 1,200 kutoka usawa wa baharia na mvua kwa mwaka kuanzia milimita 600 – 1,000. Ardhi katika mteremko na miinuko ina kina, udongo wa mfinyanzi uliokauka vizuri hadi udongo mwekundu wa mfinyanzi ulio juu ya udongo mweusi wa mfinyanzi. Mteremko na miinuko ina udongo wa mfinyanzi ambao haujakauka vizuri wa rangi ya kijivu iliyokolea hadi udongo mweusi. Mazao makubwa yanayolimwa ni mpunga, tumbaku, maharage, karanga, mahindi, mihogo, viazi vitamu na mafuta ya mawese. Michikichi na mpunga hulimwa chini ya mabonde. Mifugo mikuu inajumuisha mbuzi, ng'ombe na kuku.

1.7.3 Kanda ya Kati

Iko eneo la uwanda wa juu kaskazini lenye watu wengi na lenye msitu ya miombo michache. Mwinuko ni meta 1200 – 1500 kutoka usawa wa bahari na mvua kwa mwaka kuanzia milimita 850 – 1500. Ina mifereji na mito inayopatikana mwaka mzima. Ardhi ni nyeusi yenye wekundu hadi udongo wa mfinyanzi wenye rangi nyekundu iliyokolea ambayo ina rutuba ya wastani. Mazao makuu yanayolimwa ni mahindi, maharage, michikichi, ndizi, tumbaku na matunda kama vile Mananasi.

1.7.4 Nyanda za Juu Kaskizini

Ipo kaskazini mwa wilaya, yenye mwinuko wa kutoka usawa wa bahari wa meta 1,500 – 1,750 (ASL). Nyanda za juu zina udongo wa mfinyanzi wenye rangi nyekundu iliyokolea uliokauka vizuri hadi udongo tifutifu wa kahawia nyekundu ambao una rutuba kidogo. Mvua ni milimita 1000 – 1600 kwa mwaka na inatawanyika vizuri wakati wa msimu wa kunyesha. Kanda ina watu wengi. Mazao yanapandwa kwa wingi ni mahindi, maharage, kahawa na mihogo.

1.7.5 Nyanda za juu za Kusini

Ni eneo lenye vilima vyenye miinuko mikali vyenye vijito vinavyokatisha katikati vinavyomwaga maji kwenye Ziwa Tanganyika. Mwinuko unaanzia meta 1500 – 2462 kutoka usawa wa bahari. Kilimo katika kanda hii ni kidogo sana kwa kuwa kuna makazi

machache ya watu kwa mfano kuna kijiji kimoja tu chenye takribani familia 200 zinazojishughulisha na kilimo. Hata hivyo, kanda hii inazalisha sana kahawa.

Kwa ujumla, mvua huanza mwishoni mwa Oktoba na kumalizika Mei na kipindi cha ukame cha karibu majuma mawili mwezi Januari. Kwa ujumla kuna mvua ya mara kwa mara na ya kutosha katika wilaya hii. Upandaji wa mazao ya biashara na ya chakula hufanyika kwa pamoja mwezi Oktoba na Novemba. Aidha, mwezi Februari mazao ya muda mfupi (kama vile maharage, alizeti, aina fupi za mahindi na viazi) huweza kupandwa.

1.8 Hali ya Ardhi

Hali ya ardhi katika Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma inafaa kwa kilimo cha mazao ya chakula na mazao ya biashara kama vile ndizi, mahindi, mpunga, mihogo, maharage, viazi vitamu, karanga, kahawa, alizeti, matunda na mboga.

Ardhi imegawanywa katika aina nne za udongo ambazo ni mchanga, mfinyanzi, tifutifu yenye rutuba, mchanganyiko wa tifutifu na mfinyanzi. Kutokana na ulimaji wa mara kwa mara katika baadhi ya maeneo, udongo hauna rutuba. Ili kukabiliana na tatizo la udongo kukosa rutuba, wakulima hutumia mboji pamoja na mbolea za viwandani.

1.9 Sura ya Nchi

Ardhi inayofaa kulimwa inakadiriwa kuwa zaidi ya kilometa za mraba 10,150 wakati ni asilimia 18 tu ndiyo imendelezwa. Jumla ya eneo linalolimwa linakadiriwa kuwa Km za mraba 1900 na hifadhi za taifa za Mahale na Gombe ni kilometa za mraba 6,613.354, mashamba ya misitu ni hekta 240.9 na hifadhi za misitu asilia ni hekta 494,835.4.

1.10 Shughuli za Kiuchumi

Uchumi wa Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma unategemea kilimo zaidi, ambapo ardhi inayolimwa inakadiriwa kuwa Kilometa za Mraba 1,900 Km^2 (18.72%) ya jumla ya ardhi yote inayofaa kulimwa. Zaidi ya asilimia 90 ya watu wa Wilaya hii wanategemea zaidi shughuli za kilimo. Hata hivyo, mchango wa sekta ya kilimo kwa Uchumi wa Wilaya umeathiriwa na hali ya hewa isiyotabirika, ikizingatiwa kwamba sekta ya kilimo inategemea mvua. Shughuli nyingine za kiuchumi kama vile ufugaji, uvuvi na utumiaji wa maliasili kama vile misitu na ufugaji wa nyuki hukamilisha shughuli za kilimo za wakazi wa wilaya ya Kigoma.

SURA YA PILI

UCHANGANUZI WA HALI HALISI

2.0 Utangulizi

Sura hii inaelezea uchanganuzi wa kina wa hali ya zamani na ya sasa ya Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma. Aidha, inaelezea uwezo, udhaifu, fursa na vitisho vinavyoikabili Halmashauri. Udhaifu unachukuliwa kama maeneo ya uboreshaji ambayo idara na vitengo mbalimbali vimeweka mikakati yao vya kukabiliana na udhaifu huo. Bado, fursa zinachukuliwa kama maeneo ambayo Halmashauri inaweza kupata faida zaidi na Idara zimeweka malengo na mikakati mbalimbali ya kutumia fursa hizo.

2.1 Upitiaji tena wa Utoaji Huduma za uchumi wa Jamii

Kama ilivyo kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa zote nchini Tanzania, Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma inakabiliwa na matatizo ya kiuchumi na kijamii yanayotokana na sababu kadhaa zikiwa ni pamoja na Teknolojia duni, kutokuwa na mtaji, miundombinu duni ya uchumi, Upungufu wa taasisi za elimu ya juu, uhamaji kutoka vijijini kwenda mijini, ongezeko la haraka la idadi ya watu, raslimali chache na mifumo duni ya masoko.

Kwa hiyo, sehemu hii inalenga kupitia kwa ufupi hali ya utoaji huduma za kijamii na kiuchumi kama sehemu ya uchanganuzi wa hali. Upitiaji tena ni wa muhimu sana kwa kuwa unatambua matatizo yaliyopo ya kijamii na kiuchumi na kuiwezesha idara, vitengo mahsusi kuweka malengo na mikakati ya kuyatatua.

2.1.1 Utoaji wa Huduma za Kijamii

Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma inatoa huduma nyingi za kijamii kwa wadau wake ikiwa ni pamoja na jamii kwa ujumla, jumuiya ya wafanya biashara, Taasisi za Fedha, Wadau wa maendeleo, AZISE, Mashirika ya Kidini, Vyama vya Ushirika, Wakulima, Mawakala, Watoa huduma, Serikali Kuu na wengine. Upitiaji tena wa huduma hizi na hali ilivyo kwa sasa umeonyeshwa kulingana na kila huduma kama ifuatavyo:

2.1.1.1 Elimu

Huduma ya elimu inayotolewa na Halmashauri imegawanywa katika sehemu mbili; sehemu ya elimu ya msingi na sekondari. Hali ilivyo ya huduma ya elimu kulingana na kila sehemu inaonyeshwa kama ifuatavyo:

A) Elimu ya Msingi

Katika Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma, kila kijiji kina shule ya msingi, pamoja na kwamba baadhi ya Vijiji tayari vimejenga shule za msingi zaidi ya moja. Kuna jumla ya shule za msingi 220 (moja ni ya binafsi) wilayani katika mwaka 2012. Hata hivyo, wilaya ina jumla ya wanafunzi 110,175 (52,950 ni wavulana na 57,225 wasichana) na jumla ya madarasa 1,377). Uwiano wa wanafunzi kwa chumba ni 1:80 ikilinganishwa na uwiano unaotakiwa wa 1: 40 katika ngazi ya kitaifa. Kutokana na ukweli huo, kuna upungufu wa madarasa 1,377 katika wilaya. Zaidi ya hayo, kuna madawati 23,126 ambayo ni uwiano wa dawati moja kwa wanafunzi 1:5 badala ya uwiano uliopendekezwa kitaifa wa 1:2.

Vyoo vya mashimo ni 1,560 ambayo ni uwiano wa 1:70. Tatizo la wanafunzi kuacha shule bado ni kubwa sana katika wilaya, ambapo wanafunzi 1,848 (wavulana 949 na wasichana 899) waliacha shule mwaka 2012 ambapo ni asilimia 1.7. Sababu kubwa ni utoro, kupata mimba mapema na mtizamo hasi kuhusu elimu.

Kuna watu 70,267 (Wanawake 39,365 Wanaume 30,962) ambao hawajui kusoma na kuandika. Wilaya ina jumla ya watu 198,255 (wanaume 70,112 na wanawake 128,143) ambao wanahudhuria madarasa ya Watu wazima (2012). Hata hivyo, Wilaya inatarajia kuandikisha watu 567,429 ifikapo 2017.

Kuna walimu 2,025 kwa maana kwamba, daraja la IIIA ni 1,890, na wenye Diploma/Shahada ni 81 na IIIB/C ni 54. Uwiano wa mwalimu mmoja kwa wanafunzi kwa sasa hivi ni 1:54.

Kuna mabadiliko makubwa katika upatikanaji wa vifaa vya kufundishia kama vile vitabu vya kiada, ambapo uwiano wa kitabu kwa mwanafunzi bado ni mdogo sana kwa mazingira ya kujifunzia, uwiano wa mwanafunzi kwa kitabu kimoja katika wilaya ni 1:6 kwa mwaka 2012. Shabaha ya Halmashauri ni ongezeko la vitabu angalau kufikia uwiano wa 1:3 ifikapo mwaka 2017.

B) Elimu ya Sekondari

Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma ina jumla ya shule za sekondari 39 ambapo shule za serikali ni 32 na shule za binafsi ni 7. Kuna jumla ya madarasa 319 (Shule za serikali) na jumla ya wanafunzi 11,485 (wavulana 6280 na wasichana 520). Uwiano wa wanafunzi kwa darasa ni 1:36 ukilinganishwa na uwiano wa 1:40 katika ngazi ya kitaifa. Kuna meza za wanafunzi 12,985 na viti 12,985 ambavyo ni uwiano wa meza moja kwa mwanafunzi 1:1 ambapo ni sawa na ngazi ya kitaifa.

Kuna wanafunzi 219 kwa kila choo cha shimo, ambapo ni uwiano wa 1:52; mahitaji ya jumla ya choo cha shimo ni mashimo 623, hivyo kuna upungufu wa vyoo vya mashimo 404 shuleni. Kuna wanafunzi 5,525 walioandikishwa mwaka 2013 kujiunga na kidato cha kwanza ambao miongoni mwao 3,508 ni wavulana na 2,017 ni wasichana.

Kuna walimu 283 (wanaume 261 na wanawake 22) na viwango vyao vya elimu ni diploma – 257 na shahada – 26. Uwiano wa mwalimu mmoja kwa wanafunzi kwa sasa hivi ni 1:40. Uwiano wa kitabu kimoja kwa wanafunzi ni 1:4. Wanafunzi wanaoacha shule bado ni tatizo, sababu kubwa zikiwa ni utoro, mimba, kuolewa mapema, shughuli za uvuvi na mtazamo hasi kuhusu elimu.

2.1.1.2 Afya

Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma haina Hospitali ya Wilaya, Vipo Vituo vya Afya 6 (vinavyomilikiwa na Serikali) na Zahanati 72 (Zinazomilikiwa na Serikali ni 67). Vijiji vyote isipokuwa 3 vina Zahanati kama Sera ya Afya inavyotaka, lakini Kata 19 hazina vituo vya afya kama inavyotakiwa. Hata hivyo, Kituo cha Afya kipya kinajengwa katika Kata ya Ilagala.

Mahitaji ya jumla ya watumishi wa afya ni 559; hivi sasa kuna watumishi 252 tu (45%) na kwa hiyo kuna upungufu wa watumishi wa afya 307. Halmashauri ina Daktari 1 kama inavyotakiwa na wanachama wa CHMT 7. Daktari wa Meno anakosekana miongoni mwa wanachama wa CHMT. Upungufu mkubwa wa wafanyakazi upo katika kada zifuatazo; waganga wasaidizi 112 kati ya 126, Wauguzi 113, Madaktari wa meno 5, Wasaidizi wa Maabara 2 na Wafamasia wasaidizi 5.

Magonjwa makuu kumi katika Wilaya ni; ARI, Malaria, Nimonia, Kuhara, matatizo ya ngozi matatizo ya macho, mataizo ya kinywa, matatizo ya moyo, PID na matatizo ya shingo ya uzazi. Watoto ndiyo kundi linaloathiriwa sana na magonjwa haya. Upungufu wa wafanyakazi, dawa, vifaa vya tiba na mazingira bora ya huduma za afya ni miongoni mwa matatizo makubwa ya Sekta ya Afya katika Halmashauri. Uboreshaji wa huduma za afya na usambazaji wa dawa ulio sawa katika Huduma za Afya ndiyo kipaumbele cha Halmashauri katika kipindi cha mpango mkakati.

2.1.1.3 Maji

Hivi sasa katika Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma, asilimia 53.9 ya watu wanapata maji safi na salama ya kunywa kutoka vyanzo mbalimbali vya maji vilivyoboreshwa kama vile; chemchemi, visima vya kina kirefu, mifereji, mito, visima vya kina kifupi na Ziwa. Wilaya inashirikiana na wabia wengine wa maendeleo katika juhudi za kutoa maji safi na salama ya kunywa. Kuna wafanyakazi 17 wenye sifa badala ya 28 wanaohitajika.

2.1.2 Utoaji wa huduma za kiuchumi

2.1.2.1 Kilimo

Kilimo ni shughuli kuu ya kiuchumi ya watu wa Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma. Ardhi inayolimwa sasa hivi ni Hekta 182,813.4 au asilimia 18 ya ardhi yote inayolimika ambayo ni Hekari 1,015,630. Takriban kaya 84,274 wanajishirikisha kikamilifu na kilimo ambao ni asilimia 82 ya watu wote wanaolima mazao ya biashara hasa kahawa katika nyanda za juu na mpunga katika nyanda za chini.

Utaratibu mkubwa wa kilimo katika Wilaya ya Kigoma unazingatia ukulima wa kahawa-mahindi-maharage katika nyanda za juu, mahindi-tumbaku katika nyanda za chini na muhogo-mpunga katika ukanda wa Ziwa. Kilimo ndiyo chanzo kikuu cha mapato kwa sababu kinachangia hadi asilimia 91 ya mapato ya Wilaya. Mazao ya biashara ni pamoja na kahawa, tumbaku na michikichi, wakati mahindi, muhogo, maharage, ndizi, mpunga ni mazao ya chakula. Kahawa ni chanzo kikuu katika nyanda za juu na katika eneo la miteremko ya milima wakati mahindi na tumbaku ni vyanzo vikuu vya mapato katika maeneo ya nyanda za chini. Katika pwani ya Ziwa Tanganyika, uvuvi ni chanzo kikuu cha

mapato, hususan katika Tarafa ya Buhingu, na sehemu ya Tarafa za Ilagala, Mwandiga na Kalinzi wakati uvuvi ni chanzo kikuu cha mapato wakati muhogo ni zao la chakula katika eneo hilo. Mazao makuu ya biashara ni; Kahawa, Tumbaku, Mpunga na michikichi, wakati mazao makuu ya chakula ni; Mahindi, Maharage, Muhogo na Mpunga.

Hali halisi ya maofisa ugani wanafikia 46 ambao ni wataalamu katika Nyanja mbalimbali dhidi ya mahitaji ya maofisa uga 86. Kwa hiyo kuna upungufu wa maofisa ugani 40 katika sekta ya Kilimo ambao unasababisha kutokutosheleza kwa huduma za ugani kwa ajili ya wakulima.

2.1.2.2 Mifugo

Wilaya ina mifugo mbalimbali ambayo inajumuisha ng'ombe, mbuzi, kondoo, kuku na nguruwe. Kwa mujibu wa data za Wilaya za 2010, mifugo iliyopo katika Wilaya ya Kigoma ni Nguruwe (5,631), Ng'ombe (32,390), Mbuzi (248,119), Kondoo (18,852) na Kuku (279,358). Hata hivyo kuwepo kwa mifugo mbalimbali mpaka sasa hakukidhi mahitaji ya bidhaa zake kiasi kwamba mahitaji yake ya ndani yanatoshelezwa na bidhaa za kuingizwa kutoka katika mikoa jirani ya Shinyanga, Tabora na Rukwa ingawa wilaya imejaliwa kuwa na maeneo ya uchungaji ya kutosha.

Hali halisi ya maofisa ugani wa mifugo wanafikia wataalamu 26 katika nyanja mbalimbali dhidi ya mahitaji ya wafanyakazi 81. Kwa hiyo, kuna upungufu wa maofisa ugani katika sekta ya mifugo ambao husababisha kutokutosheleza kwa huduma za ugani kwa wafugaji. Kwa hivi sasa huduma za ugani zinazopatikana wilayani zinajumuisha Majosho 20 ya kuogeshea ng'ombe, vituo 14 vya uendelezaji mifugo na Machinjio 256.

AZISE nyingi zinazofanya kazi katika Wilaya hii kwa sehemu zinatoa mchango mkubwa kwa sekta ya Kilimo, mifugo na sekta nyingine zinazohusiana. AZISE hizo zinajumuisha JGI, FELISA, CARITAS, TCRS, MIBOS, FAO, SODESO, KIVIDEA, KIPAFADA, Uvunaji endelevu na CHAMA CHA USHIRIKA NA MUUNGANO. Kuna masoko mawili (2) ya mifugo na bidhaa za mifugo wilayani kutokana na kuwepo kwa mawasiliano mazuri na pia ukaribu wa wilaya na mpaka wa pamoja na Burundi na Kongo.

2.1.2.3 Vyama vya Ushirika

Wilaya ina jumla ya Vyama vya Ushirika vilivyosajiliwa 80 ambavyo vina wanachama 9,116. Vyama vilivyo hai ni 54 wakati 26 haviko hai, vyama hivyo vinahudumiwa na wafanyakazi 4 badala ya 11 wanaohitajika hivyo kusababisha kutokutosheleza kwa huduma za ushirika.

Vyama vya Ushirika vilivyotajwa hapo juu vimegawanywa kama ifuatavyo:

(i)	Vyama vya masoko ya Kilimo.......................	25
(ii)	Vyama vya Ushirika vya Kuweka na Kukopa...	51
(iii)	Ushirika wa Ufugaji wa Nyuki..................................	2
(iv)	Biashara ya pamoja..	1
(v)	Vyama vya Ushirika wa Mifugo................................	2
(vi)	Chama cha Ushirika wa Tumbaku cha Kigoma...........	1

2.1.2.4 Ujenzi

Idara ina wafanyakazi 6 wakati mahitaji halisi ni wafanyakazi 10. Upungufu huu wa wafanyakazi wenye ujuzi umesababisha kuwa na huduma za barabara zisizotosheleza. Wilaya ina Magari 26 (magari makubwa 2 na madogo 24) ingawa ni magari 15 tu ndiyo yanayofanya kazi. Aidha, kuna boti 4 ambazo miongoni mwa hizo 1 ni boti iendayo kasi na pikipiki 117.

Jumla ya mtandao wa barabara Wilayani ni km 832.2, ambazo barabara za Wilaya km 32.2, km 302 ni njia zinazoingia katika barabara kuu. Km. 73 ni za lami, km 222 za kokoto na km 202 barabara za udongo, aina zote mbili ziko chini ya TANROAD. Karibu asilimia 75 ya barabara ziko katika hali nzuri wakati asilimia 20 ziko katika hali ya wastani na asilimia 5 ziko katika hali mbaya. Asilimia 95 ni barabara zinazopitika kwa mwaka mzima wakati asilimia 2.5 hazipitiki wakati wa msimu wa mvua. Zaidi ya hayo, Wilaya haina vifaa vya barabara kama vile Greda na Buldoza kwa ajili ya ukarabati.

2.1.2.5 Maendeleo ya jamii

Kuna wafanyakazi 19 kati ya 36 wanaohitajika wakati ambapo wafanyakazi 8 wanafanya kazi katika ngazi ya Kata. Upungufu wa wafanyakazi umesababisha kuwepo na huduma za Maendeleo ya Jamii zisizotosheleza katika Jumuiya za Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma

Wilaya ilianzisha Vikundi 143 vya Kiuchumi katika Jamii, kati ya hivyo 61 ni vikundi vya wanawake na 17 ni vikundi vya vijana na vikundi vingine 65.
Vikundi vilivyopokea mikopo ni 52 na idadi ya wafadhiliwa ni 143 (Wanawake na vijana). Licha ya kupokea mkopo vikundi vyote vimepewa mafunzo kuhusu upangaji na usimamiaji wa mradi ili kuhakikisha kuwa miradi ni endelevu, kipato kuongezeka na hatimaye kiwango cha umaskini kupunguzwa.

2.1.2.6 Maliasili

Wilaya imejaliwa kuwa na Hifadhi za Misitu za Taifa za kutosha kama vile Lugufu (Hekta 5,439), Ilunde (Hekta 5,997.50), Basanza (Hekta 12,850), Mkuti Magharibi na Mashariki (Hekta 35,612), Uvinza (Hekta 16,835), Mpanda Line (Hekta 35,612) na Nkungwe Bay (Hekta 5,957). Misitu yote hii iko chini ya Mamlaka ya Serikali. Aidha, kuna hifadhi kubwa ya msitu ambayo iko chini ya Mamlaka ya Halmashauri ya Wilaya inayofahamika kama hifadhi ya msitu ya Rukunda – Kachambi (Hekta 11,991.70). Wilaya ya Kigoma imefunikwa na uwanda mkubwa wa ukanda wa mbuga, msitu wa Mlima, msitu wa kiikweta unaoambaa kando kando ya mto hususan kandokando ya mto Malagarasi, Ugalla na Msitu wa Masito.

Licha ya hifadhi hizi za misitu, Wilaya ya Kigoma ina eneo kubwa la Wazi (Eneo la Wazi la Uvinza), eneo la ardhi oevu (Eneo la Malagarasi – Moyovosi Ramsar) na eneo la hifadhi la Wanyama pori (Eneo la hifadhi la Wanyama pori la Luganjo) lililopo katika Taarafa za Uvinza na Nguruka; Pia kuna maziwa makubwa kama vile Ziwa Tanganyika (kilometa za mraba 8,029), Ziwa Sagara na Nyamagoma katika Taarafa za Nguruka; na Mito ya kudumu kama Mto Malagarasi, Ugalla na Lugufu. Ni wilaya hii ndiyo ina tishio kubwa la wanyama mwitu kama vile Sokwe, Tembo na Wadudu wengine na Ndege.

Wilaya ina Hifadhi za Taifa mbili zinazoitwa Gombe na Mahale ambazo ziko chini ya Mamlaka ya Hifadhi za Taifa za Tanzania na hifadhi moja ya Wanyama pori inayodhibitiwa inayoitwa Luganzo. Aidha, Wilaya inapakana na hifadhi ya Wanyama pori ya Moyovosi Kigosi chini ya Mkurugenzi wa Wanyama pori katika eneo la Kaskazini. Hili ni eneo la kuendeleza vivutio kwa watalii na shughuli za utalii/uwindaji.

Katika programu ya upandaji misitu, miti 226,454 ilipandwa katika mwaka 2011/2012 na jumuiya (JKT, Shule za Msingi na Sekondari, AZISE, Asasi za Kiraia za Jamii, Asasi na sekta binafsi).

Idara ya Maliasili ina sekta nne ambazo ni Uvuvi, Misitu, Wanyama pori na Ufugaji nyuki pamoja na wafanyakazi 26 badala ya 46 hivyo kusababisha usimamiaji wa Maliasili usiotosheleza.

2.1.2.7Ardhi

Sekta hii inapaswa kuwa na wafanyakazi 32 wenye sifa, lakini ina wafanyakazi 12 tu kiasi kwamba inakuwa vigumu kuhudumia wilaya nzima. Idara imepanga kuongeza idadi ya Hati Miliki kuanzia 117 katika mwaka 2012/13 hadi 1500 katika mwaka 2016/17 na kuongeza ukusanyaji mapato kuanzia 26,000,000 katika mwaka 2012/13 hadi 58,000,000 ifikapo 2016/17.

Idara imepanga kuongeza idadi ya viwanja vilivyopimwa kuanzia 12301 katika mwaka 2012/13 hadi 17,000 ifikapo 2016/17. Aidha, kuna mpango wa kuongeza idadi ya mipaka ya vijiji iliyopimwa kuanzia 75 hadi 78 ifikapo 2016/17. Idara pia imepanga kuongeza idadi ya mashamba yaliyopimwa kuanzia Hekta 12,500 katika mwaka 2012/13 hadi Hekta 18,500 ifikapo 2016/17. Hata hivyo, kuongezeka kwa michoro ya mipango miji kuanzia 7 katika mwaka 2012/13 hadi 27 ifikapo 2016/17 litakuwa ni jambo la kupewa kipaumbele. Idara imepanga kuongeza idadi ya vijiji vyenye mpango wa kutumia ardhi kuanzia 60 katika mwaka 2012/13 hadi 78 ifikapo 2016/17 na kuongeza idadi ya hati za hakimiliki kuanzia 1165 katika mwaka 2012/13 hadi 6165 ifikapo 2016/17.

2.1.2.8 Utawala na Utumishi

A) Utawala

Wilaya ina idara 12 na vitengo 6 vyenye zana na vifaa vya kufanyia kazi. Wafanyakazi waliopo katika utawala ni 3,038 badala ya 4,322 wanaohitajika. Upungufu huu umesababaisha:-

- Kuwa na wafanyakazi wachache wenye sifa zinazotakiwa.
- Mgawanyo wa majukumu kwa wafanyakazi ambao hawajapatiwa mafunzo ya majukumu hayo.
- Kiwango kidogo cha utoaji huduma katika baadhi ya sekta.
- Ofisi na samani zisizotosha katika ngazi zote.
- Mfumo wa Usimamiaji Habari usiofaa (MIS)

2.1.2.9 Mipango

Shughuli yake kuu ni kuratibu mipango yote ya wilaya, kukusanya data za kiuchumi na kijamii na kuzichambua kwa niaba ya idara mbalimbali za Halmashauri. Aidha, kuratibu ujumuishaji wa ripoti, kuzisambaza kwa wadau husika, kusimamia, kufuatilia na kutathmini miradi ya maendeleo. Hivi sasa idara ina wafanyakazi 6 ambao wanatosha kutekeleza ipasavyo majukumu ya idara.

2.1.2.10 Fedha na Biashara

Idara ya fedha na biashara inatekeleza kazi zake kwa kufuata Mkataba wa Fedha wa 1997 na majukumu makuu yanayofanywa yakiwa ni pamoja na:-

- Kuishauri Halmashauri kuhusu masuala ya fedha
- Kubuni vyanzo vipya vya mapato
- Kukusanya mapato yote ya wilaya
- Kuhakikisha kuna matumizi mazuri ya mapato
- Kufanya majumuisho ya ripoti za fedha
- Kutunza orodha zote za raslimali za kudumu za halmashauri

Idara ina wafanyakazi 15 wakati mahitaji halisi ni wafanyakazi 21 hali ambayo inasababisha kukosa ufanisi katika huduma za fedha.

2.1.2.11Ukaguzi wa Hesabu wa Ndani

Hali kadhalika kama ilivyo katika idara ya biashara na fedha, sehemu ya ukaguzi wa hesabu wa ndani inatekeleza kazi zake kwa kufuata Mkataba wa fedha wa 1997. Majukumu makuu ya sehemu ya Ukaguzi wa Hesabu wa Ndani ni pamoja na haya yafuatayo:-

- Kuishauri halmashauri kuhusu masuala yote ya fedha
- Kufanya ukaguzi wa hesabu wa ndani wa hesabu za wilaya na kusimamia na kutoa ushauri ipasavyo.

Kuna wafanyakazi 3 kati ya 6 wanaohitajika ambapo matokeo yake ni kukosa ufanisi katika huduma za ukaguzi wa hesabu.

2.1.2.12 Masuala ya Kisheria

Kudumisha na kuwezesha amani, utulivu na utawala bora, ambavyo vinaendeleza Ustawi wa Jamii na kustawi kwa uchumi wa watu wote katika eneo lake la kisheria sambamba na sheria,

sera na kanuni za kitaifa. Halmashauri ina mwanasheria 1 mwenye sifa badala ya 2 wanaohitajika kutekeleza masuala ya kisheria.

2.1.2.13 Kitengo cha Kusimamia Ununuzi

Kinatekeleza kazi zake kwa kufuata Sheria ya Ununuzi wa Umma (PPA) ya 2004 na Kanuni ya Ununuzi wa Umma ((PPA) ya 2005, na majukumu makuu ni Kusimamia shughuli za Ununuzi (PMU). Kitengo cha Kusimamia Ununuzi kina wafanyakazi 5 lakini mahitaji halisi ni wafanyakazi 6. Upungufu wa mfanyakazi mmoja siyo tatizo kubwa sana la kuweza kuathiri kazi za idara.

2.1.2.14 Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA)

Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma ina sehemu ya TEHAMA iliyo hai yenye wafanyakazi wataalamu wawili. Inafanya kazi katika idara zote katika kutatua matatizo mbalimbali ya TEHAMA. Hata hivyo kitengo hiki hakina muundo na mpangilio mzuri kiutawala na mkuu wa sehemu hahusishwi kabisa katika CMT, Mikutano ya Fedha na mikutano yote ya halmashauri. Aidha, kitengo hakina sera zenye mfumo mzuri, sheria na kanuni za kuiongoza sehemu ya TEHAMA

Pamoja na matatizo yote haya, sehemu hii iko mbioni kuanzisha Tovuti ya Wilaya, Blogi, kutengeneza na kutekeleza programu za kompyuta, mwunganisho wa mtandao Ofisini na upatikanaji wa Intaneti Wilayani. TEHAMA ina lengo la kuwawezesha wafanyakazi katika sehemu hii kupata mafunzo kadhaa ili kukabiliana na mabadiliko ya TEHAMA na kuendeleza teknolojia mpya duniani.

2.1.2.15 Masuala Mtambuko

Yapo baadhi ya mambo ambayo lazima yaingizwe kwenye mkondo mkuu wa programu za jumla za maendeleo za Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma; vinginevyo maendeleo yake ya baadaye yanaweza kuwa hatarini. Hivyo kuna umuhimu wa kuingiza kwenye mkondo mkubwa, na hili linajumuisha masuala ya tabianchi, jinsia, ugonjwa wa VVU/UKIMWI na magonjwa mengine yanayozuka kama vile kisukari, shinikizo la damu na ugonjwa unaotokana na maji. Pia kumekuwepo na ongezeko la yatima ambalo ni tatizo kubwa linalohitaji kushughulikiwa.

MASUALA MENGINE MUHIMU

(a) Umaskini

Takriban asilimia 90 ya watu wa Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma wanaishi vijijini na wanategemea kilimo kwa maisha yao. Shughuli kuu za kiuchumi zinazofanyika katika wilaya hii ni pamoja na kilimo, ufugaji, uvuvi, biashara ndogondogo, viwanda vidogovidogo, ajira rasmi na zisizo rasmi. Kilimo ni cha kujikimu kutokana na utumiaji wa zana duni; aidha, uvuvi bado ni wa kizamani. Kuna kiwango cha ukuaji unaoendelea wa umaskini miongoni mwa watu walio wengi ambao wanategemea shughuli za kilimo kutokana na mabadiliko ya tabianchi, utumiaji wa teknolojia, pembejeo za kilimo na masoko.

(b) VVU/UKIMWI

Vipengele vingi vimechangia katika kuongezeka kwa matukio ya maambukizo mapya ya VVU. Mwaka 2012, watu waliopimwa VVU/UKIMWI walikuwa 8,773 (3,804 walikuwa Wanaume na 5,853 walikuwa Wanawake) ambao miongoni mwao 83 (Wanaume 23 na Wanawake 60) walikuwa na maambukizo ambapo ni 0.01%. Watu walioambukizwa ambao wanatumia ARV ni 504 (181 ni Wanaume na 323 ni Wanawake). Hususan katika baadhi ya maeneo kama vile Nguruka, Uvinza, Ilagala na Kasuku kuna ongezeko la maambukizo mapya hasa miongoni mwa wanawake na wanaume walio katika umri wa kuzaa kati ya 18 na 45. Sababu kubwa ni umaskini miongoni mwa jamii, ngono isiyo salama, ulevi wa pombe na dawa za kulevya na maingiliano kwa sababu za kibiashara.

(c) Jinsia

Idadi kubwa ya watu katika Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma ni Wanawake. Kwa mujibu wa sensa ya 2002, wanawake ni zaidi ya asilimia 50 ya jumla ya idadi yote ya watu. Halmashauri inapanga kuhamasisha vikundi vya kiuchumi vya wanawake na kuwasaidia mikopo midogomidogo kutoka katika Wizara ya Maendeleo ya Jamii, Wanawake na Watoto. Mikopo hii inatolewa kupitia Programu ya Mfuko wa Maendeleo ya Wanawake inayotekelezwa chini ya Wizara hii.

Hata hivyo, kuna changamoto muhimu ambazo zinajumuisha; fedha zisizotosha kuhusiana na mahitaji na idadi inayoongezeka ya wanawake, kushindwa kwa baadhi ya wanawake kurejesha mkopo uliotolewa ili wengine waweze kupewa mikopo na ujuzi mdogo wa kiujasiriamali kulingana na muundo wa masoko.

2.2 Raslimali kuu zilizopo

Wilaya ya Kigoma imejaliwa kuwa na maliasili nyingi ambazo zinajumuisha; Misitu ya Taifa, Mbuga za Wanyama za Taifa, Hifadhi za ardhi oevu na hifadhi ya Wanyama pori. Raslimali nyingine muhimu ni Ziwa Tanganyika, Nyamagoma, Sagara na mito mikubwa kama vile; Malagarasi, Luguvu na Ugalla. Hata hivyo Wilaya ina fahari ya kuwa na ardhi kubwa yenye rutuba, mifugo na madini hasa katika chumvi.

2.2.1 Ardhi

Ardhi ni raslimali na ni muhimu sana kama nguzo kuu ya uchumi wa Wilaya. Hata hivyo, hivi sasa, eneo linalotumika kwa kilimo ni Hekta 182,813.4 ambalo ni asilimia 18 ya ardhi yote inayofaa kwa kilimo. Wawekezaji wakuu wa kilimo ni Agrisol (Hekta 13,600), WAMA (Hekta 516), FELISA (Hekta 4,200) na wengine ambao waliwekeza katika ukubwa wa kati (Hekta 80) kila moja.

2.2.2 Misitu:

Wilaya ya Kigoma imejaliwa kuwa na Misitu mingi ya Taifa kama vile; Lugufu (Hekta 5,439), Ilunde (Hekta 5,997.50), Basanza (Hekta 12,850), Uvinza (Hekta 16,835), Mpanda Line (Hekta 35,439), Nkungwe Bay (Hekta 5,957), Mkuti Mashariki na Magharibi, Rukunda – Kachambi (Hekta 11,991.70).

2.2.3 Wanyama pori:

Wilaya ya Kigoma ni mojawapo ya wilaya zenye bioanuwai Kubwa nchini Tanzania. Ina utajiri wa wanyama pori hususan Tembo, Kulungu, Mamba, Mbelele, Kiboko, Samba, Chui, Nyani, Nyati, shoe bill na Korongo. Ni moja ya wilaya zenye idadi kubwa ya wanyama pori hatari kama vile Sokwe, yangeyange, na Korongo. Wilaya ina Mbuga za wanyama za Taifa mbili (Mahale na Gombe), Hifadhi za Misitu saba (Lugufu, Ilunde, Basanza, Uvinza, Nkungwe Bay na Mpanda Line ambazo zina eneo la Hekta 118,303.50. Hifadhi moja ya Wanyama (Moyowosi – Kigosi), hifadhi mbili za wanyama pori zinazodhibitiwa (Mfubasi na Luganzo). Maeneo mengine muhimu ni eneo Ardhi oevu (Malagarasi – Moyoyosi Ramsra). Uchungaji wa kupindukia, Uchomaji mkaa, Ukataji magogo ya mbao, uvuvi haramu, na ujangili ni tishio kubwa kwa maendeleo endelevu ya bioanuwai.

2.2.4 Ufugaji nyuki

Ufugaji nyuki unafanywa kwa kiwango kidogo vijijini na sasa hivi unashika kasi kutokana na mafunzo yanayotolewa kwa wanavijiji na viongozi wa vijiji kuhusu umuhimu wa ufugaji wa nyuki katika uchumi. Katika kulinganisha, uzalishaji wa asali na nta umeongezeka kuanzia tani 48.9 na tani 3.2 hadi tani 102.4 na tani 7.2 katika mwaka 2008 na 2009. Bado uzalishaji unahitaji kuongezwa kwani mahitaji ya nje ni makubwa zaidi kuliko uzalishaji.

Kuna watu 1,630 (Wanaume 1070 na Wanawake 560) Wanaojihusisha na ufugaji wa nyuki. Aidha, kuna jumla ya mizinga ya kisasa 3,450 na ya kizamani 9,350 katika wilaya. Sekta ya ufugaji nyuki haijafanikiwa vya kutosha kiasi cha kuchangia katika kipato cha jamii kuinua uchumi wa wilaya kwa ujumla. Ili kuboresha sekta hii, halmashauri ya wilaya inalenga kuongeza idadi ya wafuga nyuki hadi 2,500 na mizinga ya kisasa 10,000 ifikapo mwaka 2017.

2.2.5 Uvuvi

Tasnia ya uvuvi ina dhima muhimu katika uchumi wa Wilaya. Shughuli za uvuvi hufanywa zaidi katika Ziwa Tanganyika ambalo lina eneo la kilometa za mraba 8,029, mabwawa madogo ya maji ya Ziwa Sagara na Nyamagoma, Mito Malagarasi, Ugalla, na mabwawa ya Luguvu na Kandaga.

Kuna takriban wavuvi 8,096 wanaofanya shughuli ya uvuvi wakati wote na wanaofanya kwa muda kwa kutumia mitumbwi 4,095 iliyojengwa kulingana na utafiti wa Mfumo wa Uvuvi wa 2011. Idadi ya samaki waliovuliwa katika mwaka 2008 ilikuwa tani 66,195, ambao waliingiza kiasi cha jumla ya shilingi za Kitanzania 64,722,337,301//=, hiki ni kiwango cha chini cha idadi kubwa iliyovuliwa ya tani 65,000. Spishi zilizovuliwa kwa wingi ni Dagaa na Migebuka.

Aidha, Wilaya ya Kigoma ni maarufu kwa uzalishaji wa samaki wa kuweka kwenye matangi kwa ajili ya kuuzwa Ulaya na mahali pengine kwenye masoko ya dunia. Huzalisha karibu tani 10 kwa mwaka. Kuna Makampuni 2 tu yanayojaribu uvuvi wa aina hii.

Wilaya ni maarufu katika ufugaji wa samaki katika nyanda za juu za kaskazini kwa kiwango cha chini. Hii ni kutokana na imani kwamba ufugaji wa samaki hauwezi kuwa wa kibiashara.

Ofisa Uvuvi wa Wilaya bado anawaelimisha na kuwahamasisha watu kufanya hivyo, kwa kuwa ni mbadala wa protini ya samaki katika maeneo ya mbali.

Ufugaji wa majini ni mbadala wa uvuvi uliopindukia katika Ziwa, na hivyo, unahitaji kutekelezwa kikamilifu. Hata hivyo, uvuvi katika Ziwa Tanganyika uko chini kwani ni asilimia 50 tu inayotekelezwa kwa mwaka. Vifaa vya kisasa na vinavyofaa katika mazingira vinapaswa kutumiwa kulingana na vifaa vya usindikaji samaki.

2.2.6 Utalii:

Tasnia ya utalii inaendelezwa kwa kiwango kidogo sana katika Wilaya ya Kigoma pamoja na kuwepo kwa vivutio kadhaa kama vile; Sokwe na spishi za pekee za ndege katika mbuga za wanyama za Taifa za Mahale na Gombe, fukwe za Ziwa za mchanga na za wazi. Mji wa Kigoma una hoteli nyingi za kitalii za gharama nafuu, malazi na chakula kizuri. Baadhi ya hoteli hizi ni; Lake Tanganyika, Hill top, Coast View na Mwaka hill. Kwa kushirikiana na Serikali kuu na wadau wengine tayari Wilaya imeanza kuboresha miundombinu ambayo itavutia watalii zaidi katika siku zijazo.

Kuna Hoteli tatu za viwango vya juu zilizojengwa katika mbuga za wanyama za Taifa za Mahale katika maeneo yanayovutia sana. Hizi ni pamoja na; Fly Catcher view Lodge, Sinsidar Lodge na Kangwena safari Lodge kwenye Ufuko wa Ziwa Tanganyika katika sehemu ya Kaskazini ya Wilaya ya Kigoma. Zipo pia Hoteli mbili za viwango vya juu zilizojengwa kwenye Hifadhi ya Taifa ya Gombe ambazo ni; Hill top tented Camp, na Gombe Hotel, zote mbili zikiwa kwenye Ufuko wa Ziwa Tanganyika katika sehemu ya Kaskazini ya Wilaya ya Kigoma.

Hoteli zote hizi ni za gharama nafuu, malazi mazuri na chakula kizuri. Kihistoria, Kigoma ni mwisho wa safari ya Dkt. Livingstone alipokuwa akisafiri kutoka Bagamoyo (Mkoa wa Pwani), hivyo, tasnia ya utalii inahitaji kuendelezwa na kukuzwa katika Wilaya ya Kigoma na Mkoa wa Kigoma kwa ujumla.

Kuhusu utalii ambao unahusiana na kutazama wanyama, kuna maeneo mengi wilayani kama vile; mbuga za wanyama za Taifa za Mahale na Gombe, Hifadhi za Wanyama pori za Moyowosi – Kigosi, Hifadhi kubwa ya misitu, Maeneo ya hifadhi ya wanyama pori ya Luganzo na Mfubasi. Vivutio vingine ni; Ziwa Tanganyika ambalo ni la pili duniani kwa kina kirefu, kumbukumbu ya Dkt. Livingstone, Mv. Liemba ambayo ni meli ya zamani sana ya

Wajerumani (zaidi ya miaka 100 ambayo bado inafanya kazi), Eneo la ardhi oevu la Ramsar, Chemchemi ya asili ya maji chumvi kandokando ya mto Luchugi katika Tarafa ya Uvinza, na maporomoko ya maji ya Igamba Miembeni katika mto Malagarasi.

2.2.7 Madini

Wilaya ina utajiri mkubwa wa raslimali za madini, ambapo baadhi bado hayajachimbwa. Madini maarufu yanayopatikana katika Wilaya hii ni pamoja na; Chumvi. Inachimbwa katika Kata ya Uvinza, karibu Kilomita 110 kutoka Mji wa Kigoma. Uzalishaji wa wastani kwa mwaka ni karibu tani 20,650.

Platinamu na Nikeli, Gallen na Shaba katika Kata ya Ilagala, Chokaa katika vijiji vya Kazuramimba na Uvinza hupatikana kwa wingi katika kijiji cha Mgambazi, Gallen na shaba katika Kata ya Ilagala, Chokaa katika vijiji vya Kazuramimba na Uvinza, na Dhahabu katika Kata za Kalya na Buhungu. Migodi hii bado haijachimbwa kwa kiasi kikubwa.

2.3 Uchanganuzi wa Wadau

Uchanganuzi na matarajio ya wadau umeelezwa kwa muhtasari kama ifuatavyo:

Jedwali 2.3.1 Uchanganuzi wa Wadau

(Tini: Upangaji wa Vipaumbele; J =Juu , K =Kati na C =Chini)

JINA LA MDAU	MATARAJIO	ATHARI KAMA MATARAJIO HAYAJAFIKIWA	UPANGAJI KWA VIPAUMBELE (J,K&C)
JAMII	• Kuboresha viwango vya maisha ya jamii pamoja na utoaji huduma za kiuchumi za jamii kwa wakati na kwa ufanisi.	-Kuendelea kwa umaskini. -Utoaji wa huduma zisizotosheleza.	J
JUMUIYA YA WAKULIMA NA WAFANYA BIASHARA	• Kuongezeka kwa mazao ya kilimo na mapato na matumizi kibiashara. • Kuboresha usafiri na mtandao wa mawasiliano.	-Uzalishaji duni wa kilimo. -Hasara kiuchumi kutokana na kushindwa kupata masoko.	J
SERIKALI KUU (MOF, PMO-RALG, POPEE) NA RAS	• Kutekeleza mkakati wa kupunguza umaskini, Kilimo, ufugaji, na sera za ushirika, kufuata miongozo ya ASDP. • Utumiaji wa soko la pamoja la JAM, kufikia kuwa na upatikanaji wa kutosha wa chakula. • Utekelezaji wa ilani ya uchaguzi. • Uthabiti mkubwa wa uchumi na kuongeza kasi ya ukuaji wa uchumi.	- Wananchi kuwa na picha mbaya kwa serikali, kiwango cha juu cha mfumko wa bei.	C
WATUMISHI WA UMMA	• Mazingira bora ya kazi.	Utendaji mbovu katika utoaji huduma.	K
AZISE NA WADAU WA MAENDELEO.	• Kushirikiana na Halmashauri ya Wilaya katika kutoa huduma kwa jamii (PPP).	Utendaji mbovu katika kutoa huduma.	K
WANASIASA	• Kuboresha utoaji wa huduma za jamii na	Kupoteza Imani ya	C

JINA LA MDAU	MATARAJIO	ATHARI KAMA MATARAJIO HAYAJAFIKIWA	UPANGAJI KWA VIPAUMBELE (J,K&C)
	kiuchumi kwa jamii. • Utawala bora • Utekelezaji wa ilani ya uchaguzi	Wapiga kura Kuongezeka kwa mgogoro wa kiitikadi	
VYOMBO VYA HABARI	Habari nyingi nzuri za kutolewa taarifa	Sura mbaya ya halmashauri	C
TAASISI ZA KIELIMU	• Uandikishaji zaidi wa wanafunzi kutokana na kuongezeka kwa uwezo wa kulipa ada	Uandikishaji mdogo	C
MDAs	• Kushirikiana na Mamlaka ya Serikali za Mitaa kutekeleza sera za nchi	Utoaji wa huduma mbaya kwa jamii	J
VYAMA VYA USHIRIKA	• Kuongezeka kwa umuhimu wa huduma za mikopo midogomidogo na masoko	Vyama visivyo hai	K
BUNGE	• Utawala bora, amani na utulivu na utawala wa sheria	Kuyumba	J
KUNDI LILILO KATIKA MAZINGIRA MAGUMU	• Kuboresha huduma maalum pamoja na fursa kwa ajili yao	Utoaji wa huduma mbaya na kukosa fursa	J
WAFUGAJI	• Kuongeza idadi na ubora wa mifugo na bidha za mifugo	Kuendeleza umaskini	J
TAASISI ZA FEDHA	• Kuboresha shughuli za ukopeshaji	Kuongezeka kwa umaskini	C

2.4 Uchanganuzi wa SAOC

UWEZO, MAENEO YA KUBORESHA, FURSA NA CHANGAMOTO

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
RASLIMALI WATU NA UTAWALA	• Timi yenye sifa • Ari ya kazi katika timu • Kushirikiana majukumu na sehemu nyingine • Mfumo madhubuti wa uongozi unaoshuka hadi chini katika ngazi ya vijiji na vitongoji. • Kuwepo kwa sheria ndogondogo zilizoanzishwa katika ngazi za wilaya na vijiji.	• Kutokutoshelaza kwa ofisi katika maeneo ya vijijini kwa ajili ya VEOs & WEOs • Vifaa vichache vya kazi • Wafanyakazi kutokuwa na ufanisi katika kutumia vifaa vipya vya kazi • Nyumba chache za wafanyakazi katika maeneo ya vijijini • Mawasiliano baina ya idara yasiyotosheleza	• Kupatikana kwa wabia wakuu wa maendeleo, wahisani na taasisi za fedha • Kupatikana kwa fursa za uwekezaji • Ujenzi wa miundombinu uliopendekezwa na unaoendelea kv. Barabara ya Kigoma – Dodoma, Kiwanja cha ndege nk. • Aina za mali asili kv. Mbuga za wanyama za taifa, hifadhi za wanyama pori	• Kuongezeka kwa kiwango cha uhamisho wa watumishi • Matatizo na wafadhili katika kutafuta fedha • Msingi mbovu wa kiuchumi katika jamii • Mifumo ya mawasiliano na usafiri isiyotoshelez a kimkoa
MIPANGO YA UCHUMI & TAKWIMU	• Uongozi wa Idara una uzoefu mkubwa katika baadhi ya halmashauri • Idara ina mchanganyiko wa jinsia na taaluma mbalimbali kulingana na kazi za Idara • Idara ni imara katika kuratibu	• Uandikaji usiotosheleza wa ripoti za M&E, uandikaji wa mpango wa biashara, mawasiliano ya kimkakati na ujuzi wa kushawishi • Mfumo usiotosheleza wa M&E • Kutokuwa na	• Kuanzisha Kamisheni ya ya Taifa ya Mipango • Kuimarisha uratibu baina ya Ofisi ya Waziri Mkuu, RALG,Rs, HAZINA na NPC • Kuwepo na Programu ya Misaada ya	• Kuwa na ratiba isiyo na uhakika ya kuwezesha mipango na utekelezaji na utoaji taarifa • Kushuka kwa Uchumi Duniani • Halmashauri kutegemea kwa kiasi kikubwa

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
	shughuli kubwa za kitaifa na kieneo • Mgao mkubwa wa madaraka na ufanyaji kazi wa pamoja miongoni mwa wanaidara • Timu ina wepesi wa kushirikiana na idara nyingine mara inaposhirikishwa •	mawasiliano ya kutosha na Timu ya Wasaidizi • Vyanzo vya data visivyo na uhakika katika kutekeleza kazi za Idara • Maeneo ya ofisi yamechakaa na hayatoshi na hivyo kusababisha msongamano wa wafanyakazi katika ofisi	mabadiliko ya Milenia. • Kuwepo kwa miongozo ya mipango ya Kitaifa • Kuwepo kwa huduma za ushauri katika maeneo mapya ya shughuli za Serikali • Kuwepo kwa watu wa Kigoma katika Uongozi wa juu wa PMO RALG, HAZINA na NPC • Utashi chanya wa Rais na Waziri Mkuu katika kuisaidia Kigoma • Upatikanaji wa wawekezaji ambao wako tayari kuwekeza Kigoma kv. Madini, Benki, Agric, NSSF, TIB, Machimbo ya nk.	bajeti ya Serikali Kuu/Wahisani/ na AZISE • Takwimu za idadi ya watu zisizo na uhakika kwa ajili ya mipango kutokana na kumiminika kwa wahamiaji
KILIMO, UMWAGILIAJI NA VYAMA	• Usimamizi wa idara za juu una ushurikiano	• Timu ina mpango mkakati na utekelezaji wa	• Upatikanaji wa Mkakati na sera ya Kilimo	• Majanga ya asili

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
VYA USHIRIKA	mkubwa, mgawanyo wa kazi na kufanya kazi kwa pamoja • Malalamiko machache sana kutoka kwa maofisa Kilimo wa Kata na Vijiji kwenda Makao Makuu/DED • Idadi kubwa ya SACCOs, Vyama vya Ushirika na Ubia. • Kuwa na watoa huduma za ugani 76 wa ndani • Kuwepo kwa vituo zaidi ya 4 vya kutolea maarifa ya kilimo • Upatikanaji wa maeneo ya ardhi kwa ajili ya kuanzisha mipango ya umwagiliaji • Timu ina urahisi wa kushirikiana na idara nyingine na kuchukua majukumu ya nyongeza	ujuzi wa miradi usiotosheleza. • Uratibu wa wadau wa sekta ya ndani hautoshi kv. Sehemu za Ushirika, Ardhi, na Biashara • Mpaka usioeleweka kati ya idara na idara mpya ya Mifugo na Uvuvi • Wakulima hawalimi kilimo cha kibiashara • Mfumo wa M&E usiotosheleza katika maeneo makuu ya matokeo ya sekta • Mashine chache kwa ajili ya kuwezesha kilimo cha kisasa • Miundo na ujuzi usiotosha kuhakikisha kuna utoshelevu wa chakula kipato kwa ajili wananchi kwa mwaka mzima	Kwanza • Utayari wa Suma JKT na makampuni mengine ya vifaa kufanya kazi Kigoma • Upatikanaji wa mvua za kutosha na za kuaminika • Upatikanaji wa Miradi ya Kitaifa kv. DASIP, DADIP nk. • Upatikanaji wa nguvu kazi ya kutosha kuendesha shughuli za kilimo • Uhaba wa ardhi nchini Burundi na muda na utayari wa Kongo wa kushiriki katika kilimo • Upatikanaji wa huduma za mikopo za Taifa • Upatikanaji ya wa ardhi ya kutosha yenye rutuba isiyotumika	• Uhamaji wa mifugo kutoka kwenye maeneo ya ukame • Maendeleo ya haraka na ufunguaji wa masoko bila ya mkakati wa utayari • Serikali Kuu pamoja na Serikali za Mitaa bado hazijauelewa mfumo wa benki ya ardhi kwa ajili ya utekelezaji • Mifumo mibovu ya zana za Kilimo inayofaa hali ya hewa ya Kigoma • Uchumi hafifu wa wakulima • Milipuko wa magonjwa ya mazao na wadudu wa mifugo
MIFUGO NA	• Uongozi wa Juu	• Upangaji wa	• Upatikanaji wa	• Uhamaji wa

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
UVUVI	una wahitimu wote kwa sekta zote mbili na wanawajibika katika kazi zao • Sekta zote mbili zina maofisa kilimo na asasi (BMU za kutosha na Umoja wa Wafugaji) • Kuwepo kwa watoa huduma za ugani 76 katika eneo • Timu ina urahisi wa kushirikiana na idara nyingine na kuchukua majukumu ya nyongeza	kimkakati na ujuzi wa miradi ya utekelezaji visivyotosha • Uratibu usiotosha wa wadau wakuu wa ndani wa sekta hususan katika LLGAs • Mipaka isiyo dhahiri katika kazi kati ya idara na idara mpya ya Kilimo DNROLU • Data na miundombinu isiyoaminika kwa ajili ya kusaidia sekta zote mbili • Mfumo wa M&E usio na ufanisi katika maeneo ya matokeo muhimu ya sekta • Idadi isiyodhibitika ya mifugo	masoko nchini Burundi, Kongo na Zambia • Ardhi ya kutosha kwa ajili ya mifugo na ziwa, mito na mabwawa kwa ajili ya uvuvi • Upatikanaji wa Miradi ya Kitaifa ya DASIP, DADIP nk Upatikanaji wa huduma za mikopo za Taifa • Ushirikiano wa kitaasisi na SIDO na VETA katika shughuli za maendeleo • Kuwepo kwa spishi tofauti za samaki hivyo kupanua soko	mifugo • Maendeleo ya haraka na kufungua masoko bila ya mkakati wa utayari • Kuwepo kwa maharamia katika Ziwa Tanganyika. • Hasara kubwa baada ya mavuno katika bidhaa za uvuvi kutokana na teknolojia duni • Hatari ya mabadiliko ya tabia nchi • Majanga asilia • Migogoro baina ya wafugaji &watumiaji wengine wa ardhi
ARDHI MALIASILI NA MAZINGIRA	• Kuwepo kwa maofisa wenye uzoefu na HoD wapya wenye uzoefu • Timu inaweza kubadilika na wakati wote inaomba kufanya kazi na idara	• Hakuna gari la kuwezesha kwenda sehemu mbalimbali • Upungufu wa vifaa vya ugani mfano mahema • Mipaka isiyo wazi katika shughuli kati ya idara na	• Maeneo ya kutosha yasiyokaliwa yenye ramani na yasiyo na ramani • Kuwepo kwa asasi ya ardhi Tabora karibu na mkoa wetu • Kuwepo kwa	• Majanga ya asili na yanayosababishwa na binadamu • Utoaji mdogo wa wataalamu nchini • Uhamaji wa mifugo na watu

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
	nyingine • Mipango muhimu na vifaa vya upimaji vinapatikana pamoja na kompyuta za kutosha • Ushirikiano imara kati ya Wafanyakazi mwega na HoD wao • Asasi za misitu zenye utaratibu katika kijiji • Kuwepo kwa maofisa wapya wa utalii wenye sifa na ujuzi ili kuendeleza utalii wakiongeza thamani katika sekta ndogo zote	idara mpya ya Mifogo na uvuvi, kitengo cha Ufugaji nyuki na mazingira • Maofisa wanasambazwa na hakuna ofisi ya umiliki wa usajili wa ardhi ya halmashauri. • Mifumo isiyofaa ya Ufuatiliaji & Tathimini katika maeneo ya matokeo muhimu ya sekta • Usimamiaji duni wa ardhi katika ngazi ya kijiji katika maeneo yaliyopangwa • Usimamizi duni katika fuko za ziwa • Wafanyakazi wachache katika menejimenti ya ardhi, wanyamapori na misitu • Utaratibu mbaya wa ufuatiliaji wa kodi ya ardhi ya Halmashauri	AZISE iliyo tayari kufanya kazi na Halmashauri katika sekta ndogo zote • Masoko makubwa ya ndani na ya kimataifa ya bidhaa ndogo • Ushirikiano na uratibu wa NEMC • Huduma za mikopo ya taifa kupatikana ili kugharimia kueneleza sekta ndogo zote	• Mfumo wa hifadhi ya ardhi bado haujaeleweka na Serikali Kuu pamoja na katika Serikali za Mitaa kwa ajili ya utekelezaji
UJENZI	• Timu ina uzoefu wa kutosha wa ugani kwa maeneo yote • Timu ina vifaa vya	• Kuna gari moja tu kwa ajili ya shughuli za ugani na za kiofisi • Mipaka isiyo wazi	• Huduma za mikopo za taifa zinapatikana kugharimia na kuendeleza sekta	• Kutotosheleza kwa msaada wa Rs katika kusimamia kazi za idara

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
	kutosha vya kufanyia kazi • Mafundi wa ndani wasiotosheleza ambao wanaweza kupata mafunzo • Utayari wa Timu kwa ajili ya mabadiliko na maboresho • Idara zina nafasi ya kutosha kwa ajili ya shughuli za nje na za ofisini • Timu ina ujuzi wa kompyuta	katika shughuli kati ya idara na Idara ya Jumuiya na PMU • Usimamizi wa mkataba usiotosheleza • Mfumo wa M&E usio na ufanisi katika maeneo ya matokeo muhimu ya sekta • Kutojihusisha ipasavyo kwa jamii kabla na wakati wa utekelezaji • Utunzaji mbaya wa kumbukumbu na mawasiliano na Idara nyingine, hasa PMU na Mipango	• Kuwepo kwa vifaa na njia mbadala za ujenzi mfano matofali • Kuwepo kwa njia mbadala za usafiri mfano, njia ya reli, ya majini na anga • TANROAD kuwa tayari kushirikiana na halmashauri, mfano kushirikiana rasilimali watu, taarifa, huduma za maabara n.k. • Kupatikana kwa fedha kutoka mfuko wa barabara na vyanzo vingine	• Utoaji mdogo wa wataalamu nchini • Msaada duni wa taasisi za Serikali kuu kama TAMESA,TTCL,TANESCO • Majanga ya asili na yanayosababishwa na binadamu
PMU	• Timu ina uzoefu wa kutosha wa ugani katika maeneo yote • Timu imechanganya jenda • Walio wengi katika Timu wanafahamu kompyuta • Mazingira ya kazi ni mazuri	• Wajumbe wa Timu walio wengi wanapaswa kuripoti katika Idara zao za sekta, HoD na HPMU • Zana na vifaa vya kufanyia kazi havitoshi • HPMU anakaimu na bado hajateuliwa • Mawasiliano duni kati ya	• Kuwepo kwa miongozo na hatua za wazi • Kuwepo kwa huduma za mtandaoni • Kuwwepo kwa asasi za udhibiti kama vile GPSA • Kuwepo kwa njia tofauti za usafiri, wa reli, majini, barabarana anga ili kuwezesha	• Kushuka kwa kuaminiwa kwa watoa huduma kutokana na deni kubwa • Kwa sasa kuna ushindani mdogo miongoni mwa watoa huduma, na makandarasi • Utoaji mdogo wa wataalamu

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
		wafanyakazi wa PMU na idara nyingine • Mfumo wa M&E usio na ufanisi katika maeneo ya matokeo muhimu ya sekta • Wajumbe wa timu hawana majukumu ya kazi	usafirishaji wa vifaa vilivyonunuliwa • Msaada wa PPRAS katika kudhibiti taratibu, michakato na viwango	katika nchi • Ukosefu wa elimu ya ununuzi kwa watoa huduma
BIASHARA NA FEDHA	• Vyanzo kadhaa muhimu vya fedha kubainishwa • Kuwepo kwa mfumo wa EPICOR kusaidia malipo • Wajumbe wa Timu walio wengi wanafahamu kompyuta • Timu imechanganya jinsia kwa uwiano • Umahiri mzuri katika utunzaji hesabu • Uongozi wa juu una uzoefu wa kutosha	• Vifaa na zana za kufanyia kazi havitoshi • Wajumbe wa timu hawana ujuzi wa aina nyingi • Utunzaji kumbukumbu na mawasiliano duni na wadau wa ndani na nje • Mfumo wa M&E usio na ufanisi katika maeneo ya matokeo muhimu ya sekta • Mtandao wa intaneti usio imara kuweza kusaidia mifumo ya EPICOR na Lawson • Mifumo duni na miundombinu michache kuwezesha ukusanyaji wa kodi	• Kuwepo kwa msaada kutoka HAZINA,NBBA na CAG katika kudhibiti taratibu za fedha • Kuwepo kwa miongozo na hatua za wazi • Uzalishaji mkubwa wa nguvu kazi kwa kada ya kati na ya chini • LACC na Ukaguzi mwingine wa kudhibiti zinadhibiti mfumo • Huduma za mikopo za Taifa kuwepo ili kugharimia na kuendeleza sekta za Uchumi • Kuwepo kwa huduma za	• Utoaji mdogo wa wataalamu wa kiwango cha juu katika nchi • Viwango vya maadili vilivyoshuka katika ngazi ya chini ya mamlaka ya serikali • Ukosefu wa elimu ya biashara kwa wafanyabiashara • Imani za kishirikina katika shughuli za biashara • Ukaidi wa jumuiya ya wafanyabiashara kulipa ushuru wa soko

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
		• Idadi na ubora usiotosheleza wa wafanyakazi katika sekta ya biashara • Umahiri usiotosheleza katika usimamizi wa fedha na uwekezaji pamoja na katika kuendeleza biashara na uwekezaji	mtandao na Rs kwa ajili ya kusaidia shughuli za EPICOR	
MAENDELEO YA WATU NA USTAWI WA JAMII	• Wajumbe wa timu wanaweza kuendana na mabadiliko na mazingira ya kufanyia kazi na jamii • Nafasi ya kutosha ya ofisi kwa ajili ya kufanyia kazi • Wajumbe wa timu walio wengi wanafahamu kompyuta • Timu ina mchanganyiko wa jinsia wenye uwiano • Menejimenti ya juu ina uzoefu wa kutosha katika utaalamu na maeneo ya kufanyia kazi	• Kutojituma vya kutosha kwa wafanyakazi katika ngazi ya chini ya Serikali • Ujuzi wa maandalizi ya mradi usiotosheleza • Vifaa na zana za kazi zisizotosheleza • Mfumo wa M&E usio na ufanisi katika maeneo muhimu ya utekelezaji wa matokeo • Utunzaji kumbukumbu na mawasiliano duni na wadau wa ndani na nje	• Kuwepo kwa miongozo ya wazi, hatua na sera • Kuwepo kwa vikundi vya vijana na wanawake • Programu za taifa za TACAID na TASSAF kuzisaidia Idara • Kuwepo kwa AZISE zilizo tayari kushirikiana na idara • Kuwepo kwa udongo unaofaa na ardhi inayotumika kwa ajili ya vikundi vya kilimo	• Wahisani wa kimataifa wasioratibiwa kuwasiliana moja kwa moja na jamii • Ushawishi wa kisiasa • Majanga ya asili mfano mafuriko, ukame n.k. • Kuchelewesh wa kwa fedha kutoka serikalini kwa ajili ya shughuli za idara
ELIMU – SEHEMU YA	• Kuanzishwa kwa	• Mazingira duni ya	• Programu ya	• Mchango duni

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
MSINGI NA SEKONDARI	sekta ya elimu isiyo rasmi ili kuendeleza elimu ya sekondari • Vijiji vilivyo vingi vina michezo (Timu ya mpira wa miguu na kikundi cha utamaduni) • Ushirikiano imara na timu ya kazi baina ya Idara za Elimu ya sekondari • Idara ina vifaa vya ofisi vya kutosha • Menejimenti ya juu ina uzoefu wa kutosha katika utaalamu na maeneo ya kufanyia kazi • Kamati/Bodi za shule zinazofanya kazi kikamilifu • Kuwepo na kutolewa kwa ruzuku maalumu kwa kila mtu • Kuwepo kwa umeme wa jua katika shule za sekondari zilizo nyingi • Kuwepo kwa Maabara zinazohamishika	kufanyia kazi na ya kuishi kwa wafanyakazi katika ngazi ya chini • Ujuzi wa ufundishaji usiotosheleza kwa wafanyakazi wa ngazi ya chini • Mfumo wa M&E usio na ufanisi katika maeneo muhimu ya matokeo ya utekelezaji • Vifaa vya kufundishia na kujifunzia visivyotosheleza • Uhaba wa walimu katika ngazi zote mbili, msingi na sekondari • Mfumo duni wa mawasiliano	Taifa ya LCDG na TASAF kusaidia idara mbalimbali • Uwezekano wa kupata wafanyakazi wa nyongeza kupitia programu za kubadilishana za kimataifa • Kuwepo kwa wanazuoni wa Kigoma wanaotaka kujitolea kutoa huduma zao • Kuwepo kwa vyuo vya walimu na Vituo vya Kupatia Maarifa vya Walimu	wa wenyeji katika maendeleo ya elimu • Mtazamo hasi wa jamii katika elimu • Imani za uchawi • Malalamiko na masharti ya vyama vya wafanyakazi na vikundi rika • VVU/UKIMWI ambao unaathiri nguvu kazi za idara
MAZINGIRA, AFYA NA USAFI	• Sekta ni miongoni mwa maeneo ya vipaumbele	• Hakuna ofisi iliyobainishwa kwa ajili ya Idara	• Mafanikio ya Rwanda katika eneo la usafi	• Majanga ya asili na yanayosababis

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
	vikubwa vya Halmshauri hivyo kutoa uzingativu maalumu • Huduma za usafi zina bajeti mahususi katika idara ya afya • Idara ina mchanganyiko wa jinsia wenye uwiano	• Hakuna uongozi wa Idara (HoU) • Vifaa na zana za kufanyia kazi zisizotosheleza • Mfumo wa M&E usio na ufanisi katika maeneo muhimu ya matokeo ya utekelezaji • Ujuzi usiotosheleza katika kutekeleza shughuli za urejelezaji na uchambuzi	yanatoa jukwaa kwa idara kujifunza mbinu zao • Kuwepo kwa AZISE zilizo tayari kushirikiana na idara • Uwezekano wa Idara kuchangisha fedha kutoka vyanzo vya afya na mazingira • Kuwepo kwa miongozo na Hatua na sera zilizo wazi	hwa na binadamu • Ukosefu wa vyuo vya ufundi vya kutosha • Ukosefu wa viwanda kwa ajili ya kurejeleza bidhaa za plastiki • Ufahamu mdogo wa jamii ya wenyeji kuhusu masuala ya mazingira na usafi
AFYA	• Ufuataji wa kiwango cha juu katika kutekeleza programu za afya kulingana na miongozo • Kuwepo kwa idadi ndogo ya wafanyakazi wenye sifa na waliopata mafunzo • Vituo vya afya kuwepo katika kila kijiji • CHMT kufanya kazi katika timu yenye ari nzuri	• Fursa za mafunzo na ufundishaji tena zisizotosheleza • Ushirikiano duni kutoka katika sehemu/idara zinazosaidia hivyo kuathiri utendaji wa programu za afya • Ugharimiaji mdogo katika programu za afya • Idadi kubwa ya wafanyakazi wasio na mafunzo katika ngazi ya uendeshaji	• Upangaji wa watumishi kutoka serikali kuu • Kuwepo kwa sera na miongozo katika programu za sekta ya afya • Kuwepo kwa wabia wa kufanya nao kazi (AZISE) • Unyeti wa sekta katika programu za Serikali hivyo kupewa kipaumbele • Kuratibu viongozi kama MSD	• Usafirishaji wa magonjwa kutoka nchi za jirani • Ushawishi wa kisiasa • Majanga ya asili • Kutoa kwa wakati usiofaa fedha kutoka Serikalini ili kutekeleza miradi ya afya
UKAGUZI WA	• Wafanyakazi	• Bajeti ndogo	• Mwongozo na	• Ukosefu wa

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
NDANI	wenye sifa na mahiri katika idara • Kazi nzuri ya pamoja na ushirikiano miongoni mwa wanaidara • Taratibu za ndani zinazofaa kufanya kazi • Kuwepo kwa msaada na ushirikiano ndani ya idara	katika kuwezesha kazi za kitengo kwenye ngazi za kijiji • Vifaa na huduma za kazi visivyotosheleza • Ukosefu wa majengo ya ofisi • Baadhi ya vijiji kuwa ndani sana na ugumu wa kuvifikia	Hatua ya wazi kusimamia shughuli za Idara • Kuwepo kwa mamlaka za usimamizi kama vile wa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa serikali (GAG), NBAA n.k. • Kuwepo kwa asasi za mafunzo nchi nzima ili kutoa wataalamu mahiri	uaminifu miongoni mwa wanajamii • Kiwango kikubwa cha udanganyifu na ukosefu wa maadili katika jamii • Utoaji wa wakati usiofaa wa fedha zilizotengwa kutoka serikali kuu
SHERIA	• Mtaalamu wa Sheria mwenye ujuzi • Ushirikishanaji mzuri wa majukumu na sehemu nyingine • Mfumo imara wa kisheria na kiutawala ili kusimamia shughuli mbalimbali. • Kuwepo kwa sheria ndogondogo zilizoanzishwa na kanuni nyingine katika ngazi ya wilaya na kijiji.	• Vifaa vya kufanyia kazi visivyotosheleza • Kiwango kidogo cha wafanyakazi • Fursa chache za mafunzo ya kujiendeleza na kozi fupi kuongeza ujuzi wa sheria	• Kuwepo kwa sheria za nchi na sera, miongozo na kanuni za sekta • Kuwepo kwa asasi nyingine ili kusaidia utawala bora na utawala wa sheria kama vile Tume ya Kudhibiti na Kupambana na Rushwa (PCCB), Jeshi la polisi n.k. • Idadi ya asasi za mafunzo kutoa wafanyakazi wa sheria wenye ujuzi	• Kushuka kwa mtazamo wa maadili na kuenea kwa vitendo vya udanganyifu katika jamii • Ukosefu wa elimu na taratibu za sheria kwa wanajamii walio wengi • Mabadiliko ya uwanja wa sheria kuhusiana na sheria na kanuni.
TEHAMA	Kuwepo kwa wafanyakazi wataalamu wa TEHEMA.	Ongezeko la idadi ya wafanyakazi Uandaaji wa tovuti ya halmashauri ya	Wachuuzi wa miundombinu ya TEHAMA TTCL	Wataalamu wa kompyuta. Kutofaa kwa mfumo wa M&E katika maeneo

IDARA/SEHEMU	UWEZO	MAENEO YA KUBORESHA	FURSA	CHANGAMOTO
		Wilaya Ufungaji mitandao ya mawasiliano baina ya idara. Msaada wa mfumo, huduma na mafunzo ya mtumiaji wa mwisho.	Mshauri mwelekezi wa TEHAMA.	muhimu ya utekelezaji wa matokeo. Hakuna mkuu wa sehemu Kujihusisha kusikofaa katika utoaji uamuzi ngazi ya juu kuhusiana na sehemu ya TEHAMA
UCHAGUZI	• Uzoefu mkubwa katika Serikali za Mitaa, na Uchaguzi Mkuu • Ushirikishanaji mzuri wa majukumu na sehemu nyingine • Kuwepo kwa sheria za uchaguzi, miongozo na kanuni.	• Watumishi wasio na sifa • Ukosefu wa ofisi kuu na ofisi za kufanyia kazi zisizotosheleza maeneo ya vijijini kwa VEOs & WEOs • Vifaa vya kufanyia kazi visivyotosheleza • Wafanyakazi wapya kutomudu kutumia zana za kufanyia kazi • Gharama pungufu wakati wa uchaguzi wa Serikali za Mitaa	• Kuwepo kwa wabia wakuu wa maendeleo, wahisani na asasi za fedha • Miundombinu iliyopendekezwa na inayoendelea kujengwa mfano,barabara ya Kigoma–Dodoma, Uwanja wa ndege n.k.	• Watumishi wachache wenye sifa • Mazingira magumu ya kupata fedha kutoka kwa wafadhili • Ujumuishaji wa siasa wakati wa utaratibu wa uchaguzi • Mifumo ya mawasiliano na usafiri isiyotosheleza kimkoa • Gharama zisizotoshele za wakati wa uchaguzi mkuu

SURA YA TATU

DIRA, DHAMIRA, MALENGO NA MAADILI YA MSINGI

3.0 Utangulizi

Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma ni miongoni mwa wilaya za Tanzania ambayo ilianzishwa mwezi Julai1984. Kijiografia, Wilaya iko katika latitudo 4º25 na 6º30 Kusini na kati ya longitudo 29º45 na 31º30 Mashariki. Wilaya imepakana na Burundi upande wa Kaskazini, Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo upande wa Magharibi na Kusini inapakana na Mkoa wa Rukwa.

3.1. Dira

Dira ya Halmashauri ni: "inaazimia kuwapatia wakazi wake maendeleo endelevu pamoja na miundombinu iliyoboreka, mawasiliano na upatikanaji wa huduma za kijamii na kiuchumi ifikapo 2025"

3.2 Dhamira

Dhamira ya Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma ni "kuimarisha uwezo wake yenyewe na ule wa taasisi za kijamii ili kuweza kutoa huduma bora za kijamii na kiuchumi na miundombinu inayofaa kwa kushirikiana na wabia wengine wa maendeleo ndani ya vigezo vya utawala bora".

3.3 Maadili ya Msingi

Ili Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma ijenge mazingira mazuri na kutimiza Dira na Dhamira yake, maadili ya msingi yafuatayo ni muhimu sana na yataiongoza Halmashauri katika kufikia malengo yake:

- ***Matumizi yanayofaa ya rasilimali zilizopo:*** kuhakikisha rasilimali zinazomilikiwa na Halmashauri zinatumiwa ipasavyo na kwa manufaa kwa kulenga maeneo ya kipaumbele.

- ***Kuongeza ushiriki wa jamii:*** Kuongeza na kuendeleza msaada na ushirikiano wa jamii katika kufanya shughuli mbalimbali za maendeleo.

- ***Kazi ya pamoja:*** Kufanya kazi wakati wote katika shughuli mbalimbali kama timu ili kuwa na tija ya hali ya juu kwa kutumia kiasi cha rasilimali cha kutosha.

- ***Utawala bora:*** Kuhakikisha utawala bora katika ngazi zote za utawala kwa kulenga katika ushirikiano wa haki na usawa na wadau wote.

- ***Kujituma kwa kiasi kikubwa katika utoaji huduma*:** kuweka jitihada za kujitolea katika kutoa huduma kwa jumuiya pamoja na msisitizo katika ubora.

- ***Uadilifu:*** Kuwa mfano katika mwenendo wetu na kufanya kazi kwa uaminifu na bila ya upendeleo katika shughuli zetu zote.

- ***Uwazi:*** Kuwa wazi katika kazi na shughuli zetu zote na kuwa tayari kwa uchunguzi wa umma.

3.4 Maeneo ya Matokeo muhimu (KRAs)

Haya ni maeneo ya matokeo au maoni muhimu ya Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma. Kwa maneno mengine haya ni maeneo ambapo Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma inatafuta kupata matokeo kwa manufaa ya jamii nzima. KRA yaliyobainishwa kwa Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma yanajumuisha yafuatayo:

1. Kuongeza vyanzo vyake vya mapato katika halmashauri
2. Huduma nzuri za kijamii na kiuchumi.
3. Ushiriki wa jamii katika kubainisha vipaumbele vyao vya maendeleo katika wilaya.
4. Matumizi yanayofaa ya rasilimali za umma
5. Kuwepo kwa utawala Bora
6. Kuendeleza Amani na Usalama
7. Kuongeza matumizi endelevu ya maliasili na usimamizi wa mazingira
8. Kiwango cha ubora wa huduma kilichoimarishwa

3.4.1 Kuongeza vyanzo vyetu vya mapato katika Halmashauri

Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma inapata fedha kutoka Serikali Kuu kupitia bajeti ya mwaka kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli mbalimbali za maendeleo. Hata hivyo, fedha kutoka katika chanzo hicho hazitoshi kutoa huduma kwa wanajamii wote matokeo yake Halmashauri imekuwa ikitumia vyanzo vya mapato vilivyopo ili kuzalisha fedha za ziada ili kuwezesha utoaji wa huduma kwa wanajamii zaidi. Katika miaka ya hivi karibuni gharama za kutoa huduma na wingi wa huduma zinazotakiwa vimeongezeka kwa kiasi kikubwa kutokana na mfumuko wa bei na kuongezeka kwa watu. Kwa hali hiyo, moja ya Maeneo Muhimu ya Matokeo ya Halmashauri ni kutafuta vyanzo vipya vya mapato ili kuongeza fedha kwa ajili ya kutoa huduma bora kwa wanajamii.

3.4.2 Huduma nzuri za kijamii na kiuchumi:

Hali ya utoaji huduma inaridhisha kwa watu walio wengi katika Wilaya. Katika sekta ya Elimu, uandikishaji wa watoto uko katika asilimia 86. Uwiano wa wanafunzi kwa darasa katika shule ya msingi ni 1:80 ambao uko juu kuliko kiwango cha taifa cha 1:40. Uwiano wa dawati moja kwa wanafunzi ni 1:5 ambao uko juu kuliko kiwango cha taifa. Uwiano wa mwalimu kwa wanafunzi kwa sasa ni 1:56; uwiano wa kitabu kwa mwanafunzi mmoja ni 1:6 badala ya 1:1 kiwango cha taifa.

Wakazi wa halmashauri ya mji wanaopata huduma ya maji ndani ya mita 400 wako 345,276 (53.1%) ya jumla ya idadi ya watu. Katika kuboresha huduma za kijamii na kiuchumi, Mpango Mkakati wa miaka mitano unadhamiria kuongeza huduma katika sekta za Elimu, Afya, Maji na miundombinu ya Usafiri na nyingine.

3.4.3 Ushiriki wa Jamii katika Ubainishaji wa Vipaumbele vya Maendeleo ya Wilaya:

Ushiriki wa jamii katika mipango, usimamizi na utekelezaji wake ni moja ya vigezo katika mipango endelevu na ushiriki. Halmashauri ya Wilaya imekuwa ikiiwezesha jamii na viongozi wake katika mchakato mzima wa ubainishaji wa vipaumbele vya maendeleo kupitia utoaji wa mafunzo katika mipango shirikishi.

Lengo la halmashauri ya wilaya ni kuanzisha na kuboresha mafunzo hayo kwa viongozi wa ngazi ya kijiji na kata, ili kuimarisha kiwango cha ushiriki wa jamii katika kubainisha vipaumbele vya maendeleo yao kwa uendelevu.

3.4.4 Matumizi yanayofaa ya Rasilimali:

Halmashauri ya wilaya ya Kigoma imejaliwa rasilimali mbalimbali kama vile ardhi yenye rutuba kubwa, mifugo, hifadhi ya wanyama pori na vivutio vya utalii, ziwa Tanganyika, madini na rasilimali watu. Halmashauri ya wilaya inadhamiria kuboresha na uongezaji wa jamii kumiliki na kutumia rasilimali zilizopo kwa busara kwa maendeleo endelevu.

3.4.5 Utekelezaji wa Utawala Bora:

Halmashauri ya wilaya imekuwa ikitekeleza mihimili ya utawala bora kwa kuimarisha na kuwahusisha wananchi kikamilifu katika ufanyaji uamuzi kupitia mikutano mbalimbali. Lengo la halmashauri ya wilaya ni kuongeza demokrasia, uadilifu, ushiriki, utawala bora na utawala wa sheria.

3.4.6 Kuendeleza Amani na Usalama

Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma imekuwa ikihamasisha amani na usalama ili kuhakikisha jamii inaishi katika uelewano hasa ukichukulia ukweli kwamba wilaya imepakana na nchi zilizokumbwa na vita vya wenyewe kwa wenyewe kama Burundi na Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo. Kwa hali hiyo, uendelezaji wa amani na usalama ni moja ya KRA muhimu ya Halmashauri ya Wilaya ya Kigoma.

3.4.7 Kuongeza matumizi endelevu ya rasilimali na usimamiaji wa mazingira.

Matumizi ya maliasili yanaongezeka kutokana na maendeleo ya teknolojia. Matumizi endelevu ya maliasili, usimamizi wa mazingira na shughuli za usafi vinasisitizwa katika maeneo ambako kuna uchimbaji wa madini. Kama sheria inavyotaka, utekelezaji wa sheria za mazingira unafanyika katika shughuli za maendeleo zinazofanyika katika wilaya ili kuhakikisha athari zinapunguzwa. Jamii ya Kigoma inasisitizwa kufuata taratibu za usafi ili kuwalinda na athari za kiafya.

3.4.10 Kuongeza kiwango cha Huduma Bora

Ili kuhakikisha kufaa, ufanisi na uwazi katika utoaji huduma kwa jamii, Uongozi wa Halmashauri ya Kigoma na wafanyakazi wanawajibika katika ari ya kufanya kazi kwa pamoja. Halmashauri imeandaa mkataba wa huduma kwa mteja ambao utaziongoza idara mbalimbali za Halmashauri na vitengo katika utoaji wa huduma.

3.5 Malengo ya Pamoja

Katika kipindi cha Mpango Mkakati huu, Halmashauri inajitahidi kufikia malengo yafuatayo:-

A. Kiboresha huduma na kumpunguza maambukizo ya VVU/UKIMWI
B. Kuongeza, kuendeleza na utekelezaji unaofaa wa Mkakati wa Taifa wa Kupambana na Rushwa
C. Kuboresha upatikanaji, ubora na usawa wa utoaji wa huduma za jamii
D. Kuongeza wingi na ubora wa huduma za jamii na miundombinu
E. Kuendeleza utawala bora na huduma za utawala
F. Kuboresha ustawi wa jamii, jinsia na uwezeshaji wa jamii
G. Kuboresha usimamizi wa dharura na majanga

SURA YA NNE

MALENGO MKAKATI, SHABAHA NA MIKAKATI

4.0 Utangulizi

Jedwali hili linaeleza uhusiano kati ya Malengo ya Pamoja, Malengo Mkakati, shabaha za utendaji, mikakati, viashirio muhimu vya utendaji, njia za uthibitisho pamoja na ofisa anayehusika kwa kila mkakati uliyotajwa. Ni kutokana na jedwali hili ambapo shughuli zitaandaliwa kwa kuzingatia mikakati kwa kila lengo. Shughuli zitaunda sehemu ya utekelezaji wa mikakati hivyo kuongoza katika uandaaji wa bajeti.

4.1 IDARA: MIPANGO

Lengo la Pamoja: Kuimarisha upatikanaji wa utoaji wa huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa.

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio muhimu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Upatikanaji, Ubora na utoaji wa huduma zenye usawa kuimarishwa kwa asilimia 80 ifikapo Juni 2017	Kuongeza idadi ya vijiji ambavyo vinaweza kuandaa mipango yao vyenyewe kutoka 45 hadi 78 ifikapo 2017	- Kuhusisha serikali za vijiji & kata kupitia mikutano ya kushauriana (VEOs, WEOs) kwa kutumia chombo cha O& OD.	Mipango 33 ya vijiji kuandaliwa	-Kuwepo kwa mipango 78 -Kuwepo kwa kumbukumbu za vijiji na kata	DPLO
		Kuongeza miradi inayotekelezeka katika wilaya kutoka 150 hadi 750 ifikapo 2017	-Kuihusisha jamii kupitia kamati ya ujenzi ya kijiji, chini ya usimamizi wa WEOs naVEOs.	-Miradi 500 kuanzishwa	Kuwepo kwa miradi mbalimbali 500 Kumbukumbu za serikali za vijiji na WDC -Ripoti za Mradi	DPLO
		Kuongeza idadi ya miradi inayosimamiwa	-VEOs & WEOs kusimamia miradi yote katika maeneo	-Ripoti za maendeleo za	Kuwepo kwa ripoti za robo mwaka	

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio muhimu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
		kutoka 150 hadi 750 ifikapo 2017	yao -Timu ya Ufuatiliaji&Tathimini ya Wilaya	miradi		DPLO
		Uandaaji wa Mpango wa Bajeti ya Mwaka kwa wakati kila mwaka hadi 2017	-Kuhusisha idara/sehemu nyingine zote na ushiriki wa jamii katika mchakato wa bajeti	-Nyaraka za Bajeti	-Kuwepo kwa waraka wa MTEF -Kumbukumbu za bajeti ya Baraza -DCC, baraza la wafanyakazi na kumbukumbu za RCC	DPLO
		Uandaaji kwa wakati (robo mwaka) wa ripoti za utekelezaji wa mradi ifikapo 2017	-Kuwahusisha WEOs na Idara/Sehemu nyingine katika uandaaji wa ripoti kwa wakati & uwasilishaji -M&E robo mwaka	Ripoti za utekelezaji wa miradi	-Kuwepo kwa nakala za ripoti -Barua ya kukubali/utambuzi	DPLO

4.2 IDARA: MAENDELEO YA JAMII

Lengo la Pamoja: Kuboresha ustawi wa jamii, jinsia na uwezeshaji wa jamii

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio Vikuu vya Utendaji	Njia za Uthibitisho	Ofisa Anayehusika
1.	Kuongeza idadi ya Kamati za Watoto walio katika Mazingira magumu zaidi kutoka 10 mwaka 2012/2013 hadi 78 ifikapo 2016/2017	Kamati za watoto walio katika mazingira magumu zaidi kuongezeka kutoka 10 hadi 78 ifikapo 2016 /2017	-Kuendesha mikutano 50 ya kuongeza uelewa na VGs , AZISE na jamii Kuendesha mafunzo ya siku3 kwa VGs 50 AZISE na wanajamii	- Kuanzishwa kwa MVCC 68 - Kuendeshwa kwa mafunzo -Kufanyika kwa mkutano	-Idadi ya MVCC kuanzishwa -kumbukumbu za mkutano na karatasi za mahudhurio -Ripoti za mafunzo	SWO
2.	Kuongeza idadi ya vikundi vya kupambana na mila zilizopitwa na wakati kutoka 2 mwaka 2012/2013hadi 20 ifikapo 2016/2017	Desturi zilizopitwa na wakati kupungua kutoka asilimia 50 hadi 80 ifikapo 2016/2017	Kuendesha mikutano 20 ya kuongeza uelewa kuhusu mapambano dhidi ya mila zilizopitwa na wakati pamoja na Viongozi wa Dini, VGs & na wanajamii	-Kumbukumbu za mkutano na karatasi za mahudhurio	Kuwepo kwa vikundi vilivyoundwa	SWO
3.	Kuongeza idadi ya vikundi vya uzalishaji vya wanawake na vijana kutoka 120 mwaka 2012/2013 hadi 800 ifikapo 2016/2017	Vikundi vya Wanawake & Vijana kuongezeka kutoka 120 hadi 800 ifikapo 2017	Kuwezesha mafunzo ya siku 20 ya kuunda vikundi 20 kwa VGs, Wanawake & Vijana ifikapo 2017	Ripoti za mafunzo na karatasi za mahudhurio	-Kumbukumbu za mkutano -Karatasi za mahudhurio	DO I
4.	Kuongeza idadi ya miradi ya maendeleo iliyoanzishwa na jamii kutoka 15 mwaka	Miradi ya maendeleo kuongezeka kutoka 15 mwaka 2012/2013 hadi 40	Kuwezesha kampeni za kuongeza ufahamu kuhusu uanzishaji wa miradi & menejimenti	Kuwepo kwa miradi iliyoanzishwa	Ripoti za kampeni za uelimishaji	DCDO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio Vikuu vya Utendaji	Njia za Uthibitisho	Ofisa Anayehusika
	2012/13 hadi 40 ifikapo 2016/2017	ifikapo2016/2017	pamoja na 200 VGs, AZISE & Wanajamii			
5.	Kuongeza AZISE na Asasi za Kiraia (CBOs) zinazofanya shughuli mbalimbali za uchumi jamii kutoka 70 mwaka 2012/2013 hadi 600 ifikapo 2016/2017	Idadi ya AZISE & CBOs zinazotoa huduma za uchumi jamii kuongezeka kutoka 70 mwaka 2012/13 hadi 600 ifikapo 2017	Kuwezesha kampeni za kuongeza uelewa katika uanzishaji wa AZISE/CBOs	Kuwepo kwa idadi ya AZISE/CBOs	Ripoti za kampeni	DCDO
6.	Kuongeza idadi ya kamati za kupambana na maambukizo ya VVU/UKIMWI kutoka 20 mwaka 2012/2013 hadi 104 ifikapo 2016/2017	Kamati za kupambana na VVU/UKIMWI kuongezeka kutoka 20 mwaka 2012/2013 hadi 104 ifikapo 2016/2017	Kuwezesha mafunzo ya Kamati za kupambana na VVU/UKIMWI	Ripoti ya uundaji Mafunzo yamefanyika	Idadi ya kamati zilizoundwa Karatasi za mahudhurio	CHAC
7.	Kuongeza idadi ya vikundi vya uzalishaji vya wenye VVU/UKIMWI kutoka 2 mwaka 2005 hadi 10 ifikapo 2011/12	Vikundi vya uzalishaji vya wenye VVU/UKIMWI kuongezeka kutoka 2 mwaka 2012/ 13 hadi 10 ifikapo 2016/2017	Kuendesha elimu ya kuongeza uelewa kuhusu uundaji wa vikundi na kuviendeleza Kuwezesha mafunzo ya siku 5 ya ujasiriamali kwa vikundi vya uzalishaji vya wenye VVU/UKIMWI	Idadi ya vikundi vya uzalishaji vya wenye VVU/UKIMWI vilivyoanzishwa Karatasi za mahudhurio	Ripoti ya mafunzo -kumbukumbu za mkutano na karatasi za mahudhurio	CHAC
8.	Kuongeza idadi ya wadau (AZISE-CBOs) wanaojihusisha na kampeni za kupambana	Wadau wa Kupambana na VVU/UKIMWI (AZISE, CBOs,	Kuendesha mikutano na wadau ili kubainisha (AZISE, CBOs FBOs	Idadi ya AZISE, CBOs na FBOs kuongezeka	Ripoti ya mkutano Ripoti ya usimamizi na	CHAC

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio Vikuu vya Utendaji	Njia za Uthibitisho	Ofisa Anayehusika
	na VVU/UKIMWI kutoka 31 mwaka 2005 hadi 96 ifikapo 2011/12	FBOs) kuongezeka kutoka 31 mwaka 2012/13 hadi 96 ifikapo 2016/2017	zinazojihusisha na kupambana na VVU/UKIMWI Kusimamia na kufanya tathmini katika shughuli zao		tathmini	
9.	Kuongeza idadi ya vikundi vya shughuli za kiufundivilivyoelimishwa kuhusu Uambukizo kwa njia ya ngono (STIs) kutoka 225 mwaka 2005 hadi 1120 ifikapo 2011/12	Vikundi vya shughuli za kiufundi vilivyoelimishwa katika STI kuongezeka kutoka 225 mwaka2012/13 hadi 1120 ifikapo 2016/17	Kuendesha mkutano wa kuongeza ufahamu katika STI pamoja na VG kwa vijiji 75 Kuendesha mafunzo kuhusu uundaji na uendelezaji wa kikundi Kuendesha mafunzo kuhusu STI kwa vikundi vilivyoundwa	Vikundi 895 vya shughuli za ufundi vimeelimishwa Mafunzo yameendeshwa Mkutano umefanyika	-kumbukumbu za mkutano na karatasi za mahudhurio Ripoti ya mafunzo	DO II TECH
10.	Kuongeza idadi ya vikundi vinavyotengeneza matofali ya udongo na sementi kutoka 18 mwaka 2005 hadi 90 ifikapo 2011/12	Vikundi vinavyotengeneza matofali ya sementi na udongo kuongezeka kutoka 18 mwaka 2012/13 hadi 90 ifikapo 2016/2017	Kuwezesha mkutano wa kuongeza uelewa kwa VG kuhusu matofali ya sementi na udongo kwa vijiji 75 Kuendesha mafunzo ya siku 3 kwa vikundi kuhusu utengenezaji wa matofali ya sementi na udongo kwa kila kata	Vikundi 72 vimeundwa Mikutano 75 imeendeshwa Mafunzo yameendeshwa	Idadi ya vikundi vilivyoundwa Kumbukumbu za mkutano na karatasi za mahudhurio Ripoti ya mafunzo	DO II TECH
11.	Kuongeza idadi ya watu wanaokwenda kupima kwa hiari kutoka 3,000	Watu wanaokwenda kupima kwa hiari kuongezeka kutoka	Kufanya mkutano wa wananchi kwa ajili ya kuongeza ufahamu	Watu 4500 wamepimwa	Idadi ya watu waliopimwa Kumbukumbu za	CHACC

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio Vikuu vya Utendaji	Njia za Uthibitisho	Ofisa Anayehusika
	mwaka 2005 hadi 7500 ifikapo 2011/12	3000 mwaka 2012/13 hadi 7500 ifikapo 2016/17	kuhusu upimaji wa hiari kwa kata 25 ifikapo Juni 2017		mkutano	
12.	Kuongeza idadi ya wanawake wanaogombea nafasi za uongozi kutoka 460 mwaka 2005 hadi 710 ifikapo 2011/12	Wanawake wanaogombea nafasi za uongozi kuongezeka kutoka 460 mwaka 2012/13 hadi 710 ifikapo 2016/17	Kuongeza uelewa kwa wanawake walio katika uongozi Kuendesha mafunzo ya uongozi kwa wanawake katika kata 25 ifikapo 2017	Wanawake viongozi 250 wameongezeka Mafunzo yameendeshwa Mkutano umefanywa	Ripoti ya mafunzo	DO I

4.3 IDARA: AFYA

Lengo la Pamoja: Kuimarisha upatikanaji wa utoaji wa huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa.

NA.	**Malengo Mkakati**	**Shabaha**	**Mikakati**	**Viashirio vikuu vya utendaji**	**Njia za uthibitisho**	**Ofisa anayehusika**
1	Kupunguza vifo vya akina mama wanaojifungua kutoka 59/100000 mwaka 2013 hadi 30/100000 ifikapo Juni 2016/2017	Kuongeza idadi ya wanaojifungulia katika vituo vya afya kutoka asilimia 47 hadi 80	-Kuhusisha serikali za vijiji -Kuhusisha kamati za afya za vijiji -Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji -kuhusisha wakunga wa jadi -Kuendesha kampeni za afya ya uzazi, mama na mtoto ili kutoa elimu kuhusu kujifungulia kituo cha afya kando ya Ufuko wa Ziwa	Kupungua kwa Vifo vya Akina mama wanaojifungua kutoka 119/100000 mwaka 2007 hadi 59/100000 ifikapo 2012	-Kuwepo kwa kumbukumbu za kamati ya serikali ya kijiji na kamati ya afya ya kijiji -Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DNO
2	Kupunguza kiwango cha vifo vya watoto wenye umri chini ya miaka mitano kutoka 10/1000 mwaka 2013 hadi 5/1000 ifikapo 2016/2017	Utoaji wa chanjo ya DPT- HepB-Hib Rotarix PCV 13 na surua kuzidi asilimia 90 katika asilimia 90 ya wilaya	-Kuhusisha serikali za vijiji -Kuhusisha kamati za afya za vijiji -Kuhusisha watoa huduma za afya wa	Kupungua kwa vifo vya watoto chini ya miaka mitano kutoka 13/1000 mwaka 2009 hadi 10/100 ifikapo 2012	-Kuwepo kwa kumbukumbu za kamati ya serikali ya kijiji na kamati ya afya ya kijiji -Data za HMIS kutoka vituo vya	DRHCCo

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
			vijiji		afya	
3	Kupunguza vifo vya watoto wenye umri chini ya mwaka mmoja kutoka 58/1000 mwaka 2013 hadi 20/1000 ifikapo 2016/2017	Asilimia 70 ya vituo vya afya vinapaswa kuwa na angalau asilimia 60 ya watoa huduma ya afya waliopata mafunzo katika IMCI	- Kuhusisha serikali za vijiji - Kuhusisha kamati za afya za vijiji - Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji	Kupungua kwa vifo vya watoto wenye umri chini ya mwaka mmoja kutoka 96/1000 mwaka 2009 hadi 58/1000 ifikapo 2012	- Kuwepo kwa kumbukumbu za kamati ya serikali ya kijiji na kamati ya afya ya kijiji - Data za HMIS kutoka vituo vya afya	DRHCCo
4	Kuongeza kiwango cha utoaji chanjo kwa watoto wenye umri chini ya mwaka mmoja kutoka asilimia 92 mwaka 2013 hadi asilimia 95 ifikapo 2016/2017	Utoaji wa chanjo ya DPT- HepB-Hib Rotarix PCV 13 na surua kuzidi asilimia 92 katika asilimia 90 ya vituo vya afya	- Kuhusisha serikali za vijiji - Kuhusisha kamati za afya za vijiji - Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji	Kuongezeka kwa utoaji chanjo kwa watoto wenye umri chini ya mwaka mmoja kutoka asilimia 88 mwaka 2009 hadi 92 ifikapo 2012	-kuwepo kwa kumbukumbu za kamati ya serikali ya kijiji na kamati ya afya ya kijiji -Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DIVO
5	Kupunguza kiwango cha maambukizo ya VVU	Angalau asilimia 80 ya zahanati na vituo vya afya kutoa	- Kuhusisha serikali	Kupungua kwa maambukizo ya VVU	- Kuwepo kwa kumbukumbu za	DACC

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	kutoka asilimia 1.2 mwaka 2013 hadi asilimia 0.6 ifikapo 2016/2017	huduma kwa wagonjwa ya STI na VVU	za vijiji - Kuhusisha kamati za afya za vijiji - Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji	kutoka asilimia 2 mwaka 2009 hadi asilimia 1.2 ifikapo 2012	kamati ya serikali ya kijiji na kamati ya afya ya kijiji - Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	
6	Kutokomeza matukio ya milipuko ya kipindupindu kutoka 10 mwaka 2013 hadi tukio 1 ifikapo 2016/2017	Magonjwa yanayohusiana na maji, usafi binafsi na usafi wa mazingira kupunguzwa kutoka asilimia 60 hadi 30	- Kuhusisha serikali za vijiji - Kuhusisha kamati za afya za vijiji - Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji	Kupungua kwa matukio ya milipuko ya kipindipindu kutoka 11 mwaka 2009 hadi 10 ifikapo 2012	- Kuwepo kwa kumbukumbu za kamati ya serikali ya kijiji na kamati ya afya ya kijiji - Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DHO
7	Kuongeza mchango kwa CHF kutoka 275 mwaka 2013 hadi 400 ifikapo 2016/2017	Asilimia 99 ya wanajamii kupata huduma katika kituo cha afya, kilicho na vifaa kwa mujibu wa mahitaji ya chini ya kiwango cha taifa.	- Kuhusisha serikali za vijiji - Kuhusisha kamati za afya za vijiji - Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji	Kuongezeka kwa CHF kutoka 150 mwaka 2009 hadi 275 ifikapo 2012	- Kuwepo kwa kumbukumbu za kamati ya serikali ya kijiji na kamati ya afya ya kijiji - Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	Mratibu wa CHF
8	Kuongeza maduka 95 ya ADDO mwaka 2013	Angalau asilimia 50 ya maduka ya dawa	- Kuhusisha serikali za vijiji	Kuongeza maduka ya ADDO kutoka 45	Data za HMIS kutoka vituo vya	DPHARM

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	hadi 200 ifikapo 2016/2017	kupandishwa hadhi kuwa maduka ya ADDO	- Kuhusisha kamati za afya za vijiji - Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji	mwaka 2010 hadi 95 ifikapo 2012	Afya	
9	Kupunguza wagonjwa wa Kifua Kikuu kutoka 280 mwaka 2013 hadi 100 ifikapo 2016/2017	Angalau asilimia 70 ya wagonjwa wa kifua kikuu wanagunduliwa na kutibiwa ipasavyo (na DOTS) sehemu zote mbili, katika vituo vya afya na katika jamii	- Kuhusisha serikali za vijiji - Kuhusisha kamati za afya za vijiji - Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji	Kupungua kwa wagonjwa wa Kifua kikuu kutoka 355 mwaka 2009 hadi 280 mwaka 2012	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DTLC
10	Kupunguza wagonjwa wa ukoma kutoka 130 mwaka 2013 hadi 100 ifikapo 2016/2017	Angalau asilimia 70 ya wagonjwa wa ukoma wanagundulika na kutibiwa ipasavyo (na DOTS) sehemu zote mbili, katika vituo vya afya na katika jamii	- Kuhusisha serikali za vijiji - Kuhusisha kamati za afya za vijiji - Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji	Kupungua kwa wagonjwa wa ukoma kutoka 134 mwaka 2009 hadi 80 mwaka 2012	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DTLC
11	Kuongeza idadi ya wanaokubali njia za Mpango wa Uzazi (FP) kutoka asilimia 15 mwaka 2013 hadi	Kuongeza kiwango cha kuenea kwa matumizi ya uzuiaji mimba kutoka	Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji Kuhusisha idara ya	Kuongezeka kwa idadi ya wanaokubali njia za Mpango wa Uzazi kutoka asilimia 12 mwaka 2009 hadi	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DNO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	asilimia 25 ifikapo 2016/2017	asilimia 20 hadi 60	jamii	aslilimia 15 ifikapo 2012		
12	Kupunguza kiwango cha watu wanaoambukizwa malaria kutoka asilimia 28 mwaka 2013 hadi asilimia15 ifikapo 2016/2017	Asilimia ya wanajamii wanaolalia kwenye vyandarua vya ITNs /LL kuongezeka kutoka asilimia 36 hadi 80	Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji Kuhusisha idara ya jamii	Kupungua kwa kiwango cha watu walioambukizwa malaria kutoka asilimia 45 mwaka 2009 hadi asilimia 28 ifikapo 2012	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DMalaria FP
13	Kuongeza idadi ya shule zilizo chini ya programu ya Afya shuleni kutoka shule 100 mwaka 2013 hadi 200 ifikapo 2016/2017	Asilimia 60 ya huduma za afya kufuata mwongozo wa programu ya afya shuleni	Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji Kuhusisha idara ya jamii	Kuongezeka kwa idadi ya shule zilizo chini ya programu ya Afya shuleni kutoka shule 75 mwaka 2009 hadi 100 ifikapo 2012	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	Mratibu wa Afya wa shule
14	Kujenga hospitali moja ya wilaya ifikapo 2016/2017	Ujenzi wa miundombinu ya huduma za afya	Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji Kuhusisha jamii.	Hospitali Moja ya Wilaya kujengwa ifikapo 2012.	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DMO
15	Kuongeza idadi ya zahanati kutoka 72 mwaka 2013 hadi 75 ifikapo 2016/2017	Asilimia 87 ya vijiji kuwa na huduma ya afya (zahanati)	-Kuhusisha Serikali za vijiji - Kuhusisha kamati za afya za vijiji -Kuhusisha wadau wa	Kuongezeka kwa idadi ya zahanati kutoka 68 mwaka 2009 hadi 72 ifikapo 2012	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DHO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
			ndani na nje			
16	Kuongeza idadi ya vituo vya afya kutoka 6 mwaka 2013 hadi 9 ifikapo 2016/2017	Asilimia 40 ya vijiji kuwa na huduma ya afya (kituo cha afya)	- Kuhusisha Serikali za vijiji - Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji -Kuhusisha wadau wa ndani na nje	Kuongezeka kwa idadi ya vituo vya afya kutoka 6 mwaka 2011 hadi 7 ifikapo 2012	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DMO
17	Kuongeza idadi ya nyumba kwa ajili ya watumishi wa afya kutoka 76 mwaka 2013 hadi 91 ifikapo 2016/2017	Huduma za afya kwa ngazi kuwa na majengo yake ikiwa ni pamoja na nyumba za watumishi katika hali nzuri ya ukarabati pamoja na huduma za usafi.	- Kuhusisha Serikali za vijiji - Kuhusisha kamati za afya za vijiji -kuhusisha wadau wa ndani na nje	Kuongezeka kwa idadi ya nyumba za watumishi wa afya kutoka 71 mwaka 2010 hadi 76 ifikapo 2012	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DMO
18	Kuongeza idadi ya wanaojifungulia katika vituo vya afya kutoka asilimia 47 mwaka 2013 hadi asilimia 60 ifikapo	Kuongeza vituo vinavyotumika kujifungulia kutoka asilimia 47 hadi 60	- Kuhusisha Serikali za vijiji - Kuhusisha kamati za afya za vijiji	- kuongezeka kwa idadi ya wanaojifungulia katika vituo vya afya kutoka asilimia 47 mwaka 2009 hadi	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DRHCcO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	2016/2017		- Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji	asilimia 58 ifikapo 2012		
19	Kuongeza ubora wa ukusanyaji data kutoka vituo vya afya kutoka 60 mwaka 2013 hadi 76 ifikapo 2016/2017.	Kuongeza idadi ya ukusanyaji data kutoka asilimia 50 hadi asilimia 60	Kuhusisha watoa huduma za afya wa vijiji	- Kuongezeka kwa ukusanyaji data katika vituo vya afya kutoka 50 mwaka 2009 hadi 60 ifikapo 2012.	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DHS
20	Kupunguza idadi ya watu wanaoumwa ugonjwa wa macho kutoka 10480 mwaka 2013 hadi 8000 ifikapo 2016/2017	Kupungua kwa idadi ya watu wanaoumwa ugonjwa wa macho kutoka asilimia 50 hadi asilimia 20	-kuhamasisha jamii - Kuhusisha kamati ya afya ya kijiji	Kupungua kwa idadi ya watu wanaoumwa ugonjwa wa macho kutoka 10480 mwaka 2009 hadi 8000 ifikapo 2016/2017	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DEC
21	Kuongeza idadi ya akina mama wajawazito wanaohudhuria kliniki kutoka asilimia 37 mwaka 2013 hadi asilimia 60 ifikapo 2016/2017	Kuongeza idadi ya akina mama wajawazito wanaohudhuria kliniki kutoka asilimia 37 hadi 60	-Kuhamasisha jamii - Kuhusisha kamati ya afya ya kijiji -Kuhusisha watoa huduma ya afya	Ongezeko la idadi ya akina mama wajawazito wanaohudhuria kliniki kutoka asilimia 29 mwaka 2009 hadi asilimia 37 ifikapo 2012	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DRHCcO
22	Kuongeza idadi ya vituo vya uchunguzi wa STI kutoka 35 mwaka 2013 hadi 65 ifikapo 2016/2017	Kuongeza idadi ya vituo vya uchunguzi wa STI kutoka 35 hadi 65	-Kuhamasisha jamii -Kuhusisha kamati ya afya -Kuhusisha watoa	Idadi ya vituo vya uchunguzi kuanzishwa	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	DACC

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
			huduma ya afya			
23	Kubainisha wazee na walemavu wanaoishi katika mazingira magumu katika vijiji 75 ifikapo 2016/2017	Angalau wazee 200 masikini na wanaoishi katika mazingira magumu kubainishwa, kusaidiwa na kuandikishwa katika Mipango ya malipo ya kabla, ruhusa na msamaha na kurekebishwa kijamii na kupewa makazi mapya	- Kuandaa usaidizi -Kuhusisha kamati ya afya na serikali ya kijiji -Kuhusisha watoa huduma ya afya	-Hakuna wazee waliobainishwa	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	SWO
24	Kuanzisha kikundi cha watu na walemavu katika kata 25 ifikapo 2016/2017	Angalau wazee 200 masikini na wanaoishi katika mazingira magumu kubainishwa, kusaidiwa na kuandikishwa katika Mipango ya malipo ya kabla, ruhusa na msamaha na kurekebishwa kijamii na kupewa makazi mapya	- Kuandaa usaidizi -Kuhusisha kamati ya afya na serikali ya kijiji -Kuhusisha watoa huduma ya afya	-Hakuna wazee waliobainishwa	Data za HMIS kutoka vituo vya Afya	SWO
25	Kuanzisha huduma kuhusu mwenendo mzuri	Halmashauri kutetea na kutekeleza huduma za afya	- Kuhusisha kamati ya afya na serikali ya	Huduma katika mwenendo mzuri	Data za HMIS kutoka vituo vya	SWO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	katika kata 22 ifikapo 2016/2017	zinazozingatia jamii katika kata 25 (cIMCI, cBPM, PHAST, VHD, cHBC, n.k.)	kijiji -Kuhusisha watoa huduma ya afya	kuanzishwa katika kata 3	Afya	

4.4 IDARA: ELIMU YA SEKONDARI

Lengo la Pamoja: Kuongeza upatikanaji, utoaji wa huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa.

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Kuongeza uandikishaji wa wanafunzi wa kidato cha I kutoka 5100 mwaka 2013 hadi 8000 ifikapo Juni 2017	Kuongeza idadi ya wanafunzi wa Kidato cha I kutoka 5100 mwaka 2012/13 hadi 8000 ifikapo 2016/17	- kuwahusisha WDCS kupitia mikutano -Kuhusisha bodi ya shule kupitia semina -Kuongeza uelewa wa jamii katika mikutano mbalimbali ya jamii	-Kuandikisha wanafunzi wa Kidato cha I kutoka 5100 mwaka 2012/2013 hadi 8000 ifikapo 2016/2017 -Semina ya siku moja ya wajumbe wa bodi ya shule -Taarifa ya tangazo	-Kutumia madaftari ya uandikishaji na mahudhurio.	SLO/DAO
2	Kuboresha michezo katika shule za sekondari 26 hadi 38 ifikapo Juni 2017	-Kuendeleza michezo na mashindano ya UMISETA katika wilaya kutoka shule za sekondari 26 mwaka 2013hadi shule 38 ifikapo 2016 /2017	-Kuihusisha jamii ili iwaruhusu watoto wao kushiriki michezo ya UMISETA -Kuhusisha bodi za shule ili kuandaa vifaa vya michezo -Kuhusisha Halmashauri ya Wilaya ili kusimamia mashindano katika ngazi ya Wilaya -Kuhusisha walimu wa michezo kutoka katika kila shule	-Mashindano ya UMISETA kufanyika kila mwaka kwa shule 38 ifikapo 2016/2017	-Barua za kukubali kutoka kwa wazazi -vifaa vya michezo -Ripoti ya UMISETA ya wilaya	DSEO,DSGO
3	Kuongeza uwiano wa vitabu kwa wanafunzi kutoka 1:4 hadi 1:1	-Kuongezeka kwa uwiano wa vitabu kwa wanafunzi kutoka 1:4 mwaka 2013 hadi uwiano wa 1:1	-Kuhusisha bodi ya shule ili itenge fedha za kununua vitabu kutokana na ruzuku -Kuhusisha walimu wa	-Uwiano wa vitabu kuboreka kutoka 1:4 mwaka 2013 hadi1:1	-Leja ya shule -Idadi ya vitabu	DSEO,DAO ,SLO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	ifikapo Juni 2017	ifikapo 20162017	taaluma ili waandae orodha ya vitabu vya kununua kwa kuzingatia masomo	ifikapo 20162017	vilivyonunuliwa	
4	Kuongeza idadi ya vituo vya masomo ya jioni kutoka 1 hadi 10 ifikapo Juni 2017	-kuongeza idadi ya vituo vya masomo ya jioni kwa wanafunzi ambao hawakuchaguliwa kujiunga na elimu ya sekondari kutoka kituo 1 mwaka 2013 hadi vituo 10 ifikapo 2016/2017	-Kuhusisha WDC kuhamasisha watoto kutoka katika vijiji -Kumuhusisha Mwalimu Msimamizi kutoa vitabu vya mwongozo na miongozo -Kuwahusisha Wakuu wa shule kusaidia madarasa na walimu	-Vituo vya madarasa ya jioni kuongezeka hadi vituo 10 ifikapo 2016/2017	-Madaftari ya mahudhurio -Vituo vilivyoanzishwa	-Mwalimu Mkaazi, DSEO, DAO
5	Kuongeza idadi na ubora wa miundombinu ya elimu	Kuongeza madarasa katika shule za sekondari kutoka 228 mwaka 2012/2013 hadi 300 ifikapo 2016/2017	- Kuwahusisha WDC kupitia mikutano -Kuhusisha Bodi ya shule kubainisha maeneo ya kujenga -Kuhamasisha jamii kupitia mikutano ya wananchi -Kuhusisha idara ya Ujenzi kwa kuandaa BOQs, MIKATABA	Kujenga darasa	BOQ's, hati ya mkataba, ripoti ya usimamizi	DEO, DPLO, DE
		Kuongeza idadi ya nyumba za walimu kutoka 30 mwaka 2013 hadi nyumba 60 ifikapo 2016/2017	- Kuhusisha serikali za vijiji -Kuhusisha kamati za shule -Kuhamasisha jamii -Kuhusisha idara ya ujenzi.	Kujenga nyumba 30 za walimu	-BOQ's, -hati za mkataba, ripoti za usimamizi	DEO, DPLO, DE
		Kuongeza idadi ya vyoo vya mashimo katika shule za sekondari kutoka 350 mwaka 2012/2013 hadi 600 ifikapo 2018	- Kuhusisha serikali za vijiji kuonyesha eneo kwa ajili ya ujenzi -Kuhusisha bodi ya shule -Kuhamasisha jamii kukusanya vifaa vya ujenzi	-Ujenzi wa vyoo vya mashimo 250	-BOQ's, -hati za mkataba, ripoti za usimamizi	DEO, DPLO, DE

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
			-Kuhusisha idara ya Ujenzi			
		Kuongeza idadi ya shule za sekondari kutoka 31 mwaka 2012 hadi 36 ifikapo 2013/18	- Kuhusisha serikali za vijiji kutafuta maeneo kwa ajili ya ujenzi -Kuhusisha Bodi ya shule -Kuhamasisha jamii kukusanya vifaa vya ujenzi kama vile mchanga, mawe na matofali -Kuhusisha idara ya Ujenzi kuandaa mikataba na utayarishaji wa BoQs	Kujenga shule za sekondari 5 kila mwaka	-BoQs, -Hati za mkataba -Ripori ya usimamizi	DSEO,DE
		Kuongeza idadi ya wanafunzi waliochaguliwa kujiunga na shule za sekondari kutoka 5550 mwaka 2013 hadi 9847 ifikapo 2013/18	- Kuhamasisha jamii kuhusu umuhimu wa elimu kupitia mikutano -Kuhusisha WDC katika kuwabainisha watoto waliochaguliwa kujiunga na elimu ya sekondari kwa kutumia serikali ya kijiji	-Wanafunzi 4297 wataandikishwa	-Kitabu cha uandikishaji -Madaftari ya mahudhurio	DSEO,DE, DED
		Kuongeza idadi ya warsha kwa ajili ya kuwapa walimu maarifa mapya kutoka 4 mwaka 2013 hadi 10 ifikapo 2013/17	- kuwahusisha waalimu wa taaluma kuandaa washiriki -Kuhusisha wakuu wa shule kuchangia kwa ajili ya warsha -Kuhusisha idara ya ukaguzi ili kuwezesha warsha	-Vipindi 10 vya warsha kufanyika ifikapo 2017. Vipindi 2 vya semina kila mwaka -Warsha moja kwa walimu wa sayansi na warsha moja kwa walimu wa sayansi	-Orodha ya mahudhurio -Miongozo ya kufundishia na vitini	DAO,Academic Teachers,DSEO.

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
				ya jamii kila mwaka		
		Kuongeza idadi ya madawati na viti kutoka 11,485 mwaka 2013 hadi 14,000 ifikapo 2016/17	-Kuhusisha WDC kuhamasisha jamii kuhusu uhalali wa kuchangia madawati na viti -Kuhusisha idara ya ujenzi kuandaa BoQs, mikataba	-madawati na viti 2515 kutengenezwa ifikapo 2016/2017	-BoQs -hati za mkataba -ripoti ya usimamizi	DSEO,DAO SLO
		Kuongeza idadi ya Hosteli katika shule za sekondari kutoka 5 mwaka 2013 hadi Hosteli 10 ifikapo 2017	-Kuhusisha serikali za vijiji katika kuhamasisha ukusanyaji vifaa vya ujenzi -kuhusisha Bodi ya shule kubainisha eneo la kujenga -Kuhamasisha jamii kupitia mkutano wa wananchi	-Hosteli 5 kujengwa katika shule tano ifikapo 2016/2017	-BoQ	
			-Kuhusisha Idara ya Ujenzi kuandaa BoQs na mikataba			
		Kuongeza idadi ya Maabara za Sayansi kutoka 2 mwaka 2013 hadi maabara 7 mwaka 2016/2017	- kuhusisha Bodi ya shule kubainisha eneo la kujenga -Kuhusisha idara ya ujenzi kubainisha makandarasi, kuandaa BoQs	-Maabara 5 za Sayansi kujengwa ifikapo 2016/2017	-BoQ -Hati ya mkataba -Ripoti ya usimamizi	DSEO,DAO,SLO,DE
		Kuongeza idadi ya nyumba za walimu kutoka 30 mwaka 2013 hadi nyumba 60 ifikapo 2016/2017	-Kuhusisha WDC kuhamasisha ukusanyaji vifaa vya ujenzi - kuhusisha Bodi ya shule kubainisha eneo la kujenga -Kuhusisha Idara ya ujenzi	-Nyumba 30 za walimu kujengwa katika shule za sekondari 30 ifikapo 2016/2017	-BoQs - Hati ya mkataba -Ripoti ya usimamizi	DSEO,DAO,SLO,DE

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
			kwa ajili ya kuandaa BoQs na mikataba			
		-Kuongeza idadi ya madarasa kutoka 319 mwaka 2013 hadi madarasa 400 ifikapo 2016/2017	- Kuhusisha WDC kuhamasisha ukusanyaji vifaa vya ujenzi - kuhusisha Bodi ya shule kubainisha eneo la kujenga - Kuhusisha Idara ya ujenzi kwa ajili ya kuandaa BoQs na ratiba ya usimamizi	-madarasa 81 kujengwa ifikapo 2017. Ambapo madarasa 16......	-BoQs - Hati ya mkataba -Ripoti ya usimamizi	-DSEO,DE,DAO,SLO
		-Kuongeza idadi ya majengo ya Utawala kutoka 24 mwaka 2013 hadi majengo 29 ifikapo 2016/17	- Kuhusisha WDC kuhamasisha ukusanyaji vifaa vya ujenzi - kuhusisha Bodi ya shule kubainisha eneo la kujenga - Kuhusisha Idara ya ujenzi kwa ajili ya kuandaa BoQs, mkataba na ratiba ya usimamizi	-Majengo 5 ya utawala kujengwa ifikapo 2016/2017	-BoQs -Hati ya mkataba -Ripoti ya usimamizi	-DSEO,DE
6	-Kupunguza maambukizo ya VVU/UKIMWI kutoka asilimia 1.2 hadi 0.8 ifikapo Juni 2017	-Kupunguza maambukizo ya VVU/UKIMWI katika shule za sekondari kutoka asilimia 1.2 mwaka 2013 hadi 0.8 ifikapo 2016/2017	-Kuhusisha bodi ya shule kwa kuendesha semina 1 kwa mwaka -Kuendesha semina 2 na Mchezo wa kuigiza 1 kwa mwaka kwa wanafunzi na walimu katika kila shule -kuwahusisha maofisa afya na maofisa maendeleo ya jamii katika kuendesha semina za uelimishaji	-Maambukizo ya VVU/UKIMWI kupungua kwa asilimia 0.8 ifikapo 2016/2017	-ripoti ya semina -seti ya michezo ya kuigiza	-CHAC,DSEO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
7	Kuimarisha Mkakati wa Taifa wa Kupambana na Rushwa	-Kuzuia vitendo vya rushwa katika shule za sekondari ifikapo 2017	-Kuendesha kampeni ya kupambana na rushwa kupitia katika kuandika mabango -kuanzisha klabu za kupambana na rushwa katika shule 32	-Rushwa kuzuiwa katika shule za sekondari ifikapo 2017	-Mabango yaliyoandikwa -kumbukumbu za majadiliano ya klabu	-DSEO, KITENGO CHA KUPAMBAN A NA RUSHWA
8	Kuendeleza utawala bora na huduma za usimamizi	-kuhakikisha kuna utawala bora katika shule za sekondari ifikapo 2017	-Kuendesha semina 1 kwa mwaka kwa wajumbe wa bodi kuhusu wajibu na jukumu lao kama wajumbe wa bodi -kuhusisha wakuu wa shule katika kuendesha semina ya uongozi na utawala -kuhusisha WDC katika tathimini ya ripoti ya matumizi ya shule	-utawala bora kuendelezwa katika shule za sekondari ifikapo 2017	-ripoti za semina -ripoti ya matumizi ya shule	DSEO,DAO, DHRO
9	Kuboresha ustawi wa jamii, jinsia na uwezeshaji jamii	-Kuongeza idadi ya wanafunzi wasichana wanaoandikishwa kutoka 4600 mwaka 2013 hadi 9000 ifikapo 2017 -kupunguza mimba za vijana wadogo na kiwango cha waanaoacha shule kutoka asilimia	-kuhusisha vijana kuendesha mijadala ya kuelimisha yenye mantiki ya kuwaelimisha wanawake Kuihusisha jamii kupitia mikutano ya umma inayoelimisha kuhusu jukumu la kuwawezesha wanawake	-wanafunzi 9000 kuandikishwa ifikapo 2017 -mimba za vijana wadogo kupungua kwa asilimia 0.5 mwaka 2017	-kumbukumbu za vipindi vya majadiliano -klabu za shule	DSEO ,CDO,DAO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
		1mwaka 2013 hadi asilimia 0.5 ifikapo 2017	-kuwaelimisha wanafunzi kupitia klabu kuhusu athari za mimba za utotoni			

4.5 IDARA: MAJI

Lengo la Pamoja: Kuimarisha upatikanaji wa utoaji wa huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa.

S/N	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1.	Kuongeza idadi ya watu wanaopata maji safi na salama ya kunywa kutoka 393,914 hadi 634,270 ifikapo Juni 2017	Kuongeza idadi ya watu wanaopata maji safi na salama ya kunywa kutoka 393,914 hadi 634,270 mwaka 2012 hadi Juni 2013	-Kuhusisha serikali za vijiji, wahisani na vyombo vya watumiaji wa maji kwa ajili ya ujenzi wa mradi wa maji.	Idadi ya watu wanaopata maji safi na salama ya kunywa itaongezeka hadi 240,356	Mikataba itatolewa kwa idadi ya miradi 5 ya maji Mikataba itatolewa kwa idadi ya matangi 5 ya kuhifadhia maji	DWE
		Kuongeza upatikanaji wa maji safi na salama ya kunywa kutoka 700, 000m³ hadi 1,400,000m³ ifikapo Juni 2014.	- Kuhusisha serikali za vijiji, wahisani na vyombo vya watumiaji wa maji kwa ajili ya ujenzi wa matanki ya kuhifadhia maji	Idadi ya wananchi kwa vyanzo vilivyoboreshwa (vya maji ya bomba vinavyotunza) itaongezeka hadi 700,000m³	Mikataba itatolewa kwa idadi ya matanki 5 ya kuhifadhia maji	WT
		Kuongeza idadi ya visima vifupi kutoka 47 hadi 147 ifikapo Juni 2015	- Kuhusisha serikali za vijiji, wahisani na vyombo vya watumiaji wa maji	Idadi ya visima vifupi itaongezeka hadi 100	Mkataba kutolewa kwa visima vifupi 100	WT

S/N	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
		Kuongeza idadi ya matangi ya kuvuna maji ya mvua kutoka 41 hadi 94 mwaka 2012 hadi Juni 2016	- Kuhusisha serikali za vijiji, wahisani na vyombo vya watumiaji wa maji Kuhamasisha jamii	Idadi ya matangi yanayovuna maji ya mvua itaongezeka hadi 53	Matangi 53 ya kuvuna maji ya mvua yamejengwa	WT
		Kuongeza idadi ya watu wanaopata maji ya ardhini kutoka 58,101 hadi138,101 mwaka 2012 hadi Juni 2017	- Kuhusisha serikali za vijiji, wahisani na vyombo vya watumiaji wa maji	Idadi ya watu wanaopata maji ya ardhini itaongezeka hadi 80,000	Watu 80,000 wanapata maji ya ardhini	WT
		Kuongeza idadi ya chemchemi zinazohifadhiwa kutoka 79 hadi 109 ifikapo 2011/12	- Kuhusisha serikali za vijiji, wahisani na vyombo vya watumiaji wa maji	Idadi ya chemchemi zinazohifadhiwa itaongezeka hadi 30	Kuwepo kwa chemchemi 30 zinazohifadhiwa	WT
		Kuongeza idadi ya miradi ya maji iliyokarabatiwa kutoka 3 hadi 23 mwaka 2012 hadi Juni 2017	- Kuhusisha serikali za vijiji, wahisani na vyombo vya watumiaji wa maji	Idadi ya miradi ya maji iliyokarabatiwa itaongezeka hadi 23	Kuwepo kwa miradi ya maji 23 iliyokabatiwa	WT
		Kuanzisha vyombo huru 20 vya	- Kuhusisha serikali za vijiji, wahisani na	Vyombo 20 vya watumiaji wa maji	Kuwepo kwa vyombo 20 vya	WT

S/N	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
		watumiaji wa maji mwaka 2012 hadi Jun 2017	vyombo vya watumiaji wa maji	vitaanzishwa	watumiaji wa maji katika kijiji	
		Kuongeza idadi ya vijiji vinavyopata Sera ya Maji kutoka 10 mwaka 2005 hadi 70 mwaka 2012 hadi Juni 2017	- Kuhusisha serikali za vijiji, wahisani na vyombo vya watumiaji wa maji	Idadi ya vijiji vinavyopata Sera ya Maji itaongezeka hadi 60	Kuwepo kwa Sera ya maji katika vijiji 60	WT

4.6 SEHEMU: TEHAMA

Lengo la Pamoja: Kuimarisha upatikanaji wa utoaji wa huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa.

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Upatikanaji, utoaji wa huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa kuimarika ifikapo Juni 2017.	Kuandaa tovuti & Mawasiliano ya mtandao ifikapo Juni 2013/2015	-kukusanya data -kutengeneza tovuti -kumiliki & utekelezaji -kuweka kebo katika idara & sehemu zote	- nakala tete za data kukusanywa -mawasiliano ya mtandao katika kompyuta zote ndani ya idara	-tovuti -Mawasiliano ya mtandao	Kitengo cha H/IT Kitengo cha H/IT
		Hifadhi data kuandaliwa ifikapo Juni 2014/2016	-kukusanya data -kuandaa hifadhi data	-hifadhi data ndani ya idara.	-kuhifadhi data na matumizi	Kitengo cha H/IT
		Msaada wa watumiaji na matengenezo ifikapo Juni 2017	-mafunzo ya watumiaji/wafanyakazi	- wafanyakazi/watumiaji kupata mafunzo	-kuongeza idadi ya wafanyakazi wanaotumia kompyuta.	Wafanyakazi wa IT.

4.7 SEHEMU: SHERIA

Lengo la Pamoja: Kuimarisha upatikanaji wa utoaji wa huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa.

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Utawala na utawala wa sheria kuimarishwa katika kata 22 ifikapo Juni 2017	Mahakama 22 za kata kuwezeshwa kupitia mafunzo na vifaa vya kufanyia kazi ifikapo 2017	-Kuhusisha uongozi wa kata & mahakama katika mafunzo -Kuhusisha kamati za kudumu katika mafunzo -Kuhusisha mahakama ya ardhi na nyumba ya Wilaya, ofisa ardhi	Idadi ya mahakama zilizopata mafunzo	Ripoti za mafunzo	CLO
		Kupunguza kesi za wadaiwa dhidi ya Halmashauri kutoka 9 hadi 5 ifikapo 2017	-Ushauri wa haraka kwa DED na Wafanyakazi kuhusu madai ya wateja na mtu wa tatu - Usuluhishi wa kesi nje ya mahakama	-Idadi ya kesi	-Nyaraka za kesi	CLO
		Idadi ya sheria ndogo za Halmashauri kuongezeka kutoka 4 hadi 10 ifikapo	-Kuhusisha idara nyingine za Halmashauri , WDCs, na Serikali	-Idadi ya vijiji vinavyotekeleza sheria ndogondogo za Halmashauri	Kuwepo kwa nyaraka zinazoonyesha utekelezaji wa	CLO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
		2017	za vijiji		sheria ndogondogo	
		Kuboresha huduma za kisheria zinazotolewa na kitengo kwa Halmashauri na wadau wengine ifikapo 2017	-kumuhusisha DED, HODs wengine, Wafanyakazi na watu wa nje	Idadi ya mikataba iliyotiwa saini na kesi zilizoshughulikiwa	Kuwepo kwa mkataba uliotiwa saini	CLO
		Kutoa ushauri mara 20 kuhusu utekelezaji wa sera, sheria na kanuni ifikapo 2011/12	-kuhusisha HODs -Kuhusisha serikali za vijiji	Sera na kanuni kutolewa ushauri	Kuwepo kwa Sera, kanuni.	CLO

4.8 IDARA: UJENZI
Lengo la Pamoja: Kuongeza wingi na ubora wa huduma za jamii na miundombinu

NA	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Kuongeza urefu wa mitandao ya barabara za Wilaya kutoka km 402 ifikapo 2012/13 hadi 502 ifikapo 2016/17	Kuhakikisha mitandao ya mawasiliano ya barabara	Kuhusisha serikali za vijiji kupitia mikutano ya vijiji Kufanya tathimini ya athari kwa mazingira (EIA) Kutafuta makandarasi kupitia utangazaji zabuni Kutafuta fedha za barabara kutoka serikalini na kwa wafadhili na kuzisambaza kwa makandarasi kwa wakati	Kumbukumbu/ripoti za mikutano ya vijiji Kushauriana na Wataalamu wa EIA Taratibu za kutoa zabuni Fedha zilizokusanywa na kusambazwa kulingana na maombi kutoka mfuko wa barabara na wafadhili wengine	Idadi ya waliohudhuria Ripoti ya Tathimini ya Athari kwa Mazingira (EIS) Ukaguzi na matayarisho ya hati za malipo	DE

NA	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
2	Kuhakikisha matengenezo ya kawaida na kurahisisha mawasiliano	Kuhusisha serikali za vijiji kupitia mikutano Kufanya tathimini ya athari kwa mazingira (EIA) Kuwahusisha makandarasi Kuwezesha ujenzi	Kutafuta makandarasi kupitia utangazaji zabuni Kutafuta fedha za barabara kutoka serikalini na kwa wafadhili na kuzisambaza kwa makandarasi kwa wakati	Taratibu za kutangaza zabuni Kusambaza fedha kulingana na maombi kutoka mfuko wa barabara na wafadhili wengine	Ukaguzi na matayarisho ya hati za malipo	DE
3	Kuongeza umbali wa matengenezo ya mashimo ya barabara ndani ya Wilaya kutoka km 110 ifikapo 2012/13 hadi km 150 ifikapo 2016/17	Kuhusisha serikali za vijiji kupitia mikutano Kufanya tathimini ya athari kwa mazingira (EIA) Kuwahusisha makandarasi Kuwezesha ujenzi	Kutafuta makandarasi kupitia utangazaji zabuni Kutafuta fedha za barabara kutoka serikalini na kwa wafadhili na kuzisambaza kwa makandarasi kwa wakati	Taratibi za kutangaza zabuni Kusambaza fedha kulingana na maombi kutoka mfuko wa barabara na wafadhili wengine		
4	Kuongeza umbali wa eneo maalumu la barabara kutoka km 54 ifikapo 2012/13 hadi km 100 ifikapo	Kuongeza umbali wa eneo maalumu la barabara kutoka km 54 ifikapo 2012/13 hadi km 100 ifikapo	Kutafuta makandarasi kupitia utangazaji zabuni Kutafuta fedha za barabara kutoka serikalini na kwa wafadhili na kuzisambaza kwa makandarasi kwa	Taratibu za kutangaza zabuni Kusambaza fedha kulingana na maombi kutoka mfuko wa barabara		

NA	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	2016/17		wakati Kutafuta makandarasi kupitia utangazaji zabuni Kutafuta fedha za barabara kutoka serikalini na kwa wafadhili na kuzisambaza kwa makandarasi kwa wakati	na wafadhili wengine		
5	Kuongeza idadi ya madaraja ya kupitisha maji na makalvati kutoka km 110 hadi km 300 ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya madaraja ya kupitisha maji na makalvati kutoka km 110 ifikapo 2012/13 hadi km 300	Kutafuta makandarasi kupitia utangazaji zabuni Kutafuta fedha za barabara kutoka serikalini na kwa wafadhili na kuzisambaza kwa makandarasi kwa wakati	Taratibu za kutangaza zabuni Kusambaza fedha kulingana na maombi kutoka mfuko wa barabara na wafadhili wengine	Idadi ya waliohudhuria Ripoti ya Tathimini ya Athari kwa Mazingira (EIS) Ukaguzi na matayarisho ya hati za malipo	
6	Kuongeza vyombo vya usafiri kutoka 2012/13 hadi 2016/17	Kununua magari madogo 4 Kununua magari makubwa 2	Kutafuta fedha kutoka vyanzo vya mgawo wa bajeti/ wafadhili	Taratibu za ununuzi zinazofaa	Taratibu za kutangaza zabuni	PMU DT HOD,s

NA	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
		Kununua pikipiki 10				TO

4.9 IDARA: ARDHI, MALIASILI NA MAZINGIRA

Lengo la Pamoja: Kuongeza idadi na ubora wa huduma za jamii na miundombinu

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehus ika
1	Kuongeza viwanja vilivyopimwa kutoka 12,301 mwaka 2012/2013 hadi 17,000 ifikapo 2016/2017	Kuboresha makazi katika Wilaya ya Kigoma	Kukubaliana na waombaji wa ardhi kuchangia gharama za upimaji	Waombaji wa ardhi kuwa na hati miliki.	Idadi ya hati miliki miongoni mwa wamiliki wa ardhi	DLO
2	Kuongeza idadi ya mashamba yaliyowekwa mipaka katika vijiji vyote vya halmashauri ya Wilaya ya Kigoma kutoka 1165 mwaka 2012/2013 hadi 6165 ifikapo 2016/2017	Kuboresha usalama wa umiliki wa ardhi kwa wamiliki wa ardhi ya kijiji	Kuwaelimisha wamiliki wa ardhi ya kijiji umuhimu wa Kupewa Hati ya Umiliki	Wamiliki wa ardhi ya kijiji kuwa na CCRO's	Idadi ya CCRO' miongoni mwa wamiliki wa ardhi ya kijiji.	DLO
3	Kuongeza idadi ya vijiji vyenye misitu iliyohifadhiwa kutoka 14 mwaka 2012/13 hadi 44 ifikapo 2016/17	Kuongeza bidhaa za misitu Kutoa makazi kwa spishi mbalimbali Kudhibiti mmomonyoko wa udongo Kutangaza shughuli za utalii	Kuhusisha serikali za vijiji kupitia mikutano na semina Kuhusisha AZISE na CBOs zinazohusika na mazingira Kuanzisha shughuli za burudani na malazi kwa ajili ya watalii	Kumbukumbu na ripoti za mikutano ya kijiji Uboreshaji wa misitu Idadi ya AZISE na CBOs zilizohusishwa Maeneo ya burudani kuanzishwa	Idadi ya vijiji vyenye misitu iliyohifadhiwa	DNRO DFO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika

4.10 IDARA: BIASHARA NA FEDHA

Lengo la pamoja: Kuimarisha upatikanaji na utoaji wa huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa.

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Kuongeza idadi ya biashara kutoka 1500 hadi 3000 katika mwaka 2013 hadi 2017	Kuongeza idadi ya biashara na ukusanyaji mapato kutokana na biashara zilizoongezeka	kuhusisha WEO, VEO katika ukusanyaji Kuwaelimisha wafanyabiashara kuhusu njia nyepesi ya kulipa mapato	Kuanzishwa kwa wafanyabiashara wapya 300 kila mwaka	Leja, Kitabu cha leseni za biashara	TO
2	Kupanua soko la kigeni kutoka soko 1 lililopo (Kongo) hadi masoko mapya 4 kutoka mwaka 2013 hadi 2018	Uongezaji wa masoko mapya ya kigeni kutoka Rwanda, Zambia, Uganda na Burundi	Kutoa mafunzo kwa wafanyabiashara kuhusu masoko ya kimataifa Kuandika pendekezo la ugharimiaji biashara linalovutia Mgao wa mwaka wa bajeti	Bidhaa zetu zitapenya katika soko la kimataifa Soko 1 jipya la kigeni linaanzishwa kwa mwaka	Ripoti za robo mwaka, nusu mwaka na mwaka mmoja	DTO
3	Kuwa na wafanyabiashara 1500 zaidi kutoka katika vijiji 78 wanaopata mikopo kutoka sekta za fedha kutoka 2013 hadi 2018	Kuongeza idadi ya wafanyabiashara katika halmashauri Kupanua uelewa wa biashara kwa	Mafunzo kuhusu pendekezo la biashara kwa wajasiriamali Kuendesha utafiti wa soko	Wafanyabiashara wapya wanapaswa kuongezwa kila mwaka	Ripoti za robo mwaka, nusu mwaka na mwaka mmoja	DT & DTO

N A.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
		wafanyabiashara	kwa....................			
4	Kuongeza ukusanyaji mapato ndani ya vyanzo vya halmashauri kutoka bilioni 1.19 hadi 3.69 (2013 hadi 2018)	Kuongeza vyanzo vya mapato Kuongeza idadi ya wakusanya mapato Kuongeza miundombinu ya vyanzo vya mapato vilivyopo	Kuwahusisha mawakala Kutoa motisha kwa watumishi wa serikali, wakusanya mapato Kuboresha njia za uwasilishaji mapato	500,000,000 kukusanywa kuzidi kigezo	Stakabadhi, Taarifa za benki Data za kijiji	DT Wahasibu wa Mapato
5	Kupunguza idadi ya hoja za ukaguzi kutoka nne hadi kutokuwepo kabisa ifikapo 2017	Kuongeza utendaji Huduma bora kutolewa kwa wadau Kuzidisha ushirikiano wa mawasiliano huru ya halmashauri	Mafunzo ya wahasibu na watunza fedha Maelekezo ya kazi Kufanya kazi kwa timu	Hoja kupungua hadi kutokuwepo Kupata hati safi Kuondoa malalamiko ya wadau	Hati safi Hakuna hoja	DT
6	Kuandaa mpango na bajeti ya mwaka na bajeti ya kila mwaka hadi 2017	Kuongeza utendaji kwa kiwango cha juu Kuhusisha wadau Kujenga mawazo/dira mpya	Washauri waelekezi Mafunzo ya wafanyakazi	Ripoti ya bajeti halisi	Kukidhi mahitaji kwa wakati mwafaka, eneo	DT

4.11 SEHEMU: KITENGO CHA UKAGUZI WA NDANI
Lengo la Pamoja: Kuendeleza Utawala Bora na Huduma za Kiutawala

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashiria vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Kukagua hesabu za mapato na matumizi ya kila idara kutoka 2013 hadi 2018	Kusimamia michakato ya ukaguzi wa ndani kuanzia kuimarisha udhibiti wa ndani hadi mtazamo wa thamani nzuri ya fedha Kuimarisha mfumo wa usimamizi wa fedha. Kuimarisha mchakato wa utekelezaji wa miradi.	Kuwa na wafanyakazi wa kutosha wenye sifa na mahiri. Kuwa na bajeti ya kutosha. Kununua vifaa	Mfumo mzuri wa ununuzi katika halmashauri Mfumo mzuri na imara wa usimamizi wa fedha katika halmashauri Miradi iliyotekelezwa vizuri katika halmashauri.	Ripoti za ukaguzi wa ndani za kila robo mwaka Kumbukumbu za baraza la Fedha zikijadili ripoti za ukaguzi wa ndani Maoni mazuri ya CAG kuhusu hesabu za halmashauri.	DED&DIA
2	Kuboresha ripoti za ukaguzi wa fedha kutoka asilimia 70 hadi 95 ifikapo 2012/13 hadi 2016/17	Kusimamia michakato ya usimamizi wa ndani kuanzia kuimarisha udhibiti wa ndani hadi mtazamo wa thamani nzuri ya fedha. Kuimarisha mfumo wa Usimamizi wa Fedha. Kuimarisha mchakato wa utekelezaji wa mradi.	Kuhakikisha kuna mafunzo ya wafanyakazi ili wawe mahiri Fedha kupatikana kwa wakati mwafaka Kupatikana kwa vifaa vya kufanyia kazi	Uongozi mzuri Ongezeko la utendaji Kuwepo kwa thamani nzuri ya fedha	Malalamiko ya wadau kupungua Utawala bora Uwazi katika utawala.	DIA

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashiria vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
3	Kuongeza idadi ya miradi ya maendeleo iliyokaguliwa kutoka 120 hadi 200 ifikapo 2012/13 hadi 2016/17.	Miradi yote iliyobainishwa kuwa imekaguliwa Ripoti ya ukaguzi isiyo na makosa iliyoandaliwa kwa wakati mwafaka baada ya mwezi mmoja	Fedha za viandikia. Kuwa na wafanyakazi wa kutosha wenye sifa na mahiri. Kuwa na bajeti ya kutosha.	Kuwepo kwa mradi uliokaguliwa. Ripoti ya ukaguzi	Ripoti za robo mwaka za ukaguzi wa ndani Kumbukumbu za halmashauri ya fedha zikijadili ripoti za ukaguzi wa ndani. Maoni mazuri ya CAG kuhusu miradi ya halmashauri.	DIA

4.12 SEHEMU: KITENGO CHA UNUNUZI (PMU)

Lengo la Pamoja: Kuimarisha upatikanaji wa utoaji wa huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Kuongeza ufanisi katika ununuzi wa Bidhaa, Huduma, kwa asilimia 100 kutoka 80 kuanzia 2012/13 hadi 2017.	Bidhaa kuongezeka kutoka asilimia 90 hadi 100 katika utekelezaji wa mpango wa ununuzi. Kuhakikisha wagavi wanalipwa kwa wakati kwa asilimia 100	Kuboresha njia za mawasiliano. Vifaa vya kufanyia kazi Kufuata maadili na kanuni za ununuzi Kutumia uagizaji bidhaa	Viwango vya ununuzi kufuatwa Hakuna malalamiko kutoka kwa wagavi	Hati ya mkataba Hati ya kuwasilisha bidhaa Hati ya kupokea bidhaa	HPMU
2	Kupunguza rushwa katika ununuzi kutoka aslimia 100 kuanzia 2012 hadi 2016/17	Hakuna rushwa katika shughuli za ununuzi ifikapo 2016/17	Usawa katika utoaji wa huduma Thamani nzuri ya fedha Kutoa bei nzuri, gharama za uendeshaji na udhibiti wa gharama Ufuataji wa masharti ya mkataba	Kutokuwa na mgongano wa maslahi. Huduma kwa mteja Uwezo wa kukidhi mahitaji muhimu na yanayotakiwa	Huduma kutolewa katika ubora sahihi, bei sahihi, kiwango sahihi, wakati mwafaka na kutoka chanzo sahihi	HPMU
3	Kuongeza udhibiti wa mchakato wa ununuzi kutoka asilimia 60 mwaka 2012 hadi asilimia 100	Ufuataji mzuri wa kanuni za ununuzi, mipango na Sheria na idara zinazotumia utaratibu huo	Kuimarisha mfumo wa utunzaji kumbukumbu Kuwaelimisha wagavi na wadau wengine	Ugawaji wa madaraka miongoni mwa wajumbe wa	Kuwepo kwa rejesta nzuri ya mkataba Kuwepo kwa leja	HPMU

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	ifikapo 2016/17		kuhusu mzunguko wa ununuzi Kuhusisha wadau katika mchakato wa ununuzi	PMU Mfumo mzuri wa utunzaji kumbukumbu	ya kutuma na kupokea na hatua nyingine	

4.13 IDARA: KILIMO, UMWAGILIAJI NA USHIRIKA

Lengo la Pamoja: Kuongeza wingi na ubora wa huduma za jamii na miundombinu

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1.	Kuongeza idadi ya wakulima ambao wamefundishwa kilimo cha mazao ya chakula kutoka 31,540 mwaka 2012/13 hadi 41540 ifikapo 2016/17	Ongezeko la idadi ya wakulima ambao wamefundishwa kilimo cha mazao ya chakula	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii kuhusu kilimo cha mazao ya chakula kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi -Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri -Ajira ya wataalamu wapya wa kilimo	Wakulima wapatao 10,000 wataongezwa	Idadi ya wakulima, viongozi wa kijiji na kata na wataalamu wa kilimo kupata mafunzo	DAEO
2.	Kuchangia katika kuongeza uzalishaji wa kahawa kutoka tani 650 mwaka 2011/13 hadi 1500 ifikapo 2016/17	Kuongeza uzalishaji wa tani za kahawa kwa hekta	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii kuhusu kilimo cha mazao ya biashara kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri	Kiasi cha tani 850 kitaongezwa	Idadi ya wakulima, viongozi wa kijiji na kata na wataalamu wa kilimo waliopata mafunzo Idadi ya tani zilizozalishwa	DSMS - KAHAWA
3.	Kuchangia katika kuongeza uzalishaji wa mafuta ya mawese kutoka tani 7,700 mwaka 2012/13 hadi 14,700 ifikapo 2016/17	Kuongeza uzalishaji wa tani za mafuta ya mawese kwa hekta	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii kuhusu kilimo cha mazao ya biashara kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri	Uzalishaji wa mafuta ya mawese kuongezeka kwa tani 7,000	Idadi ya wakulima, viongozi wa kijiji na kata na wataalamu wa kilimo waliopata mafunzo Idadi ya tani zilizozalishwa	DSM - PALM

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
4.	Kuongeza eneo la kulima kwa kutumia mashine za shamba zilizoboreshwa kutoka hekta 950 mwaka 2012/13 hadi hekta 10,000 ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya hekta za kilimo cha mazao	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii kuhusu kilimo cha mazao ya biashara kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi,	Eneo litaongezeka kwa 9050	Idadi ya wakulima, viongozi wa vijiji, kata na wataalamu wa kilimo waliopata mafunzo Idadi ya Hekta kuongezeka.	DSMS-AGROMECH
5.	Kuongeza eneo lililo katika kilimo cha umwagiliaji kutoka hekta 800 mwaka 2012/13 hadi hekta 1500 ifikapo 2016/17	Kuongeza eneo katika hekta zilizo chini ya kilimo cha umwagiliaji	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii (mwanachama wa umwagiliaji) kuhusu kilimo cha umwagiliaji kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi. - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri	Kiasi cha hekta 7000 kitaongezwa	Idadi ya wakulima (wamwagiliaji), viongozi wa kijiji, kata na wataalamu wa kilimo waliopata mafunzo Idadi ya hekta kuongezeka	DSMS-IRR
6.	Kuongeza ekari za muhogo zinazodhibitiwa kutokana na ugonjwa "mbaya wa batobato" kutoka ekari 20 mwaka 2012/13 hadi 2520 ifikapo 2016/17	- Kuongeza eneo katika ekari zinazodhibitiwa kutokana na ugonjwa "mbaya wa batobato"	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii kuhusu ugonjwa mbaya wa batobato - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri	- Ongezeko la ekari 2500 zenye aina za muhogo unaostahimili	Idadi ya wakulima, viongozi wa kijiji, kata na wataalamu wa kilimo waliopata mafunzo Idadi ya ekari zilizopandwa	DSMS – PP
7.	Kuanzisha na kuongeza mashamba 10 ya mfano katika kata 10 ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya mashamba ya mfano	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii kuhusu shamba la mfano lililoanzishwa na kuongezwa	Kutakuwa na mashamba 10 ya mfano	Idadi ya wakulima, viongozi wa kijiji, kata na wataalamu wa kilimo waliopata mafunzo	DSMS – CI

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
			kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi. - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri		Idadi ya mashamba/FFs yalioanzishwa	
8.	Kupanua kilimo cha bustani kutoka hekta 160 mwaka 2012/13 hadi 210 ifikapo 2016/17	- Kuongeza eneo katika hekta lililo kwenye kilimo cha bustani	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo, jamii na sekta binafsi kuhusu kilimo cha bustani kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi. - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri	Kiasi che hekta 50 kitaongezeka	Idadi ya wakulima, viongozi wa kijiji, kata, wataalamu wa kilimo na sekta binafsi waliopata mafunzo Idadi ya hekta zilizoongezeka	DSMS – HORT.
9.	Kuwezesha utafiti kuhusu rutuba ya udongo katika vijiji 60 ifikapo 2016/17	- Kuongeza eneo la kutosha kwa ajili ya uzalishaji wa mazao ya biashara na chakula	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo, jamii na sekta binafsi kuhusu uwezo wa udongo kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi. - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri	Kuongezeka kwa uwezo wa eneo (ardhi inayolimika) kwa kila kjiji katika vijiji 60.	- Idadi ya vijiji vilivyofanyiwa utafiti	- DSMS-CROP
10.	Kuchangia katika ongezeko la uzalishaji wa mahindi kutoka tani 50,000 mwaka 2012/13 hadi 125,000 ifikapo 2016/17	- Kuongeza tani za mahindi zinazozalishwa kwa hekta	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii kuhusu uzalishaji wa mahindi kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi. - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri	Kiasi cha tani 75,000 kuongezeka	Idadi ya wakulima, viongozi wa kijiji, kata, wataalamu wa kilimo na sekta binafsi waliopata mafunzo Idadi ya tani zilizozalishwa	DSMS-CROP

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
11.	Kuchangia katika ongezeko la uzalishaji wa mpunga kutoka tani 37,000 mwaka 2012/13 hadi 97,000 ifikapo 2016/17	- Kuongeza tani za mpunga zinazozalishwa kwa hekta	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo, jamii na sekta binafsi kuhusu uzalishaji wa mpunga kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi. - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri	Kiasi cha tani 60,000 kitaongezeka	Idadi ya wakulima, viongozi wa kijiji, kata, wataalamu wa kilimo na sekta binafsi waliopata mafunzo Idadi ya tani zilizozalishwa	DSMS-CROP
12.	Kuchangia katika ongezeko la uzalishaji wa ndizi kutoka tani 146,000 mwaka 2012/13 hadi 200,000 ifikapo 2016/17	- kuongeza tani za ndizi zinazozalishwa kwa hekta	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii kuhusu uzalishaji wa ndizi kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi. - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri	Tani 54,000 zitaongezeka	Idadi ya wakulima, viongozi wa kijiji, kata, wataalamu wa kilimo na sekta binafsi waliopata mafunzo Idadi ya tani zilizozalishwa	DSMS-CROP
13.	Kuchangia katika ongezeko la uzalishaji wa maharage kutoka tani 27,000 mwaka 2012/13 hadi …… ifikapo 2016/17	- Kuongeza tani za maharage zinazozalishwa kwa hekta	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo, jamii na sekta binafsi kuhusu uzalishaji wa maharage kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi. - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, nyenzo za usafiri -Kuratibu pamoja na kituo cha utafiti cha kanda	Tani 22,500 zitaongezeka	Idadi ya wakulima, viongozi wa kijiji, kata, wataalamu wa kilimo na sekta binafsi waliopata mafunzo Idadi ya tani zilizozalishwa	DSMS-CROP
14.	Kuongeza maeneo ya	- Kuongeza eneo la	- Kujenga uelewa kwa viongozi	Hekta 150	Idadi ya wakulima,	DSMS-LUP

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	kilimo yaliyodhibitiwa mmomonyoko wa udongo kutoka hekta 100 ifikapo 2012/13 hadi 250 ifikapo 2016/17	kilimo katika hekta kwa ajili ya uzalishaji wa mazao	wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii kuhusu kudhibiti mmomonyoko wa udongo kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi. - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi,	zitaongezeka	viongozi wa kijiji, kata, wataalamu wa kilimo na sekta binafsi waliopata mafunzo Idadi ya hekta zilizoongezwa/kudhibitiwa	
15.	Kuchangia katika ongezeko la nazi kutoka tani 100,000 mwaka 2012/13 hadi 230,000 ifikapo 2016/17	- Kuongezeka kwa tani za uzalishaji wa nazi	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii kuhusu kudhibiti mmomonyoko wa udongo kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi. - Kuwawezesha wataalamu wa kilimo kwa kuwapa vifaa vya kazi, - Kuhusisha Sekta Binafsi	Kiasi cha tani 130,000 kitaongezwa	Idadi ya wakulima, viongozi wa kijiji, kata, wataalamu wa kilimo na sekta binafsi waliopata mafunzo Idadi ya tani zilizozalishwa	DSMS-CROP
16	Kuongeza idadi ya vyama vya ushirika kutoka 80 mwaka 2012/13 hadi 105 ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya vyama vya ushirika katika wilaya	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa kata, wataalamu wa kilimo na jamii kuhusu jinsi ya kuunda vyama vya ushirika kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi.	Vyama vya ushirika 25 kuongezwa	- Idadi ya vyama vya ushirika	DCO
17	Kuongeza idadi ya wanachama katika vyama vya ushirika kutoka 9116 mwaka	- Kuongeza idadi ya wanachama katika chama cha ushirika	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa vyama vya ushirika na jamii kuhusu ili kujiunga na vyama vya	Kiasi cha wanachama 3000 kuongezeka	- Idadi ya wanachama wa ushirika	DCO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	2012/13 hadi 14000 ifikapo 2016/17		ushirika kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi.			
18	Kuongeza idadi ya vyama vya ushirika vilivyokaguliwa kutoka 40 mwaka 2012/17 hadi 80 ifikapo 2016/17	-Kuongeza idadi ya vyama vya ushirika vilivyokaguliwa katika wilaya	- Kuwezesha nyenzo na rasilimali za wakaguzi	Vyama vya ushirika 20 vilivyokaguliwa kuongezeka	- Idadi ya ushirika uliokaguliwa	DCO
19	Kuongeza thamani ya mfuko wa fedha za pembejeo katika vyama vya ushirika Shilingi ya Tanzania. 280,000,000 mwaka 2012/13 hadi 400,000,000 ifikapo 2016/17	-kuongeza thamani ya mfuko wa fedha za pembejeo katika wilaya	- Kujenga uelewa kwa viongozi wa kijiji, viongozi wa vyama vya ushirika na wanachama wa ushirika kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi.	Jumla ya kiasi cha shilingi 120,000,000 kuongezeka	Ongezeko la mfuko wa fedha za pembejeo katika ushirika	DCO
20	Kuongeza idadi ya watumishi wa ushirika waliopata mafunzo kutoka 50 mwaka 2012/13 hadi 315 ifikapo 2016/17	- Kuongeza idadi ya watumishi wa ushirika waliopata mafunzo kwa kila chama cha ushirika katika wilaya	- kujenga uelewa kwa viongozi wa ushirika kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi.	Kiasi cha watumishi 265 waliopata mafunzo kuongezeka	Idadi ya watumishi waliopata mafunzo	DCO
21	Kuongeza idadi ya maghala kutoka 26 mwaka 2012/13 hadi 40 ifikapo 2016/17	-kuongeza idadi ya maghala katika wilaya	- kujenga uelewa kwa viongozi wa ushirika, wanachama, wenye mabenki na wanunuzi wa mazao kupitia semina/warsha, mabango na	Maghala 14 kuongezeka	Idadi ya maghala yaliyojengwa	DCO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
			vipeperushi.			
22	Kuwa na maofisa 10 wa SACCOS Wanaopokea akiba na kulipa mikopo ifikapo 2016/17	-kuongeza uwezo wa idadi ya ofisi zinazopokea akiba na kutoa mikopo	- kujenga uelewa kwa viongozi na wanachama wa SACCOS kupitia semina/warsha, mabango na vipeperushi.	Kuwepo kwa ofisi 10	Idadi ya ofisi zilizojengwa	DCO
23	Kuwa na ziara 5 za masomo kwa vyama vya kuweka na Kukopa ifikapo 2016/17	-kuongeza uwezo wa kupeana uzoefu na kubadilishana mawazo na uzoefu kwa wanachama wa SACCOS	- kujenga uelewa na kuwezesha viongozi na wanachama wa SACCOS kupitia ziara za mafunzo	Kufanyika kwa ziara za mafunzo 5	Idadi ya vyama vilivyohudhuria ziara	DCO
24	Kuongeza uzalishaji wa tumbaku kupitia ushirika kutoka kg milioni 2.9 mwaka 2012/13 hadi kg milioni 6 ifikapo 2016/17	Kuongezeka kwa uzalishaji katika kilogramu	- Kujenga uelewa kwa bodi ya ushirika, wanachama wa ushirika kupitia mikutano	Kilogramu 3.1 kuongezeka	Idadi ya kilogramu	DCO
25	Kuongeza uzalishaji wa kahawa kupitia ushirika kutoka kg 539,316 mwaka 2012/13 hadi kg 900,000 ifikapo 2016/17	Kuongeza uzalishaji katika kilogramu	- Kujenga uelewa kwa bodi ya ushirika, wanachama wa ushirika kupitia mikutano	Uzalishaji kuongezeka	Idadi ya kilogramu	DCO

4.14 IDARA: MIFUGO NA UVUVI
Lengo la Pamoja: Kuongeza wingi na ubora wa huduma za jamii na miundombinu

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Kuwasaidia wafugaji wa mifugo kuongeza idadi ya ng’ombe wa maziwa kutoka 616 mwaka 2012/13 hadi 1,116 ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya ng’ombe wa maziwa katika wilaya	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Kiasi cha ng’ombe wa maziwa 500 kuongezeka	Idadi ya viongozi na wanachama waliopata mafunzo Idadi ya ng’ombe wa maziwa	SMS – LP
2	Kuwa na jumla ya mbuzi wa maziwa 110 ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya mbuzi wa maziwa	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Kiasi cha mbuzi wa maziwa 110 kuongezeka	Idadi ya viongozi na wanachama waliopata mafunzo Idadi ya mbuzi wa maziwa	SMS – (SA)
3	Kuwa na kiasi cha kuku wa mayai 1,000 ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya kuku wa mayai	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Kiasi cha kuku 1,000 kuwepo	Idadi ya viongozi na wanachama waliopata mafunzo Idadi ya kuku wa mayai	SMS (SA)
4	Kusaidia katika uzalishaji wa nyama kutoka tani 13,408 mwaka 2012/13 hadi 21,930 ifikapo 2016/17	Kuongeza tani za nyama	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	-Kiasi cha tani 8,521 za nyama kuongezeka	Idadi ya tani za nyama ya ng’ombe	DLDO
5	Kuongeza uwanda wa malisho kutoka ekari 400,000 mwaka 2012/13 hadi 530,432	Kuongeza uwanda wa malisho ya mifugo	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Kiasi cha ekari 130,432 zitaongezeka	Idadi ya ekari	SMS – RANGE MGT

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	ifikapo 2016/17					
6	Kupunguza vifo vya wanyama vinavyosababishwa na ugonjwa wa malale kutoka makundi 1,350 mwaka 2012/13 hadi 250 ifikapo 2016/17	Kupunguza idadi ya vifo vya wanyama	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Vifo 1,100 kupunguzwa	Idadi ya kiwango cha vifo kilichopungua	SMS – TC
7	Kupunguza vifo vya wanyama vinavyosababishwa na magonjwa yanayoenezwa na kupe kutoka makundi 2300 mwaka 2012/13 hadi 300 ifikapo 2016/17	Kupunguza idadi ya vifo vya wanyama	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Kiasi cha 2,000 kitapunguzwa	Idadi ya kiwango cha vifo kilichopungua	SMS – VPH
8	Kuongeza idadi ya ng’ombe waliochanjwa dhidi ya CBPP kutoka ng’ombe 19,900 mwaka 2012/13 hadi 99,900 ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya ng’ombe waliochanjwa dhidi ya CBPP	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Kiasi cha makundi ya ng’ombe 79,600 kuchanjwa	Idadi ya ng’ombe waliochanjwa	DALDO
9	Kuchanja ng’ombe 99,500 dhidi ya Ugonjwa wa Midomo na Miguu ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya ng’ombe waliochanjwa dhidi ya Ugonjwa wa Midomo na Miguu	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	-kiasi cha ng’ombe 99,500 watachanjwa	Idadi ya ng’ombe waliochanjwa	DALDO
10	Kuongeza idadi ya kuku waliochanjwa dhidi ya NCD kutoka 45,000 mwaka 2012/13 hadi 237,500 ifikapo	Kuongeza idadi ya kuku waliochanjwa dhidi ya NCD	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	-Kiasi cha ng’ombe 190,000 watachanjwa	Idadi ya kuku kuchanjwa	SMS-SA

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	2016/17					
11	Kuongeza idadi ya mbwa waliochanjwa dhidi ya kichaa cha mbwa kutoka mbwa 440 mwaka 2012/13 hadi 2200 ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya mbwa waliochanjwa dhidi ya kichaa cha mbwa	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Kiasi cha mbwa 1760 watachanjwa	Idadi ya mbwa waliochanjwa	SMS – VPH
12	Kuongeza idadi ya majosho ya ng'ombe kutoka 7 mwaka 2012/13 hadi 15 ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya majosho ya ng'ombe	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Majosho 8 ya ng'ombe kujengwa	Idadi ya majosho	DALDO
13	Kuwa na meza 10 za kuchinjia ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya meza za kuchinjia	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Meza kumi za kuchinjia kujengwa	Idadi ya meza za kuchinjia	SMS – VPH
14	Kuongeza idadi ya masoko ya ng'ombe kutoka 2 mwaka 2012/13 hadi 5 ifikapo 2016/17	Kuongeza idadi ya masoko ya ng'ombe	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Masoko 3 ya ng'ombe kuanzishwa	Idadi ya masoko ya ng'ombe	DALDO
15	Kuwa na kliniki 4 za wanyama ifikapo 2016/17	Kuongeza kliniki za wanyama	Kujenga uelewa kwa viongozi wa vijiji, kikundi cha wafugaji na jamii kupitia semina/warsha , mabango na vipeperushi	Kliniki 4 za wanyama kujengwa	Idadi ya kliniki za wanyama	DALDO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
16	Kuongeza kiasi cha samaki wanaovunwa kutoka tani 50,000 mwaka 2012/2013 hadi10,000 ifikapo 2016/17	Kuongezeka kwa kiasi cha uvunaji wa samaki katika tani.	-kuwahamasisha na kuwaelimisha wavuvi kuhusu umuhimu wa data na kukusanya data. -Kuandaa ukusanyaji wa data na vifaa vya kuhifadhia - Kutoa njia nyepesi ya kukusanya data. - kuandaa hifadhi data kwa ajili ya Uvuvi na vyombo vya uvuvi -Kuanzisha njia ya Utafiti wa Tathmini ya Samaki waliovuliwa (CAS) ya ukusanyaji data katika maeneo mengine ya kupakulia.	Kiasi cha tani 70,000 za samaki waliovunwa kurekodiwa.	Idadi ya tani za samaki zilizorekodiwa kuongezeka	DSMFS
17	Kutoa mafunzo ya uvuvi endelevu kwa wavuvi na wauzaji wa samaki kutoka 1800 mwaka 2012/2013 hadi 8,000 ifikapo 2016/2017	Ongezeko la kutotumiwa kwa muda sheria za uvuvi miongoni mwa watumiaji wa rasilimali za uvuvi.	-Kuanda vitabu vya mafunzo - Kuandaa miongozo - Kuhusisha serikali ya kijiji.	Kiasi cha wauzaji wa samaki 6,200 kupata mafunzo.	-Uvuvi na vitendo vya biashara haramu ya samaki kupunguzwa -Vitabu vya mafunzo kupatikana -Kupata idadi ya waliopata mafunzo.	FsO
18	Kuongeza idadi ya chanja za kukaushia kutoka 400 mwaka 2012 hadi 2,600 ifikapo 2016/17	Kuongeza ubora na kupunguza hasara baada ya uvunaji wa bidhaa za uvuvi zilizovunwa.	Kuhusisha serikali ya kijiji na wanufaika katika kuchangia gharama. -Kuelimisha wavuvi kuhusu umuhimu wa usafi wa bidhaa za uvuvi. -Kuandaa na kusambaza vifaa vya kukaushia kwa muundo wa	Kiasi cha chanja za kukaushia 2,200 kuongezwa.	-Kuwepo kwa idadi ya chanja za kukaushia zilizojengwa. -Taratibu za ununuzi wa vifaa kufuatwa.	FsOQ

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
			mfuko maalumu wa fedha. - Kutumia sheria na kanuni za uvuvi kudhibiti ubora wa bidhaa za uvuvi.			
19	Kuongeza idadi ya matanuru ya kukausha kwa moshi kutoka 21 mwaka 2012 hadi 46 ifikapo 2016/17.	Kuongeza ubora na kupunguza upotevu wa bidhaa za uvuvi zilizovunwa baada ya kuvuna	Kuhusisha serikali ya kijiji na wanufaika katika kuchangia gharama. Wavuvi kuelimishwa kuhusu umuhimu wa usafi kwa bidhaa za uvuvi. Kuwezesha ujenzi. Kutumia sheria na kanuni za uvuvi ili kudhibiti ubora wa bidhaa za uvuvi.	Kiasi cha matanuru ya kukausha kwa moshi 25 kuongezeka	Idadi ya matanuru ya kukausha kwa moshi kupatikana. -Taratibu za ununuzi wa vifaa zimefuatwa.	FsOQ
20	Kuongeza idadi ya kamati za usimamizi wa fukwe kutoka 9 mwaka 2012 hadi 17 ifikapo 2016/17	Ongezeko la kutotumiwa kwa muda sheria za uvuvi miongoni mwa watumiaji wa rasilimali za uvuvi.	-Ubainishaji wa vijiji kwa ajili ya uanzishaji wa BMU kupitia vigezo vya uvuvi. -kuhusisha serikali ya kijiji katika mchakato wa uelimishaji kupitia mikutano ya ndani na nje. - Kuhusisha wadau wa uvuvi katika mikutano ya uelimishaji. Mafunzo ya BMU zilizoanzishwa kuhusu usimamizi wa uvuvi. -kusimamia BMU zilizoanzishwa kuhusu majukumu yao kulingana na sheria za uvuvi.	Kiasi ca Vitengo 8 vya Usimamizi wa Fukwe kuongezeka.	-Kuwepo kwa idadi ya vijiji vilivyobainishwa. -Kuwepo kwa idadi ya wadau wanaohudhuria -kuwepo kwa idadi ya BMU zilizoanzishwa.	DFSO
21	Kuongeza mapato ya Halmashauri kutokana na leseni ya uvuvi	Kuiwezesha halmashauri kufikia malengo	-Kuelimisha serikali ya kijiji kuhusu ukusanyaji wa mapato. Kuelimisha, kutumia na	Kiasi cha Tsh 12, 000,000/= makusanyo ya	-ongezeko la kiwango cha mapato	DFsO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
	kutoka shilingi za Tanzania 28,000 mwaka 2011/2012 hadi 40,000,000 ifikapo 2016/17	yake kama mtoa huduma.	kumotisha BMU kuhusu ukusanyaji wa mapato. -Kutayarisha hifadi data za wilaya kuhusu uvuvi, wauzaji wa samaki na meli za uvuvi. -Kusajili meli zote za uvuvi kwa kuziandika alama ya usajili. -Kuendesha doria ya wilaya kwa meli zisizo na leseni.	mwaka kuongezeka.	yanayopatikana.	
22	Kuwa na vituo 3 vya kupokelea samaki ifikapo 2016/17	Kuongeza ubora wa bidhaa za uvuvi zinazovunwa.	-Kubainisha vijiji kwa ajili ya ujenzi. -Kuielimisha serikali ya kijiji na wadau kupitia mikutano kuhusu upatikanaji wa ardhi na umuhimu wa mradi. -Kuandaa nyaraka za mradi ili kuvutia wawekezaji. -	Vituo 3 vya kupokelea samaki kujengwa.	-Kuongezeka kwa idadi ya vituo vya kupokelea samaki.	DFsO
23	Kuongeza idadi ya watumishi wa uvuvi kutoka 16 mwaka 2012/2013 hadi 24 ifikapo 2016/2017	Kuongeza huduma za vijijini	-Kuajiri watumishi wapya -Kujenga uwezo wa watumishi wapya na waliopo wa vijijini	Kiasi cha wafanyakazi 8 wa uvuvi kuajiriwa.	Ongezeko la idadi ya wafanyakazi wa uvuvi. -Kuwepo kwa taratibu za ajira	DFsO DHRO
24	Kuwa na vikundi 3 vya Ushirika miongoni mwa wavuvi ifikapo 2016/2017	Kuboresha hali ya maisha miongoni mwa jamii za wavuvi.	-Kuandaa miongozo ya mafunzo. -Kuendesha uelimishaji kuhusu uanzishaji wa Ushirika kupitia mikutano. -kuandaa nyaraka za kisheria. -kuwezesha taratibu za uandikishaji.	Kiasi cha vikundi vya Ushirika 3 kuanzishwa.	-Kuwepo kwa idadi ya wadau walioelimishwa - Kuwepo kwa kumbukumbu za mkutano -Kuwepo kwa idadi ya vikundi vya ushirika vilivyoanzishwa.	DFsO CO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
25	Kupunguza gharama za uendeshaji katika matumizi ya mafuta ya taa katika shughuli za kuvua za shilingi ya Tanzania 2,000,000/= kwa mwezi hadi shilingi ya Tanzania 300,000/= kwa mwezi.	Kuongeza idadi ya vyama vya ushirika katika wilaya.	-Kutoa elimu kwa wavuvi kuhusu chanzo mbadala cha nishati ya mwanga (umeme wa jua) -Kuandaa nyaraka ili kuvutia wawekezaji. -kununua vifaa vya sola. -Kufunga mfumo katika dhana ya mfuko utakaokuwa na fedha wakati wote. -kutoa mafunzo ya matengenezo ya msingi kwa wadau. -	Gharama za uendeshaji kupunguzwa kwa shilingi ya Tanzania 1,700,000/= kwa mwezi, kwa meli	-kuwepo kwa idadi ya mwli za uvuvi zinazotumia umeme wa jua kwa ajili ya kuvua.	DFsO
26	Kuongeza idadi ya mabwawa ya samaki kutoka 110 mwaka 2012 hadi 400 ifikapo 2016/17	Kuongezeka kwa idadi ya mabwawa katika Wilaya.	-Uelimishaji kwa serikali ya kijiji na wakulima katika ufugaji wa samaki. -Kubainisha ardhi inayofaa kwa ufugaji wa samaki. -Kuwaelimisha wafugaji kuhusu uteuzi wa eneo, utunzaji wa bwawa na utengenezaji wa chakula. - kuandaa vitabu vya mwongozo wa mafunzo. -kuanzisha kituo cha kuangulia samaki cha Wilaya - Kuhusisha serikali ya kijiji katika upatikanaji wa ardhi kwa ajili ya kituo cha kuangulia samaki. - Kuwafundisha wakulima kuhusu ufugaji endelevu wa samaki.	Kiasi cha mabwawa 290 kuongezeka	-Kuwepo kwa idadi ya wakulima wanaofuga samaki -vitabu vya mafunzo na miongozo ya mafunzo kuwepo. -kuwepo kwa idadi ya wanakijiji wanaohudhuria uelimishaji.	DFsOAQ

4.15 IDARA: USAFI NA MAZINGIRA

Lengo la Pamoja: Kushughulikia matatizo na changamoto za mazingira

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Kupunguza kiwango cha uharibifu wa ardhi kutoka asilimia 40 mwaka 2012/13 hadi 20 ifikapo 2016/17	Kuhakikisha eneo linaloharibiwa linapungua hadi asilimia 20 ifikapo 2017	Kutayarisha na kusambaza miongozo kuhusu teknolojia mbalimbali rahisi kuhusiana na shughuli za matumizi mazuri ya ardhi Kuandaa na kutekeleza mipango ya kudhibiti sababu zilizobainishwa za uharibifu wa ardhi Kuendeleza matumizi ya majiko yanayotumia kuni kidogo na kuboresha matanuru ya mkaa Kuwezesha kijiji Kamati ya mazingira kwa kutoa mafunzo ya usimamizi wa matumizi ya ardhi ya kijiji	Asilimia ya eneo lililoharibiwa kupungua kwa asilimia 20 Kupunguza kiwango cha uharibifu wa misitu Idadi ya mipango iliyotekelezwa	Miongozo ya teknolojia mbalimbali rahisi kuhusiana na shughuli za matumizi ya ardhi zinazofaa kutayarishwa na kusambazwa Kuongezeka kwa eneo la Msitu/uoto Mafunzo kufanyika kwa kamati ya mazingira ya kijiji	DEMO

4.16 IDARA: ELIMU YA MSINGI

Lengo la Pamoja: Kuimarisha upatikanaji wa utoaji wa huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa.

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Uandikishaji wa watoto wa shule ya awali na darasa la kwanza	Kuongeza idadi ya watoto wa darasa la kwanza kutoka 18416 mwaka 2013 hadi 20000 ifikapo 2018	- Kuhusisha serikali ya kijiji kupitia mikutano -Kuhusisha kamati za shule kupitia semina -Kujenga uelewa wa jamii kupitia matangazo katika mikusanyiko mbalimbali ya jamii kama vile makanisa, misikiti na maeneo ya masoko	-Uandikishaji wa watoto wa darasa la kwanza kutoka 18416 mwaka 2012/13 hadi 20000 ifikapo 2016/17 -Mkutano mmoja wa serikali ya kijiji (kila mwaka mwezi Oktoba) -Semina ya siku moja kwa wajumbe wa kamati ya shule (kila mwaka mapema mwezi Oktoba)	-Vitabu vya uandikishaji na mahudhurio. - Kumbukumbu za mikutano	SLO/DAO
		Kuongeza idadi ya watoto wa shule za awali kutoka 9454 mwaka 2013 hadi 20000 ifikapo 2018	- Kuhusisha serikali za vijiji kupitia mikutano -Kuhusisha kamati za shule kupitia semina - Kujenga uelewa wa jamii kupitia matangazo katika mikusanyiko mbalimbali ya jamii kama vile makanisa, misikiti na maeneo ya masoko	-Uandikishaji wa watoto wa shule za awali kutoka 9454 hadi 20000 -Mkutano mmoja wa serikali ya kijiji (Oktoba ya kila mwaka) - Semina ya siku moja kwa wajumbe wa kamati ya shule (kila mwaka mapema mwezi Oktoba)	- Vitabu vya uandikishaji na mahudhurio. - Kumbukumbu za mikutano	SLO/DAO

2	Kuongeza idadi na ubora wa miundombinu	Kuongeza madarasa katika shule za msingi kutoka 1377 mwaka 2012/13 hadi 1527 ifikapo 2016/17	- kuhusisha serikali za vijiji kupitia kamati za ujenzi -Kuhusisha kamati za shule kwa kubainisha eneo kwa ajili ya ujenzi -Kuhamasisha jamii -kuhusisha idara ya Ujenzi kwa kuandaa BoQs na mkutano wa makandarasi	Ujenzi wa madarasa kutoka 1377 mwaka 2012/13 hadi 1527 ifikapo 2016/17 - Utayarishaji wa BoQs na mkutano wa makandarasi	BOQ's, hati za mkataba, ripoti za usimamizi, madarasa	DEO, DPLO, DE, VEO's
		Kuongeza idadi ya nyumba za walimu zilizojengwa kutoka 380 mwaka 2013 hadi 430 ifikapo 2018	- kuhusisha serikali za vijiji - Kuhusisha kamati za shule - Kuhamasisha jamii - kuhusisha idara ya Ujenzi	Kujenga nyumba za walimu	BOQ's, hati za mkataba, ripoti za usimamizi, nyumba za walimu	DEO, DPLO, DE, VEO's
		Kuongeza idadi ya vyoo vya shimo katika shule za msingi kutoka 1560 mwaka 2013 hadi 2060 ifikapo 2018	- kuhusisha serikali za vijiji - Kuhusisha kamati za shule - Kuhamasisha jamii - kuhusisha idara ya Ujenzi	Kujenga vyoo vya shimo	BOQ's, hati za mkataba, ripoti za usimamizi, vyoo vya shimo	DEO, DPLO, DE, VEO's
		Kuongeza idadi ya madawati kutoka 12388 mwaka 2013 hadi 34,789 ifikapo 2013/18	- kuhusisha serikali za vijiji - Kuhamasisha jamii	Kutengeneza madawati	BOQ's, hati za mkataba, ripoti za usimamizi, madawati	DEO,DPLO,DE
		Kuongeza idadi ya meza kutoka--- mwaka 2012/2013 hadi --ifikapo 2016/2017	-Kuhusisha jamii -Kuhusisha serikali za vijiji -Kuhusisha kamati za shule -Kuhusisha Idara ya Ujenzi	Kutengeneza meza	BoQs; Na hati za mkataba, meza za walimu	DEO ,DPLO and DE
		Kuongeza idadi ya viti kutoka 2271 mwaka	Kuomba fedha kupitia bajeti ya mwaka kutoka	Kutengeneza viti 97 kila	BoQs;	DEO ,DPLO and

		2012/2013 hadi 2755 ifikapo 2016/17	serikali kuu -kuhusisha kamati ya shule katika kutengeneza viti	mwaka	Hati ya mkataba na viti,	DE
		Kuongeza idadi ya viwanja vya mpira wa miguu kutoka 121 mwaka 2012/2013 hadi 219 ifikapo 2016/17	- Kuomba fedha kupitia bajeti ya mwaka kutoka serikali kuu -Kuomba msaada kutoka AZISE, CBOs kama vile, TACARE, CRDB	Kujenga 20 kila mwaka	Kuwepo kwa viwanja vya mpira wa miguu	DEO WECs HTs na WALIMU WA MICHEZO
3	Kuimarisha upatikanaji, utoaji wa huduma ya elimu bora na yenye usawa	Kuendesha warsha za kuwaeleza mambo mapya walimu kutoka 0 mwaka 2012/2013 hadi 12 ifikapo 2016/2017	- Kuhusisha Wakuu wa shule za msingi katika kuandaa washiriki -Kuhusisha Wakuu wa Shule za msingi -Kuhusisha Idara ya Ukaguzi ili kuwezesha warsha	Kuendesha warsha 12 ifikapo 2016/2017 yaani; i. Warsha moja ya mipango na utawala katika kila miaka miwili kwa wakuu wa shule za msingi na WECs ii. Semina moja kwa mwaka kwa wakuu wa taaluma na walimu wa sayansi. iii. Semina moja kwa mwaka kwa wakuu wa taaluma na walimu wa sayansi ya jamii. iv. Semina moja kwa mwaka kwa walimu wanaofundisha 3Rs	-Vitabu vya kufundishia , -Orodha za mahudhurio	DEO, DAO, DCIS.
		Kupunguza uwiano wa mwalimu kwa	-kuhusisha serikali za vijiji katika kuweka mazingira	-Mkutano mmoja mkuu wa kijiji utafanyika kila mwaka	Kumbukumbu za	DEO, DHRO,

		mwanafunzi kutoka 1:55 mwaka 2013 hadi 1:45 ifikapo 2016/17	bora kwa walimu wanaoajiriwa kwa mara ya kwanza. -Kuwasilisha maombi ya mahitaji ya walimu katika shule kwa serikali kuu - Kuwahusisha wakuu wa shule za msingi na WECs katika kuendesha mikutano mikuu ya vijiji	mwezi Novemba.	mkutano, Maoni maazuri ya jamii kwa walimu na wafanyakazi wasio walimu katika shule.	HTs, WECs
		Kupunguza idadi ya madarasa ya MEMKWA katika shule za msingi kutoka madarasa 54 mwaka 2012/2013 hadi 10 ifikapo 2013/18	-Kuhusisha serikali za vijiji kuhakikisha watoto wote wenye umri wa miaka 6-7 wanaandikishwa shule	Viongozi wa serikali za vijiji watafanya sensa kila mwaka mwezi Oktoba kwa miaka yote mitano ili kupata idadi ya watoto watakaoandikishwa mwaka unaofuata.	Vitabu vya uandikishaji	DEO, DAO, SLO, VEOs, $ HTs
		Kuendesha ukaguzi na usimamizi katika shule	-Kuhusisha wafanyakazi wa idara ya elimu makao makuu na wakaguzi wa shule katika kufanya ukaguzi na usimamizi	-Ukaguzi mkuu utafanyika mara tatu na ukaguzi mahsusi mara mbili kila mwaka.	-Ripoti za ukaguzi	DEO, DCIS.
		Kuongeza idadi ya vituo vya ufundi kutoka 1 mwaka 2012/2013 hadi 3 ifikapo 2016/2017	-Kuhusisha serikali za vijiji kubainisha maeneo ya kujenga kituo na kuhamasisha jamii kuwa na mwitikio mzuri katika ujenzi wa vituo vya ufundi -Kuhusisha serikali kuu katika kupanga bajeti na kugawa fedha kwa ajili ya kujenga	Ujenzi wa kituo kimoja kila baada ya miaka miwili	BoQs; Hati ya mkataba na viti	DEO ,DPLO and DE

		Kuongeza idadi ya Vituo vya Sayansi ya Kilimo kutoka 0 mwaka 2012/2013 hadi 2 ifikapo 2016/2017	- Kuhusisha serikali za vijiji kubainisha maeneo ya kujenga kituo na kuhamasisha jamii kuwa na mwitikio mzuri katika ujenzi wa vituo vya Sayansi ya Kilimo - Kuhusisha serikali kuu katika kupanga bajeti na kugawa fedha kwa ajili ya kujenga vituo vya Sayansi	Ujenzi wa kituo kimoja kila baada ya miaka miwili	BoQs; Hati ya mkataba na viti	DEO ,DPLO na DE
		Kupunguza iadadi ya watu wazima ambao hawajui kusoma na kuandika kutoka 62160 mwaka 2012/2013 hadi 3 ifikapo 2016/2017	- Kuhusisha serikali za vijiji -Kuhusisha Kamati za AE -Kuhamasisha jamii	Viongozi wa serikali za vijiji wataendesha sensa mwezi Oktoba kila mwaka kwa watu wazima wote ambao hawajui kusoma na kuandika na kuwaandikisha katika madarasa ya watu wazima.	-Madaftari ya uandikishaji na mahudhurio. -Idadi inayoonekana ya madarasa ya elimu ya watu wazima	DEO, VEOs, WEOs
		Kuboresha Elimu ya Watu wazima kwa kuongeza vikundi vya MKEJA kutoka 45 mwaka 2012/2013 hadi 55 ifikapo 2016/2017	- Kuhusisha serikali za vijiji -Kuhusisha Kamati za AE -Kuhamasisha jamii	Viongozi wa serikali za vijiji wataendesha mikutano mikuu ili kuielimisha jamii kuweka madarasa ya MKEJA	-Madaftari ya uandikishaji na mahudhurio. -idadi inayoonekana ya madarasa ya MKEJA	DEO, VEOs, WEOs
	Kuboresha michezo mbalimbali katika shule za msingi	Kuendeleza michezo ya UMITASHUMITA, mashindano ya utamaduni na masomo kuanzia ngazi ya shule	-kuhusisha kamati za shule, kuhusisha WECs, kuhusisha HTs, kuhusisha walimu wa michezo na wanafunzi na idara ya	Kuendesha “UMITASHUMITA” mara moja kila mwaka.	Orodha ya mahudhurio Ripoti za	DEO DAO, DSGO HT

		hadi ngazi ya wilaya kwa mwaka 2012/2017	ukaguzi.		mashindano, kiwanja cha michezo na vifaa vya michezo. sports gears	
	Kuendeleza utawala bora na huduma za utawala	Kuendesha warsha kwa kamati za shule kutoka 0 mwaka 2012/2013 hadi 5 ifikapo 2016/2017	- Kuwahusisha WECs na Wakuu wa Shule za msingi kuandaa washiriki -Kuhusisha Wakuu wa Shule za msingi -kuhusisha ukaguzi	Warsha moja itafanyika kila mwaka.	Orodha ya mahudhurio Vitabu vya mwongozo wa kufundishia	DEO, HTs WECs na kamati za shule na ukaguzi
	Kuimarisha huduma na kupunguza maambukizo ya VVU/UKIMWI	Kupunguza maambukizo ya VVU/UKIMWI kwa wanafunzi na walimu kutoka asilimia 1.2 mwaka 2012/13 hadi 0.8 ifikapo 2016/17	Kuhusisha maofisa wa afya na maofisa maendeleo ya jamii katika kuendesha semina za uelimishaji kwa walimu	-Semina moja ya uelimishaji itafanyika kila mwaka	-Urodha ya mahudhurio - Vitabu vya mwongozo wa kufundishia	DEO DMO WALIMU
	Kuimarisha utekelezaji endelevu na mzuri wa mkakati wa Taifa wa Kupambana na Rushwa	Kupunguza tabia za rushwa katika shule za msingi kwa wanafunzi na walimu kwa kuendesha warsha na kuanzisha klabu za shule za kupambana na rushwa	-Kuhusisha vitengo vya kupambana na rushwa -DEO - kuhusisha WECS - kuhusisha HTs - kuhusisha walimu	Kuendesha warsha moja kila mwaka katika ngazi ya shule na kata	Urodha ya mahudhurio Vitabu vya mwongozo wa kufundishia	Kamanda PCCB DEO Walimu
	Kuongeza uwezeshaji wa ustawi wa jamii, jinsia na jamii	Kupunguza mimba za utotoni miongoni mwa wanafunzi wa shule ya msingi kutoka 19 mwaka 2012/13 hadi 0 ifikapo 2016/2017	Uhusisha walimu katika kuendesha majukwaa ya uelimishaji kwa wanafunzi kuhusu mimba za utotoni	Kuendesha warsha moja kuhusu athari za mimba za utotoni kwa walimu kila mwaka	Urodha ya mahudhurio Vitabu vya mwongozo wa kufundishia	DEO, DMO

4.17 IDARA: UTAWALA

Lengo la Pamoja: Kuimarisha upatikanaji wa utoaji wa huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa.

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1	Upatikanaji, utoaji huduma za jamii zilizo bora na zenye usawa kuboreshwa kwa asilimia 80 ifikapo 2017	Kuongeza idadi ya wafanyakazi wa halmashauri kutoka 4,500 hadi 6,500 ifikapo Juni 2017	-Kuomba ruhusa ya kuajiri -Kutangaza nafasi za kazi -Usaili na Kuajiri	Idadi ya wafanyakazi 2000 wameajiriwa	Kuwepo kwa wafanyakazi wapya 200	DHRO
		Kuboresha utendaji kazi wa wafanyakazi kutoka asilimia 75 hadi 100 ifikapo Juni 2017	- Kuwafundisha wafanyakazi kuhusu maadili, sheria na kanuni -Kujaza fomu za OPRAS -Mikutano ya idara/sehemu -Fomu ya data za watumishi -Mikutano ya wafanyakazi	-Utendaji kazi -Mwitikio wa wafanyakazi	-Malalamiko kutoka nje na ndani kupungua -Kuwepo kwa fomu zilizojazwa za OPRAS & data za watumishi -kuwepo kwa kumbukumbu	DHRO
		Kuongeza idadi ya wafanyakazi	-Kujaza fomu za OPRAS -Kumaliza kipindi cha	-Utendaji kazi	Kuwepo kwa majalada	

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
		waliothibitishwa kutoka 4,500 hadi 6,500 ifikapo 2017	majaribio Kuhusisha Wizara mama -Kuhusisha Waraka wa Muundo		binafsi - Orodha ya wafanyakazi wanaostahili kuthibitishwa	DHRO
		Kuongeza idadi ya masanduku ya maoni yanayofanya kazi kutoka 1 hadi 125 ifikapo 2017	Kuhusisha LLG zote katika Halmashauri Kuwa na masanduku ya maoni katika ofisi zao	Idadi ya masanduku ya maoni	Kuwepo na kutumiwa kwa masanduku ya maoni	DHRO
		Kuongeza idadi ya wafanyakazi waliopandishwa vyeo kutoka 4,500 hadi 6,500 ifikapo 2017	- Kuhakikisha kuna mfumo wa OPRAS -Kuhusisha CMT kutathimini wafanyakazi -kuhusisha bodi ya ajira	-Utendaji kazi -Mwitikio wa wafanyakazi -Kuongezeka kwa ari	- Kupunguza malalamiko ya ajira yasiyo ya lazima - Kuwepo kwa fomu zilizojazwa za OPRAS & data za watumishi -Kuwepo	DHRO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
					kwa kumbukumbu	
		Kusimamia mikutano ya udhibiti ya Halmashauri: -Mikutano 20 ya Halmashauri -Mikutano 140 ya Kamati ya kudumu -Mikutano 440 na 4500 ya VC -Mikutano 60 ya CMT ifikapo 2017	-Kuhusisha CMT - Madiwani	Idadi ya mikutano	- Kuwepo kwa kumbukumbu -Ratiba za mikutano	DHRO
		Kununua samani mbalimbali 1940 kwa ajili ya kumbi za Kata na Vijiji za Halmashauri ifikapo 2017	-Bajeti katika CBG -Kuhusisha wagavi katika kutengeneza samani	Idadi ya samani zilizonunuliwa	Kuwepo kwa samani na nyaraka za uthibitisho	DHRO
		Kuwa na ofisi 25 za Kata na 50 za vijiji ifikapo 2017	-kuhusisha serikali za vijiji -Kuhusisha uongozi wa Kata -kuhusisha jamii	Idadi ya ofisi kujengwa	Kuwepo kwa ofisi ya WEOs na VEOs	DHRO
		Kuongeza idadi ya nyumba za wafanyakazi kutoka 10 hadi 25 ifikapo 2017	-kuhusisha HoDs na wafanyakazi waendeshaji	Idadi ya nyumba kujengwa	Kuwepo kwa nyumba za wafanyaka	DHRO

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
					zi	
		Kuanzishwa na kutumiwa kwa dawati la mdai ifikapo 2017	-Fomu za wadai -wafanyakazi wa huduma kwa mteja	-Fomu za mdai zilizojazwa na Huduma zilizotolewa	-kuwepo kwa dawati la mdai -kuwepo kwa wafanyakazi wa huduma kwa mteja wenye sifa	DHRO
		Kuboreshwa kwa mfumo wa usimamizi wa rekodi ifikapo 2017	-kutoa mafunzo kwa wafanyakazi wa usimamizi wa rekodi -kununua rafu za majalada na majalada	-idadi ya wafanyakazi waliopata mafunzo -Idadi ya rafu za majalada na majalada yaliyonunuliwa	-kuwepo kwa rafu za majalada na majalada -kuridhika kwa wateja	DHRO
		Kutumiwa kwa Mkataba kwa Mteja ulioanzishwa ifikapo 2017	-Kuhusisha Washauri kwa mafunzo ya HODs na wafanyakazi	-Idadi ya wafanyakazi waliopata mafunzo	-kuwepo kwa Mkataba	

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
			waendeshaji Utayarishaji wa mkataba kwa mteja	-Kuridhika kwa mteja	kwa Mteja - kupungua kwa malalamiko	DHRO

4.18 SEHEMU: UCHAGUZI

Lengo la Pamoja: Kuendeleza utawala bora na huduma za utawala.

NA.	Malengo Mkakati	Shabaha	Mikakati	Viashirio vikuu vya utendaji	Njia za uthibitisho	Ofisa anayehusika
1.	Uchaguzi wa Serikali kuu na za mitaa kufanyika kulingana na miongozo ya uchaguzi ifikapo 2017	Majimbo 2, kata 25 na vijiji 78 kujazwa na wafanyakazi waliochaguliwa ifikapo 2017	-Kuhusisha vyama vya siasa na wanasiasa -kuhusisha Tume ya Taifa ya uchaguzi -kuhusisha vikundi vya burudani kuelimisha jamii	-idadi ya nafasi za kisiasa kujazwa	Kuwepo kwa viongozi wa siasa	Ofisa msimamizi wa kura
		Kujenga uelewa wa jamii kuhusu haki za kupiga kura kwa kila raia ifikapo 2017	-Mikutano -Vyombo vya Habari -Brosha	-Ushiriki wa raia katika uchaguzi kwa ngazi zote	-kupungua kwa malalamiko yasiyo ya lazima katika uchaguzi. -Kesi za uchaguzi kupungua	Ofisa msimamizi wa kura

SURA YA TANO

UFUATILIAJI NA TATHIMINI

Sura hii inaeleza kwa ufupi jinsi Mpango Mkakati (MK) utakavyofuatiliwa, muda baina ya matukio wa kupitia MK, changamoto zinazotarajiwa wakati wa kutekeleza mpango, na inatoa mapendekezo ili kuufanya mchakato kuwa mzuri na wa ufanisi.

Katika MK huu, Ufuatiliaji utafanywa katika aina mbili ambazo ni, Ufuatiliaji wa Kiidara na Ufuatiliaji wa Uongozi wa Juu. Katika ufuatiliaji wa kidara, wakuu wa idara mbalimbali wanawajibika kuhakikisha kwamba malengo mkakati hayo yamefikiwa katika muda uliopangwa na kama hayakufikiwa ni hatua gani zitakazochukuliwa. Kwa maneno mengine, sehemu hii itatoa ushauri na mapendekezo ili kuboresha mipango ya idara. Ufuatiliaji katika ngazi ya juu ya uongozi kwa kawaida uhusisha CMT ambapo itafuatilia kwa karibu wa mipango mbalimbali ya idara. Ripoti za kina za robo mwaka zitakuwa zana muhimu kufanya zoezi la ufuatiliaji katika ngazi hii.

Tathimini ni mchakato wa kujua kama kuna mafanikio au kushindwa kwa halmashauri katika mpango wake. Halmashauri ya Wilaya itafanya tathimini ya robo mwaka, nusu mwaka na mwaka kwa kutumia rasilimali za ndani katika idara na kutoa ripoti ya robo mwaka ya shughuli zao. Pia wakaguzi wa hesabu wa nje, wataalamu wa serikali, AZISE & Asasi za Kiraia na wataalamu wengine kama washauri waelekezi watatumiwa kufanya tathimini ya kina ya mwaka. Tathimini ya mwaka, itafanyika mwishoni mwa mwaka ili kuona kama shabaha na malengo yamefanikiwa au la, na kama hayakufanikiwa kutafuta sababu na suluhisho ili malengo na shabaha hizo ambayo hayakukamilika yaweze kuhamishiwa katika mwaka unaofuata.

Aidha, katika utekelezaji wa MK huu idadi ya changamoto ambazo zinaweza kuwa vipingamizi katika kufanikisha malengo ya Halmashauri zinatarajiwa. Zifuatazo ni changamoto zinazotarajiwa:

- ***Mfumuko wa bei:*** Mabadiliko ya mara kwa mara ya bei za bidahaa katika soko. Huu utaongeza kwa kiasi kikubwa gharama za kutoa huduma kwa jamii na matokeo yake ni kusababisha rasilimali kutotosheleza.
- ***Shughuli za kisiasa***; hii ni moja ya changamoto ya kawaida inayoikabili Halmashauri.

- **Kutokuwa na elimu kwa wadau:** Wadau wa halmashauri walio wengi hawana elimu na hivyo itakuwa vigumu katika kutekeleza MK.
- **Miundombinu duni:** baadhi ya maeneo katika halmashauri hayafikiki kwa sababu ya barabara mbovu ambazo zinapitika wakati wa kiangazi tu. Hii inaweza kuwa changamoto wakati wa kusambaza huduma katika maeneo hayo.
- **Mabadiliko ya hali ya hewa**; hali ya hewa ya halmashauri inabadilikabadilika na hivyo itawafanya wakulima kushindwa kutekeleza shughuli za kilimo.
- **Wabobezi na wataalamu wasiotosheleza;** hii pia itakuwa changamoto kwa halmashauri kwa kuwa halmashauri inafanya baadhi ya kazi katika idara na vitengo mbalimbali.
- **Kuchelewa katika kutoa uamuzi;** Utoaji uamuzi kwa wakati na kwa usahihi ni kitendo muhimu na kikubwa katika kufikia malengo ndani ya muda uliopangwa. Kutokana na mifumo ya urasimu katika Halmashauri na Serikali kwa ujumla, kuna hatari kwa Halmashauri kutofikia malengo yake kwa sababu ya kuchelewa kutoa uamuzi.
- **Magonjwa ya mlipuko na majanga ya asili**: Hivi ni baadhi ya vikwazo vya nje vinavyohitaji jitihada za pamoja ili kuzuia matokeo yake mabaya. Vinaleta tishio kubwa katika kufikiwa kwa mafanikio kwa mipango ya halmashauri vinapotokea.